

KNJIŽNICA
EDVARDA KARDELJA

11291 / 22

0.1046/1986

glasilo delavcev
sozd
rudarski elektro-
energetski kombinat
edvarda kardelja

Celje - skladišče

D-Per

539/1986

1119861046,1

OSREDNJA KNJ. CELJE

COBISS

januar 1986

leto XXII

št. 1

srečno

Ocena poslovnega uspeha za leto 1985

Malokatero leto je bilo tako težko oceniti uspešnost poslovanja za preteklo leto v prvih dneh januarja, kot je to za leto 1985. Na strani prihodka še vedno niso do kraja znani vsi prihodki od skupnega prihodka. Na strani odhodkov pa imamo v preteklem letu primer izrazito neenakomerne dinamike po mesecih in kvartalnih in to pri vseh delovnih organizacijah. Ravno v decembru ugotavljamo močan stroškovni udar tako pri porabi materialnih sredstev kot pri obrestih za kratkoročne kredite.

V decembru je bilo ocenjeno sledeče stanje:

Skupna izguba je bila ocenjena na mio 3.084 din, od tega v DO RRPS 2.878 mio. din, v DO TET 207 mio. din, RGD pa ne bi imel izgube.

Izpad skladov je bil ocenjen skupno v višini 1.348 mio. din, od tega v DO RRPS 1.133 mio. din, v DO TET 107 mio. din in v DO RGD 108 mio. din.

Izpad prihodka bi torej bil skupno 4.433 mio. din, od tega v DO RRPS 4.011 mio. din, v DO TET 314 mio. din in v DO RGD 108 mio. din.

Spremembe pri oceni skupnega prihodka, učinki interventnega zakona ter bistvene spremembe v stroških za obresti so že precej spremenile to oceno. V oceni seveda ni bil vračunan učinek interventnega zakona.

S sredstvi iz interventnega zakona naj bi pokrili celotno izgubo in primanjkljaj skladov skupne porabe po dogovorjenih merilih v ISEP – Skupščina SRS je sprejela interventni zakon, po katerem naj bi se zbralo 7.149 mio. din, čeprav

V jami rudnika Senovo. (Foto: B. Klančar)

smo ugotovili, da bi bilo potrebno zbrati 12.400 mio. din. Združena sredstva ne bi pokrila niti ocenjene izgube – samo 85,7 % – kaj šele zagotovila oblikovanje skladov. Do 15. januarja, ko je zadnji rok, da se štejejo združena sredstva po interventnem zakonu v zaključni račun, pa se je zbralo samo 6.030 mio. din.

Če ne bo velikih presenečenj na strani odhodkov, lahko sklepamo, da bo večina temeljnih organizacij kombinata poslovala z izgubo ali z motnjami, le redke bodo dosegle pozitiven rezultat. To je razlog, da je delavski svet kombinata na svoji seji dne 14. januarja 1986 sprejel vrsto ukrepov, s katerimi bi zagotovili delavcem kombinata vsaj minimalni del skladov skupne porabe.

Povsem enotni so delegati v tem, da naj se sklad skupne porabe porabi solidarno za vse delavce kombinata preko združevanja in prerazporejanja. Poudariti je treba, da ni nobene možnosti, da bi sklade skupne porabe dotirali iz drugih virov v letu 1985. Mnogo lažje bomo rešili problem nekrute izgube, kar pa nam ostane kot naloga v letu 1986.

Janko Koritnik

Ob vstopu v novo gospodarsko leto

Lahko rečemo, da je že kar tradicija, da v prvi letni številki našega glasila Srečno zapišemo tudi pričakovanja in naloge v tekočem letu. Za pričetek letošnjega leta lahko rečemo, da se je pričelo kar razgibano, kar je pokazala tudi januarska izredna seja delavskega sveta kombinata. Na tej seji so se delegati spoprijeli s problematiko skupnega prihodka in

problematiko pokrivanja izgube. Žal to ni bila tudi zadnja seja, na kateri bi se delegati spoprijeli s to problematiko, temveč je nekakšen uvod v izredno pestro in razgibano novo gospodarsko leto.

Prvo leto tekočega srednjeročnega obdobja je tako nakazalo vso pestrost in razsežnost celovite problematike, s katero se bomo delavci kombinata morali uba-

dati skozi celo leto in verjetno še dlje. Tako smo tudi prijadrali do osnovnih in temeljnih nalog, ki nas čakajo v tem letu:

Na prvo mesto moramo vsekakor postaviti proizvodno problematiko. Ugotovitev, ki se vleče že dlje časa, je, da z doseženimi storitvami ne moremo biti zadovoljni. To pomeni zahtevno organizacij-

sko strokovno delo, boljšo organizacijo dela kot tudi izrabo razpoložljivega delovnega časa. Zavedati se moramo, da razpolagamo z določeno strukturo kadra, ki jo je potrebno skladno z organizacijskimi principi in načeli nenehno izboljševati, če želimo dosegati opredeljene proizvodne cilje.

S tem pa že pridemo do izredno zahtevnega področja, ki ima neposreden vpliv na zgoraj navedeno: do družbenega standarda. Z doseženim na tem področju nikakor ne moremo biti zadovoljni. Krivdo za to ne gre iskati zgolj v naši pomanjkljivi notranji organiziranosti in s tem povezani učinkovitosti, temveč tudi v družbenih pogojih. Če v okviru družbenega standarda omenimo in poskušamo razširiti zgolj nekatera področja, kot so: stanovanjska gradnja, preventivno zdravljenje in letovanje, ugotovimo, da bo potrebno premagati številne ovire za doseganje opredeljenih ciljev. Izredno pereče je vprašanje nadaljnje gradnje potrebnega števila stanovanjskih enot na celotnem območju kombinata. Če želimo hitrejšo stanovanjsko gradnjo, je potrebno, tako kot je bilo opredeljeno na eni minulih sej delavskega sveta kombinata, načrtno in usklajeno delo vseh dejavnikov tako znotraj kombinata kot izven njega. Pri bližnj enaki problematiki se kaže tudi

na področju preventivnega zdravljenja in letovanja, kjer pa smo v večji meri odvisni od lastnih sil in sredstev ter stopnje razumevanja pri razreševanju tega izredno občutljivega področja. Upam, da nam bo do pričetka letošnje letovalne sezone uspelo dograditi počitniški dom na Rabu.

S tem bi pridobili ne le nove posteljne zmogljivosti, ampak tudi v določeni meri zadostili vse večjim letovalnim potrebam naših delavcev.

Izredno zahtevna problematika in s tem povezano strokovno in samoupravno delo nas čakata na področju razvoja.

Če želimo uresničiti vse, kar smo si zastavili na tem področju, bodo nujni ne le odgovornejši odnosi, ampak tudi oblikovanje ustreznega sektorja na ravni kombinata.

Ob opredeljenih nalogah, ki nas čakajo v tekočem gospodarskem letu, ne gre zanemariti izredno zahtevnih nalog, ki so pred samoupravnimi organi in našimi družbenopolitičnimi organizacijami.

Glede na to, da smo v kombinatu oblikovali problemsko konferenco ZK o dograjevanju dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti, bo delo predsed-

stva problemske konference usmerjeno v uresničevanje sprejetih sklepov in aktiviranje in motiviranje delavcev za čim boljše samoupravno in poslovno organiziranost, ki mora dati končne rezultate tudi v ekonomskem pogledu.

Glede na to, da smo letos v letu kongresov in volitev, so tudi že začrtane in opredeljene naloge tako vodstev kot članstva Zveze komunistov, Zveze sindikatov in Zveze socialistične mladine Slovenije.

Vse te naloge in pričakovanja v letošnjem letu so dejansko splet nalog, interesov želja in načrtov, ki se medsebojno prekrivajo in zahtevajo zavestno opredelitev in največjo možno angažiranost slehernega delavca kombinata od Zagorja prek Trbovelj, Hrastnika, Laškega, Senovega do Kanižarice. In ne nazadnje: našte te naloge so le skromen zbir vseh tistih delovnih, poslovnih, organizacijskih, samoupravnih in družbenopolitičnih opredelitev, ki smo jih bodisi že ali pa jih bomo sprejeli v letošnjem letu.

Tako kot vedno doslej, bomo tudi v tekočem gospodarskem letu znali izpričati, da rudarski pozdrav Srečno ne pomeni le željo, temveč tudi zavezo za izpolnjevanje zahtevnih družbenih pričakovanj.

Janko Savšek

Nove naloge v letu 1986

Za leto, ki se je izteklo, lahko rečem, da je bilo za DO RGD poslovno zelo razgibano, na žalost pa v celoti finančno ne tako uspešno kot preteklo leto ali leto poprej.

Razgibano, mislim v tem, da smo sebi in drugim dokazali, da lahko na domačem in tujem tržišču poiščemo in pridobimo dela tudi ob najhujši konkurenci. Dokazali smo, da je možno z ustrezno optimalno organiziranostjo proizvodnega procesa ter prizadevanjem delovnih skupin in posameznikov biti konkurenčen kljub razmeroma visokim osebnim dohodkom. Razgibanost je pogojeval tudi stalen boj s cenami oziroma stroški, z doseganjem oziroma nedoseganjem pogodbenih obveznosti, s specifikom vsakega TOZD ali gradbišča v RGD, ki je lastna prav naša DO.

Naši tozdi so različno uspešno izpolnjevali zadane naloge. Ponovno lahko z veseljem ugotavljamo, da sta TOZD Avtoprevoz in IMD poslovala uspešno, temu primeren bo tudi njun poslovni rezultat. Na žalost ne moremo isto trditi za TOZD RIG in Gramat, ki so ju razmere na tržišču ter objektivne in subjektivne težave pripeljale v dokaj nezaviden finančni položaj, ki bo seveda bistveno vplival na poslovanje celotne DO.

Tudi DS SS je razmeram primerno do kaj uspešno izpolnjevala svoje naloge skupnega pomena za DO.

Vsekakor lahko za leto, ki prihaja, glede na znana gibanja v gospodarstvu

SFRJ, že sedaj sklepamo, da ne bo nič lažje od preteklega leta.

Ne glede na vse težave, ki so prisotne, pa menim, da smo se v RGD sposobni z le-timi soočiti njih tudi uspešno premagovati. Smatram, da bo ena od naših prvih nalog, da se notranje primerno organiziramo, strokovno — kadrovsko okrepimo ter posvetimo več pozornosti resnični in stalno aktualni problematiki. Veliko več pozornosti je potrebno posvetiti ustreznim tehnologijam izvajanja del, kontroli delovnega procesa, analiziranju lastnih napak ob takojšnjem reagiranju in popravljanju le-teh, pogostejšim stikom z investitorji na strokovnem področju ob sprotne razčiščevanju nastajajoče problematike, pravilnem nagrajevanju po delu itd.

Menim, da smo si v tem pogledu že v preteklem letu zadali nekaj pomembnih nalog, katere bo ob dodatnih le še potrebno dosledno izvrševati, nakar tudi uspehi ne bodo izostali. Z objektivnimi težavami se bo potrebno hrabro soočiti, subjektivne pa s takšnimi ali drugačnimi ukrepi v največji možni meri odpraviti.

Ker koncentracija del, ki jih izvaja naša DO, narašča, bomo lahko nove naloge sprejemali in odgovorno izvrševali le s praviimi kadri na pravih mestih ter z maksimalnim prizadevanjem celotnega kolektiva.

Predvidevamo, da bo v letu 1986 TOZD RIG najmanj ohranil, ako ne celo

povečal aktivnosti oziroma obseg izvajanja del na domačih gradbiščih in tudi v inozemstvu. V bodoče bo več strokovnega angažiranja potrebno posvetiti delom, ki jih izvajamo v SOZD REK EK za investitorja DO RRPS oziroma v okviru slovenske energetike nasploh.

Podzemnim rudarskim delom bo z ustrezno optimalno notranjo organizacijo morala slediti tudi elektrostrojna dejavnost v DO RGD, saj je to edini način, da resnično zaživi in odigra svojo vlogo.

Avtoprevoznitvo bo po izvršenem združenju v okviru DO RGD TOZD Avtoprevoz Zasavje nadaljevalo ta trend tudi v okviru SOZD REK EK ali celo širše v okviru celotnega Zasavja, tako da bi bilo v končni fazi nosilec tovarnega prometa v Zasavju, kar so poleg naših tudi občinske usmeritve.

TOZD Gramat bo v letu 1986 prenehal s proizvodnjo opečnatih izdelkov ter se tako znebil povzročitelja stalnih izgub, t. j. DE opekarna.

Z razrešitvijo dosedanjih stanskih dejavnosti oziroma usmeritvijo v nove programe bi moralo biti zanj leto 1986 prelomno v pozitivnem smislu.

DS SS bo morala v letu 1986 izvesti vse zastavljene kadrovske dopolnitve v zvezi z novo organiziranostjo, da bo sposobna tekoče in strokovno izvrševati zadane naloge skupnega pomena.

Za izvršitev vseh nalog v letu, ki je pred nami, bomo morali prisluhniti po-

trebam in željam investitorjev, predvsem v zvezi z izpolnjevanjem dogovorjene pogodbeno dinamike pri izvajanju del, pri čemer pričakujemo od njih ustrezno objektivno ocenjevanje delovnih pogojev. Zavedati se moramo, da le vsi skupaj tvorimo proizvodni proces proizvodnje premoga oziroma električne energije, zato je uspeh možen le, če so interesi in cilji

usklajeni, izvrševalci pa zanje dovolj "zagreti".

Ob zaključku želim vsem delavcem naše DO RGD kakor tudi kombinata SOZD REK EK, poslovnim partnerjem ter svojcem, srečno, uspešno in zdravja polno novo leto 1986.

Matjaž Cerovac

Izpolnjevanje delovnega načrta od 1. 1. do 31. 12. 1985

1. PROIZVODNJA PREMOGA (ton)

Rudnik	načrt ton	doseženo ton	Razlika do plana (ton)	%
Hrastnik	250.000	223.196	— 26.804	89,3
Ojstro	200.000	250.996	+ 50.996	125,5
RRP Hrastnik	450.000	474.192	+ 24.192	105,4
RRPT + RŠC	540.000	599.326	+ 59.326	111,0
RRPZ	240.000	275.354	+ 35.354	114,7
Lakonca	190.000	128.928	— 61.072	67,9
SKUPAJ	1.420.000	1.477.800	+ 57.800	104,1
RRP Senovo	120.000	110.110	— 9.900	91,8
RRP Kanižarica	120.000	126.600	+ 6.600	105,5
RRP Laško	40.000	25.500	— 14.500	63,8
RRPS	1.700.000	1.740.000	+ 40.000	102,4

2. PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE (Mwh)

TOZD	načrt	doseženo	%
— PEE—PP	25.000	37.084	148,3
— PEE—N	385.000	417.496	108,4
— KE	—	240	—
DO TET	410.000	454.820	110,9

3. PROIZVODNJA OSTALIH PROIZVODOV

TOZD DE	letni načrt	doseženo	%
GRAMAT			
— opekarna (enot)	6.500.000	2.673.722	41,1
— kamnolom (m ³)	50.000	43.763	87,5
Avtoprevoz "Zasavje" (v t/km)	—	8.439.617	—
RRPZ			
— kamnolom (m ³)	91.000	83.791	92,1
RRPH			
— toplarna (Mwh)	30.000	30.141	100,5

ter povečane pritiske. Poleg tega pa so pomembni vzroki za kasnitev investicij tudi dolge transportne poti, večji obseg dela od predvidenega, pomanjkanje ustrezne energije in opreme (komprimiran zrak, električna energija), nepravočasna ali nepopolna izdelava projektne dokumentacije ali sprememba le-te. V časovnih planih izvajanja investicijskih del so zelo pogosto predvideni bistveno večji napredki, kot jih je v obstoječih pogojih dejansko možno doseči. Večkrat je potrebno opraviti tudi večja ali manjša dodatna dela, ker brez njih ni mogoče pričeti z izgradnjo objekta, za katerega je sklenjena pogodba. Velik vpliv na zamujanje investicij imajo tudi dolge transportne poti, nepravočasna dostava potrebnega materiala in odvoz izkopenine.

Na slabše napredke na nekaterih deloviščih vpliva tudi slaba priprava in organizacija dela, zelo velika odsotnost z dela in neprizadevnost nekaterih delavcev pri delu, ki zahtevajo samo svoje pravice, dolžnosti pa zanemarjajo. Tudi odnos do orodja in opreme ter do družbenega premoženja nasploh ni zadovoljiv.

Delavci TOZD RIG dosegamo zelo dobre napredke na tistih deloviščih, kjer smo popolnoma samostojni, dobre napredke na tistih deloviščih, kjer investitor dosledno izvaja svoje pogodbenne obveznosti glede dostave materiala in odvoza izkopenine, slabše pa na tistih deloviščih, kjer so težki delovni pogoji, slaba priprava in organizacija dela in neizvajanje pogodbenih obveznosti s strani investitorja. Dogaja se, da se ne moremo ali nočemo dogovoriti o realnih napredkih v določenih pogojih, predvidevamo neko visoko razvito tehnologijo, ki je nimamo, in velike napredke, ki pa jih tudi ni možno doseči. Zaradi tega so časovni in finančni plani izgradnje investicijskih objektov zelo napeti in večkrat nerealni ter jih ni možno dosegati. Iz vsega navedenega je možno povzeti, da vpliva na zamujanje investicij cela vrsta dejavnikov, na katere izvajalec nima vpliva, nekaj dejavnikov pa je, na katere ima izvajalec neposreden vpliv in tudi odgovornost. Za zamujanje investicij pa je odgovoren tako investitor kot izvajalec, torej je odgovornost obojestranska. Zelo težko pa je realno ugotoviti, čigava odgovornost je večja.

Ivan Slanšek

Erika Kavčič

Vzroki za zamujanje investicij

Zelo pogosto poudarjamo, da so investicijska dela v zaostajanju glede na predvideno dinamiko izgradnje posameznih investicijskih objektov. Pri tem takoj pomislimo, da je zamujanju kriv izvajalec teh del in da zelo neradi analiziramo vzroke, ki so privedli do zakasnitve izgradnje določenih investicijskih objektov. V TOZD

RIG smo izdelali že več analiz in smo ugotovili, da je veliko objektivnih, nekaj pa tudi subjektivnih vzrokov. Med objektivne vzroke prištevamo v prvi vrsti težke montan-geološke pogoje, ki omogočajo le ročno delo, zahtevajo močnejšo podgradnjo (večjo debelino betona, gostejšo tesarbo in opaž), večje dotoke vode in plinov

Likvidnostna problematika v SOZD REK EK

Že nekaj let zapovrstjo pestijo SOZD REK EK likvidnostni problemi. Do leta 1985 je bila ta problematika skoncentrirana v glavnem na premogovniških temeljnih organizacijah, medtem ko ostali dve delovni organizaciji DO RGD in DO TET v preteklem obdobju nista imeli posebnih likvidnostnih težav. V letu 1985 pa se je bistveno poslabšala likvidnostna situacija v DO RRPS, z večjimi denarnimi težavami pa sta se soočali tudi DO RGD in DO TET.

Nepokriti primanjkljaj trajnih obratnih sredstev v skupni višini 1.743 mio din v DO Rudniki rjavega premoga Slovenije ter iz meseca v mesec naraščajoča izguba v poslovanju sta bistvena vzroka za močno povečanje kratkoročne zadolženosti v DO RRPS. V obdobju od 1.1.1985 do 31.12.1985 se je stanje kratkoročne zadolženosti povečalo od 1.384 mio din na 3.640 mio din. Zaradi inflacije so se odlivi za plačilo materiala — storitev ob koncu leta 1985 povečali do takšne višine, da priliv sredstev iz naslova prodaje komercialnega in energetskega premoga zadostuje le še za poravnavanje teh tekočih obveznosti, za celotno izplačilo osebnih dohodkov pa smo primorani iskati dodatna kreditna sredstva.

V DO TET je problem zadolževanja nastal zaradi bistvenega povečanja zaloga premoga. V obdobju 4-mesečnega remonta so se zaloge premoga na deponiji povečale do maksimalno možne višine. V času neobratovanja je namreč DO TET prejela bistveno manjši delež iz skupnega prihodka, ki je pokrival samo njene stalne stroške. Glede na to, da nima zagotovljenih lastnih obratnih sredstev za kritje zaloga v takšnem obsegu, je bila prisiljena najeti kratkoročni kredit za poravnavo dobavljenega premoga.

Drugi vzrok povečanega zadolževanja je v plačilih obresti po reprogramiranih inozemskih investicijskih kreditih. Stanje zadolženosti se je do konca tega leta v DO TET povzpelo na 1.134 mio din.

Tudi v DO Rudarsko investicijske gradnje prilivi iz naslova izvajanja investicijskih del ter ostalih storitev niso pokrivali tekočih odlivov, tako da se je zadolženost v tej delovni organizaciji povečala od 87 mio din (stanje na začetku leta) na 700 mio din (stanje na dan 31.12.1985). Skupna zadolženost našega kombinata znaša na dan 31.12.1985 5.926 mio din. Za poravnavo obresti, ki izvirajo iz teh kreditov, smo morali odšteti 700 mio din.

Problematika na področju ohranjanja tekoče likvidnosti se je torej do konca leta 1985 zaostрила do take mere, da smo le z velikimi naporji uspeli zagotavljati normalno plačilno sposobnost vseh TOZD v našem kombinatu. Sredstva smo pridobivali pri Interni banki EPS, pri temeljnih bankah in tudi pri drugih DO izven naše sestavljene organizacije. V razreševanje težke likvidnostne problematike

se je zadnja dva meseca vključil tudi Sklad skupnih rezerv gospodarstva Slovenije. Do oktobra smo namreč zaradi visoke zadolženosti obeh Rekov izčrpali vsa razpoložljiva sredstva za kreditiranje pri Interni banki EPS in pri temeljnih bankah. Temeljne banke so se lahko vključevale v kreditiranje našega kombinata zaradi omejenosti z limiti le z medmesečnimi krediti z zelo kratkimi roki vračila od 14 do 29 dni. Za vračilo teh kreditov ob koncu meseca smo bili večkrat primorani najemati kredite tudi pri drugih delovnih organizacijah izven našega kombinata.

Pridobitev sredstev, zbranih po interventnem zakonu za pokrivanje izgube v elektrogospodarstvu in premogovništvu, bo sicer trenutno nekoliko zmanjšalo za-

ob nespremenjeni dinamiki prilivov bistveno večji kot v preteklih mesecih in zato bo potrebno zagotavljati vsak mesec znatno več sredstev.

Ocenjujemo, da bomo v naslednjih mesecih morali pridobiti najmanj 3.000 mio din kreditnih sredstev za zagotovitev normalne plačilne sposobnosti premogovnikov.

Drugi problem pa nastaja z uveljavitvijo novega zakona o temeljih kreditnega in bančnega sistema, ki bankam dovoljuje kreditirati samo kreditno sposobne TOZD. Pod kreditno sposobne pa se po zakonu štejejo delovne organizacije, ki ne poslujejo z izgubo in ki ne izkazujejo primanjkljaja obratnih sredstev. Tudi če

V reševalni postaji rudnika Senovo so reševalni aparati stalno pripravljeni za primer nesreče. (Foto: B. Klančar)

dolženost našega kombinata. Ocenjujemo, da bomo z vračilom kreditov nivo zadolženosti znižali v januarju za 1.280 mio din. Še naprej pa ostaja odprto vprašanje zagotavljanja sredstev za tekoče poslovanje v naslednjih mesecih. Predvsem bo ta problem izrazit pri DO RRPS. Ob ceni, ki se premogovnikom priznava za prodani premog, v naslednjih mesecih iz naslova realizacije premoga ne bo bistveno večjih prilivov. Močno pa so povečani zaradi inflacije odlivi za plačilo materiala storitev kot tudi odlivi za izplačilo osebnih dohodkov. Razkorak med prilivi — odlivi bo

naše DO ne bodo izkazovale po ZR 85 izgube, bodo prav gotovo izkazovale po zakonsko predpisanem izračunu primanjkljaj obratnih sredstev in zato po zakonskih določilih niso več kreditno sposobne.

Nastala situacija prav gotovo zahteva hitro ukrepanje na področju zagotavljanja manjkajočih obratnih sredstev kot tudi zagotavljanje večjih prilivov iz naslova prodaje premoga in električne energije ter investicijskih in ostalih storitev.

Silva Dolanc

Rekli so . . .

Predsedstvo SFRJ — iz novoletne poslanice

Minilo je težko leto, ki je zahtevalo velike napore v boju za ustavitve neugodnih gospodarskih tokov in odpravo drugih težav. Novo leto 1986 začnemo odločno, da jih bomo enotno odločno, z več dela in učinkovitosti uspešno odpravili.

Sprejeli smo novi srednjeročni plan družbenega razvoja države in osnovne sistemske rešitve v zvezi z najpomembnejšimi vprašanji našega razvoja, določili pa smo si nedvoumne cilje in naloge za prihodnje obdobje. S tem smo izpolnili osnovne pogoje za intenzivnejšo akcijo v okviru uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije.

Boj za večjo proizvodnjo in izvoz, za omejitev inflacije in ustavitve padanja življenjskega standarda so naše najpomembnejše naloge v letu 1986. Izpolnili jih bomo lahko predvsem z lastnimi silami, ob polni mobilizaciji in zavzetosti slehernega delovnega človeka in občana, vsakega posameznega delovnega kolektiva, vsakega organa in organizacije v družbi.

Vsakdo se mora zavedati svojega mesta, naloge in odgovornosti v današnjem velikem boju za gospodarsko stabilizacijo države, nadaljnji družbeni razvoj in uspešnejše delovanje političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Naše programske opredelitve smo dolžni potrditi tudi z uspehi.

Franč Šetinc, predsednik republiške konference SZDL Slovenije

Kako se boriti proti miselnosti živeti brez dela, kar nevarno ubija voljo do dela in ustvarjalnosti? Nekje sem bral zamero zahtevi po čistih računih, češ da po nepotrebnem buri duhove? Zakaj bi to bilo narobe? To je pravzaprav zahteva po bilancah, po tem, da v vsakem delu Jugoslavije vemo, kakšna je aktivna in kakšna pasiva. Da ne bomo nikjer terjali denarja, če ga nismo ustvarili in kjer vsak strošek pomeni nov pritisk na inflacijo! Nacionalizem se nikoli ne pojavi v čisti vodi, v neskaljenih odnosih, temveč vedno v mlakuži in slepoti. Ni sebičnost, če terjaš, da več dohodka ostane tistemu, ki ga ustvarja, kajti brez stimulacije lastnega dela ni mogoče pričakovati večjega dohodka v prihodnosti. To bi v končnih posledicah škodovalo tudi manj razvitim in Jugoslaviji kot celoti. Ne

more biti večje opore nacionalizma, kot če še naprej povečujemo potrošnjo na škodo stabilizacije, na škodo — čistih računov.

Boris Srebrič, podpredsednik Zveznega izvršnega sveta

Inflacije ne moremo odpraviti v sprejemljivem roku, če vsa gospodarska politika, oprta na gospodarsko-sistemske spremembe in razvojno politiko, ne bo protiinflacijska in če bomo odlašali z uvedbo ekonomskih meril gospodarjenja. Izhajati moramo iz spoznanja, da je postalo uničujoče delovanje inflacije že neznosno. Če bi se njena se-

danja intenzivnost nadaljevala, bi naše gospodarstvo med drugim naglo izgubilo sposobnost za vračanje zunanjih dolgov, ne glede na devizne sposobnosti. Te in druge posledice moramo pri oblikovanju gospodarske politike za prihodnje leto mnogo bolj upoštevati, kar še bolj velja za njeno uresničevanje. Ne da bi se spuščal v druge nujne spremembe, moram poudariti, da je skrajni čas za odpravo inflacijske delitve dohodka in njegove uporabe. Družba, ki več porabi kot ustvari, mora že po naravi stvari same obubožati in ni sposobna odpraviti gospodarskih težav in izpolnjevati razvojnih nalog.

Pomen suhega sejanja v obsegu rekonstrukcij zasavskih separacij

V naslednjih letih se na zasavskih separacijah obetajo obsežne rekonstrukcije, ki bodo vsebovale tudi nov način klasiranja premoga. Ti programi vsebujejo postopen prehod iz pretežno mokrega postopka v pretežno suhi postopek sejanja, pri čemer je cilj tudi zmanjšati onesnaženje odpadne vode.

Predno nadaljujem z zapisom, je potrebno povedati, kaj je pravzaprav klasiranje in čemu služi takšno sejanje. Klasiranje je enostavno povedano razvrščanje blaga po velikosti zrn v različne zrnostne skupine. V ta namen uporabljamo enotažne ali več etažne mreže, skozi katere pada tako imenovan presevek zrn, manjših od velikosti odprtine. Čez mrežo odteka tako imenovan odsevek, v katerem so zastopana zrna, večja od velikosti odprtine.

Takšno sejanje lahko služi kot predpostopek za nadaljnje bogatenje premoga ali kot končni proces, kjer se zrna razvrščajo v končne prodajne sortimane.

Pred nadaljevanjem moramo omeniti, da ima zasavski rovni premog različne lastnosti lepljenja, to pa pomeni, da ima različne sejalne sposobnosti. Ugotavljamo, da imamo nelepljive rovne premoge, ki jih zlahka sejemo na običajnih sejalnih napravah na eni strani in da imamo lepljive rovne premoge, kjer običajne sejalne naprave odpovedo.

V obstoječih separacijah uporabljamo v primerih druge vrste premoga dodatne prhe. S takšnim vodnim dodatkom dosežemo učinkovito sejanje tudi pri najbolj lepljivem materialu.

Omeniti je treba tudi, da ima prodajni premog različne zahteve. Temu ustrezno moramo premog separirati po mokrem ali suhem postopku. Pri premogih, kjer je nadaljnji moker postopek nepotreben, je nezaželeno tudi mokro sejanje. Ker pa je pri doslej znani sejalni opremi edinole moker postopek dovolj učinkovit, vlada

mokro sejanje še vedno v današnji tehnologiji.

Grobo odsejana zrna — odsevek na mokrih sejalnikih sicer ne predstavlja posebnih težav, kajti zrna so hkrati odsejana in odcejena. Povsem drugačno stanje je v presevani masi, ki je sestavljena iz presejanih zrn in presevne vode. Takšna presečna voda predstavlja v nadaljnjem postopku občuten problem, kajti v končni fazi je takšna voda odpadna voda. Kako velike težave nosi s seboj takšna odpadna voda, v tem delu ne bi omenjali, pač pa bi pozornost usmerili nazaj na sejanje samo.

Še enkrat ugotavljamo, da za določeno uporabo ni potrebno premog separirati mokromehansko, hkrati ugotavljamo, da je suho sejanje za celoten postopek ugodnejše kot mokro sejanje iz prej omenjenih razlogov.

Preostane problem poiskati takšno sejalno napravo, ki je v stanju suho odsejati lepljivo blago in sicer približno tako učinkovito, kot to naredi običajno sito z vodnimi prhami.

Na svetovnem tržišču se zadnja leta pojavlja vrsta sejalnih konstrukcij, ki so več ali manj prilagojene za sejanje lepljivega blaga. Med njimi so tako imenovana valovna sita, ki so opremljena s fleksibilnimi pletivi. Ta pletiva posredujejo sejanemu materialu približno desetkrat večje pospeške kot običajna sita, kar se odraža v dobrih sejalnih učinkih in učinkih čiščenja pletiva.

Takšna sita so že nekaj let predmet razprav za uporabo v zasavskih separacijah. Zares lahko ugotavljamo, da so sejalniki te vrste učinkovite in primerne naprave v naših pogojih, vendar je pomembno tem sejalnim napravam določiti takšno vlogo, kot jih sita po dejanski sposobnosti zaslužijo.

V zvezi s tem nastajajo sledeče ugotovitve. Rovni premog lahko glede stopnje

lepljenja in uporabnosti na sejalnikih razdelimo na tri kvalitete. Prva je kvaliteta nelepljivega ravnega premoga, ki se lahko seje z običajnimi sejalniki; druga kvaliteta, to je kvaliteta lepljivega premoga, ki se ne seje na običajnih sejalnikih, seje pa se z valovnimi siti in tretja kvaliteta zelo lepljivega ravnega premoga, ki se ne seje niti z valovnimi siti.

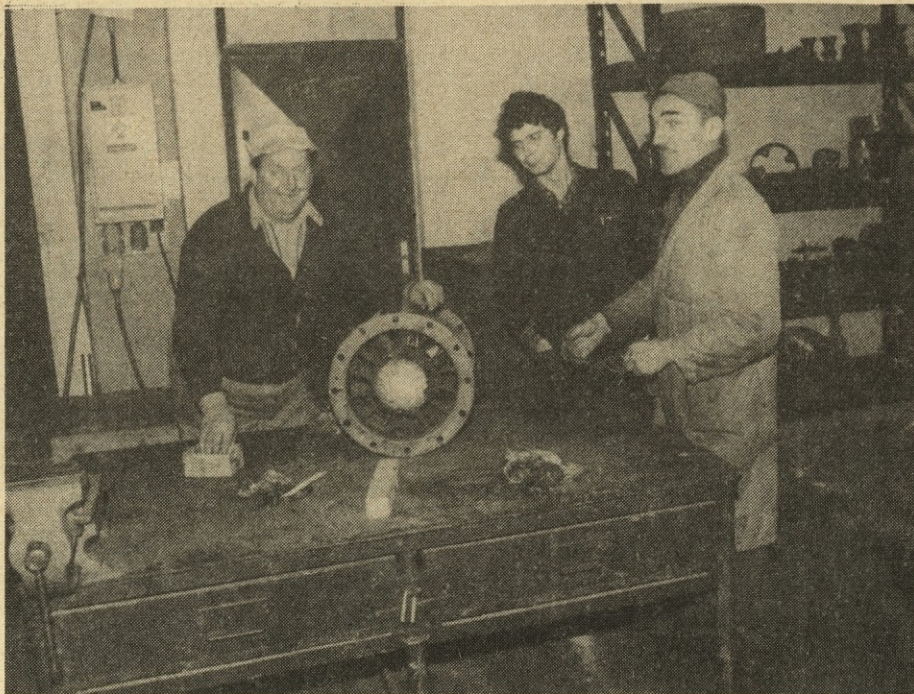
Tehnologija bodočih rekonstruiranih separacij je prilagojena omenjenim ugotovitvam in le s takšnim postopkom lahko pričakujemo resnične dosežke.

Suho sejanje je po vsem tem prilagojeno tako, da se čim večji delež ravnega premoga odseje suho, medtem ko bodo morali najbolj lepljivi premogi nadaljevati pot mimo suhega klasiranja v obstoječi mokromehanski postopek. S takšnim suhim sejanjem bo povečan separacijski izplen, hkrati pa zmanjšana problematika pri odpadni vodi.

Rekonstrukcije bodo vsebovale tudi ostalo tehnologijo, kot na primer drobljenje, bunkeriranje, nakladanje, deponiranje, homogenizacija in podobno, vendar ta del ne spada v obseg našega opisa.

Poudariti velja, da je uspešna izvedba dane tehnologije izredno težka naloga in da je razpored procesne in transportne opreme zaradi gostote obstoječih objektov tudi v projektantskem pogledu izjemno težka naloga.

Franc Cimerman

V elektrostrojni delavnici toz Rudnik Hrastnik popravljajo najrazličnejše rudarske stroje in naprave. Na fotografiji Vekoslav Markovič, Miro Kirič in Jože Kocman. (Foto: J. Kirič)

Delo poslovnega odbora kombinata

Izredno razgibano in zahtevno gospodarsko življenje, vsakodnevna in tekoča proizvodna tehnična problematika, vse zahtevnejše in poglobljeno delo osrednjega organa upravljanja in njegovih izvršnih odborov in komisije ter razvejano delovanje družbenopolitičnih organizacij v kombinatu dajejo svoj pečat tudi delu poslovnega odbora SOZD REK Edvarda Kardelja, Trbovlje. V zadnjem obdobju, neko od zadnjega sestavka o delu poslovnega odbora v glasilu Srečno, se vse bolj uveljavlja praksa sklicevanja razširjenih sej poslovnega odbora kombinata. Na njih sodelujejo tudi direktorji delovnih organizacij, predstavniki samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij kot tudi strokovni delavci. Takšno obliko dela narekuje tekoča problematika, ki se ne nanaša zgolj na problematiko kombinata, temveč tudi na problematiko v slovenski energetiki.

Če bi poskušali razvrščati problematiko po vsebini in času, ki jo ji je namenjal poslovodni odbor v pretečenem obdobju, bi na prva mesta prišli: problematika proizvodnje premoga in proizvodnje električne energije (izpolnjevanje temeljnih planov) ter problematika dohodka, kot tudi celovita problematika delovne organizacije Rudarska gradbena dejavnost. Skladno z opredelitvami naše problemske konference o dograjevanju dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti ter

sprejetimi splošnimi samoupravnimi akti je bila nešteto krat v ospredju dela poslovodnega odbora tudi samoupravna in poslovna problematika ter organiziranost organizacijskih enot v našem kombinatu.

Skladno s sprejetimi splošnimi samoupravnimi akti je bil lani sprejet poslovnik o delu poslovnega odbora. Če bi pogledali vsebino dela poslovnega odbora, bi takoj ugotovili, da deluje skladno z opredeljenimi pristojnostmi. Že naštevane posameznih zadev iz delovnega področja poslovodnega odbora, kot je: vodenje poslovanja sestavljene organizacije kot celote, organiziranje skupnega poslovanja združenih organizacij, koordiniranje dela poslovodnih organov delovnih organizacij, predlaganje skupne poslovne politike in ukrepov za njeno izvajanje, odgovornost za pravočasno pripravo gradiva ter izvrševanje sklepov delavskega sveta kombinata in njegovih izvršilnih organov in ostalih zadev dokazuje, da je moral v minulem obdobju, kot bo moral tudi v tekočem letu poslovodni odbor nameniti izredno pozornost razvojnim nalogam ter problematiki tekočega gospodarjenja z družbenimi sredstvi. Na tem področju bo dan poseben poudarek investicijskim programom in nadaljnjim pripravam za gradnjo TE-TO Trbovlje kot tudi vsem ostalim tekočim zadevam, ki jih opredeljujejo sprejeti gospodarski plani in usmeritve naših združenih organizacij. Ob razreše-

vanju celovite problematike pa bo potrebno posebno poudariti vse družbene usmeritve ob uresničevanju sklepov naše problemske konference ZK o dograjevanju dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti kot tudi sklepov in usmeritev problemske konference ZK o energetiki.

Gotovo pa je, da zgolj z zahtevanjem za izpolnitev opredeljenih nalog ne bomo dosegli načrtanih ciljev. Osnovna naloga vseh delavcev v kombinatu in predvsem vodstvenih je zastaviti vse sile za uresničevanje sprejetih proizvodnih in finančnih planov ob opredeljenih nalogah za povečanje storilnosti ob čim manjših stroških poslovanja. Pri tem bo potrebno, kar je že nešteto krat poudarjeno, stremeti po čim večji izrabi delovnega časa na eni strani ter doseči čimboljšo organizacijo dela ob vse večji stopnji humanizacije na drugi strani. Četudi se zavedamo, da je sleherni sprememba proces, ki terja čas in sredstva, je vendarle potrebno poudariti, da brez zavestne zavzetosti poslovodnih kadrov v kombinatu ni mogoče pričakovati hitrejšega premika na vseh področjih našega delovanja. Zato tudi poslovodni odbor namenja posebno pozornost problemom in iskanju novih oblik dela vseh organov kombinata, saj je le z najtesnejšim sodelovanjem vseh subjektov mogoče zagotoviti izpolnjevanje tako tekočih kot tudi načrtovanih nalog.

Ob vsem naštetem je mogoče skleniti, da bo poslovodni odbor kombinata glede na to, da z letošnjim letom vstopamo v prvo leto novega srednjeročnega obdobja, katerega temeljna značilnost bodo napori

na utrjevanju poslovne in organizacijske uspešnosti in ekonomske stabilnosti, tudi vnaprej imel ne le izredno obsežno in zahtevno delo in iz tega izhajajočo odgovornost za poslovanje kombinata kot celote.

Janko Savšek

Posebna finančna služba omogoča redno poslovanje

Za delovne organizacije kombinata je značilno, da nimajo oblikovanih potrebnih obratnih sredstev za normalno poslovanje, da poslujejo z izgubo in da so prilivi denarnih sredstev tekom leta zelo neenakomerni. To povzroča izjemno težke likvidnostne probleme. Da lahko vsaka temeljna organizacija normalno posluje, mora imeti vedno pozitivno stanje na svojem žiro računu. Le tako lahko tudi normalno izplačuje osebne dohodke. Primanjkljaj trajnih obratnih sredstev in tekočo izgubo pa je treba nadoknaditi s kratkoročnimi krediti, da žiro račun ni prazen.

Organizacijska oblika posebne finančne službe v našem kombinatu razrešuje te probleme v sodelovanju z interno banko temeljnimi in drugimi zunanjimi institucijami, predvsem pa z odgovornimi delavci delovnih in temeljnih organizacij. V letu 1985 je posebna finančna služba najemala za temeljne organizacije kratkoročne kredite v skupnem znesku med 2 in 5,8 mlrd. din.

Za primerjavo naj povemo, da je to skoraj tretjino zmogljivosti manjše temeljne banke. Možnosti najemanja kreditov pa so bile v letu 1986 izjemno omejene. Preko interne banke so bila angažirana

vsa prosta denarna sredstva iz računa energetskega sredstev. Nadalje je bila angažirana v kratkoročne kredite vsa združena in neporabljena amortizacija v sistemu elektrogospodarstva in premogovništva. Pri temeljnih bankah so bile izkoriščene vse možnosti kratkoročnih plasmajev.

Posebna finančna služba pa ima še eno izredno važno nalogo, to je, da v sistemu za katerega deluje, zagotovi čimmanjšo zadrževanje sredstev na žiro računih. To nalogo izvrši tako, da z dnevnim medsebojnim kreditiranjem med temeljnimi organizacijami izravnava viške in primanjkljaje denarja na žiro računih. To nalogo opravlja posebna finančna služba po pooblastilu in v skladu s sporazumom.

Vsakodnevno stanje o višini in vrsti dobljenih, prejetih in danih kreditov se vodi v vsaki temeljni organizaciji v njihovih evidencah, tako da so podatki dostopni ažurno poslovodnim delavcem. Ugotavljamo, da je potrebno izvršiti manjše spremembe v delovanju posebne finančne službe, pa tudi novi zakon o bančnem in kreditnem sistemu zahteva spremembo sporazuma o delovanju posebne finančne službe.

Janko Koritnik

Poslovni obisk v ČSSR

Službeno potovanje v ČSSR je bilo opravljeno z namenom spoznati izkušnje pri prevozu premoga z velikimi samoizpraznjevalnimi vozički tipa VSV prostornine 3,3 m³ ter njihovem izpraznjevanju.

Ogledali smo si tudi skipne šahtne naprave. Naveden tip vozičkov je predviden v idejnem projektu odpiranja obzorij na k. ± 0, k. — 100 in k. — 200 jame Hrastnik tako za prevoz po obzorjih kot tudi za prevoz na relaciji jašek Hrastnik — separacija Trbovlje (B — zvrčališče). Predvideno je bilo, da bi s temi vozički prevažali tudi po bodočem jašku Hrastnik II. Sama konstrukcija vozička, kot je bilo možno oceniti iz prospektnega materiala, ki nam je bil na voljo, ne dovoljuje običajnega mehaniziranega vrivanja oziroma izbijanja na kletko in iz kletke. Informacija, ki so nam jo posredovali predstavniki strojexporta na sestanku v Seno-

vem (9.10.1985), pa v tem pogledu ni bila nedvoumna in prepričljiva. Zaradi tega je bilo potrebno seznanjanje z izkušnjami pri prevozu premoga s temi vozički. Tako smo si ogledali prevoz premoga v jami Cigel (blizu Prievidze — srednja Slovaška), kjer odkopavajo močno porušeni sloj premoga, debeline 0,6 do 3,0 m. Jama, ki pripada tzv. Handlovskemu revirju (z jamama Handlova in Novaki), je odprta s podkopnim rovom, ki povezuje separacijo — klasirnico z jamskimi nakladišči (najoddaljenejši — 6,5 km). Premog naj bi imel, po navedbah obratovodje transporta, ki nas je spremljal, okrog 2300 kcal/kg (približno 9,6 MJ/kg), vendar daje navidez vtis kvalitetnejšega premoga, kljub temu, da so v krovni sloji glin, v talnini pa tufi oziroma tufiti. Rovni premog ni bil opazno onesnažen z jalovinskimi primesmi. Tudi granulacijski sestav je bil ugoden. Premog nakladajo

v vozičke iz bunkerjev vsebine 1500 t (ϕ 4,5 m, H = 85/90 m). Po navedbah ni težav z zabijanjem bunkerja. Pred vstopom v bunker rovni premog drobijo na maksimalno 500 mm, velikost izpusta pa je 1,1 krat 1,2 m. Predpisana minimalna višina premoga v bunkerju, ki preprečuje tvorbo obokov, je 20 m. S temi ukrepi je omogočeno tekoče nakladanje vozičkov in čas nakladanja iz bunkerja traja 10 do 12 minut za en vlak. Vse operacije opravi le en delavec. Vlak pripelje v 30 vozičkih okrog 120 ton rovnega premoga. Za prevoz 12.000 t rovnega premoga, toliko znaša dnevna proizvodnja, imajo 840 vozičkov tipa VSV — 3,3. Vozičke vlečejo električne trolej lokomotive, težke 12 t z močjo 70 kW (2 x 35 kW) in vlečno silo 14 kN ter maksimalno hitrostjo 10 km na uro. Na posebni razkladalni rampi se kompozicija v nerazklenjenem stanju izprazni v manj kot dveh minutah (hitrost razkladanja 1,2 do 1,5 m/s) oziroma kapaciteta razkladanja je 3600 t/h. Pri razkladanju sta sicer bila prisotna dva zaposlena, ki sta s posebnimi drogovi sprožala zaostali premog v vozičkih, vendar veliko dela s tem ni bilo. Praktično v vozičkih ni ostajal premog. Na rudniku so imeli pred tem vozičke volumna 2,0 m³ z vrtljivimi spojnimi deli, s katerimi so imeli, po izjavi obratovodje transporta, velike težave, predvsem pri zvrčanju. Z vozički VSV—3,3 pa, kot pravijo, ni večjih težav. Vozički so stabilni tudi pri večjih hitrostih (12 km/h), pri ustreznih krivinskih polmerih tira (15 m) in tračnicah (24/110). Računajo z življenjsko dobo vozička najmanj pet let (zaradi korozije zaboja), torej pripelje voziček v tem času okrog 20.000 t (v jami Cigel) odnosno obremenjuje amortizacija vozičkov in nakladalne rampe prevozne stroške za netto ton km z okrog 0,02 din, če upoštevamo ponujeno dobavno ceno za voziček in rampo. Ogledali smo si tudi prevoz z enakimi vozički v jami premogovnika 1. maj v Ostravi. Ta premogovnik združuje tri jame, in sicer jamo 1. Maj, jamo Dankov in Jamo Mir. Transport je koncentriran in vso proizvodnjo vseh jam izvažajo po izvažalnem jašku jame Mir, do tja pa prevažajo z jamskimi vozički tipa VSV—3,3. Zaradi tega smo obiskali jamo Mir (sprejel in vodil nas je ing. Valovy), ki sicer proizvaja 8.500 ton na dan, skupno vse jame (če je podatek točen) pa 12.500 ton na dan (jamo Dankov še pripravljajo). Premogovniki pripadajo znanemu Ostrovske Karvinskemu premogovnemu revirju s koksni črnim premogom, ki ga odkopavajo v več tanjših slojih v veliki globini (700 do 1000 m). Jame so ekstremno metanonošne z eksplozivnim premogovim prahom. Prevoz je urejen zaradi tega z lokomotivami na komprimiran zrak, ki vozijo vlake (s po 30 vozički) iz vseh jam na skupno izstresišče pri izvažalnem skipnem jašku Mir. Vlak, ki pripelje iz ene jame (n. pr. Dankov), se na rampi izprazni in nadaljuje pot proti nakladišču druge jame. Podoben način je zasnovan za jašek Hrast-

nik II na obzorju ± 0 , ko sta priključeni obe jami, Ojstro in Hrastnik. Pri nakladanju ni nihče zaposlen, premog se izpod izstresišča transportira do dozirnega bunkerja za skupni prevoz. Vsa naprava je v vstopnem zračilnem toku in je vse izstresišče posebno zaščiteno (v posebnem šotoru), vendar pretiranega prašenja pri izstresanju ni bilo opaziti. Da bi se zanesljivo ves premog izstresal, motorist pred odhodom, še enkrat ali dvakrat vzvratno preveri rampo — že s hitrostjo blizu normalne potovalne hitrosti (2 do 3 m/s). Tudi tu smo opazili, da je čas izpraznjevanja (izstresanja) izredno kratek, ves manever traja le okrog 2 minuti. Za prevoz premoga imajo angažiranih šest lokomotiv s 180 vozički, vsaka lokomotiva opravi dnevno povprečno dvajset voženj.

Premog na površino prevažajo s sklopom, teže 8,9 t in koristne vsebine 10 t. Čeprav je jašek že starejše izvedbe (zgrajen l. 1960), so bile pozneje prigranjene avtomatske naprave.

Doziranje volumnsko in po teži ter nakladanje, je samodejno — prav tako tudi sama vožnja s hitrostjo do 10 m/s (možno povečanje hitrosti do 12 m/s). V strojnici je sicer navzoč strojnik, vendar bolj za kontrolo. Kot že omenjeno, služi jašek le za prevoz premoga. Izvažalni stroj, bobni — premera 6,0 m in širino 1,8 m, poganja istosmerni motor 1600 kW, 550 V z Wend — Leonhardtowim pretvornikom, ki ga poganja asinhronski motor 1600 kW—6 kV. Izvažalna vrv premera 62 mm, spodnja vrv premera 50 mm. Zanimivo je omeniti, da ima jama dva sistema tirnega transporta na tiru širine 480 mm za material, zasip in ostalo ter tir širine 600 mm za premog.

Poleg prevažalnega jaška ima jama zato še servisni jašek z dvoetažno kletko, enake globine, za vozičke s širino tira 480 mm za prevoz materiala in ljudi. Ko bo dokončan jašek Dankov, se vsa proizvodnja usmeri k temu jašku in sedanji skipni jašek se preuredi v servisni jašek.

Isti dan popoldne smo si ogledali v Kunčicah tovarno, ki izdeluje TH podporje. Podporje pripada koncernu "Železarne in strojne tovarne Vitkovice". Ta kon-

cern, ki zaposluje skupaj preko 80.000 ljudi, ima v svojem sklopu tudi izdelovalca TH podporja. Valjane, imenovane K—profile, mu dobavlja ena od valjarn koncerna, obrat — tovarna pa ga krivi (hladno valja), odreže in izdela vezni pribor. Sprejela sta nas in razkazala tovarno vodja (direktor) tovarne in njegov namestnik (J. Pasterpak in P. Cieluch).

Naslednji dan pa smo si ogledali tovarno, ki izdeluje rudarske in druge vagonete ter mostovne konstrukcije (atraktiven viseči most preko Donave pri Bratislavi je izdelek te tovarne). Sprejela sta nas vodja prodaje v kraju Liskovec (ing. VI. Triskal) ter v sami tovarni (v mestu Frydek — Mistek) direktor tovarne (ing. J. Choleva) in glavni konstruktor vozičkov. Po ogledu proizvodnje, ki je po moji oceni sodobno organizirana, smo na razgovoru obravnavali tri probleme, in sicer:

Vozički tipa VSV—3,3 so izdelani za širino tira 600 mm (standard), pa je širina tira 630 mm. Kako je s preureditvijo?

Premog, ki se je prevažal v vozičkih tipa VSV—3,3, je bil brez vidnih glinastih primesi, zato ni bilo lepljenja in je izstresanje potekalo brez problemov. Premog Hrastnika je vlažen in ima primešane delce gline. Zato obstoja nevarnost lepljenja. Kako naj se prepreči ta nevšečnost?

Ali je možno vozičke tega tipa vrivati oziroma izbijati na in iz prevažalne kletke z običajnimi narivalnimi napravami? Na ta vprašanja smo dobili naslednje odgovore:

Vozički tipa VSV—3,3 (in tudi tipa VSV—5,3), ki ga že preizkušajo je možno opremiti s kolesnimi slogi za tir 630 mm. Na vozne lastnosti to ne vpliva večjemu izboljša prečno in vzdolžno stabilnost vozička.

Oblaganje delov vozička s plastičnimi materiali ni smiselno. Vsa konstrukcija je metalizirana (pocinkana) in se s tem prepreči korozija in lepljenje. Računajo, da se bo podaljšala življenjska doba vozička na 10 let. Poleg tega ima nova serija vozičkov konstrukcijske spremembe, ki je v tem, da so tla zaboja ravna in je odpravljena možnost zastajanja materiala (pre-

moga). Vozički, ki so v poskusni proizvodnji (5,3 m³), imajo enako konstrukcijsko rešitev.

Vozičke je sicer možno prevažati s kletko, vendar za reden prevoz z ročnim ali mehanskim vrivanjem ti vozički niso primerni oziroma niso temu namenjeni.

V tovarni smo bili seznanjeni tudi z vozički istega tipa, vendar večjega volumna (5,3 m³), ki so v poskusni proizvodnji.

Vozički so daljši za približno 1 m, širši za 15 cm v primerjavi z vozički 3,3 m³ in teži 2340 kg.

Vozički VSV 3,3 so atestirani za hitrost 16 km/h, vendar priporočajo hitrosti do 12 km/h — predvsem zaradi zavorne poti (do 400 m). Hitrost na izstresalni rampi naj ne bi presegla 1,5 m/s (5,5 km/h). Priporočajo krivinski radij za tir: 25 m za tip 3,3 in 30 m za tip 5,3 in tračnice teže 24 kg/m.

Mislim, da je bil poslovni obisk, kljub nekaterim začetnim organizacijskim težavam uspešen in koristen. Vozički, ki smo jih videli v obratovanju in v izdelavi, so kakovostni in jih je smotno predvideti tako za prevoz po Zveznem obzorju na relaciji polnišče Hrastnik (Dolska proga) oziroma polnišče Ojstro B zvrčališče kot za prevoze po obzorjih ± 0 , — 100 in — 200. Za prevoz po Savskem obzorju za proizvodnjo jame Hrastnik in Ojstro bi bilo potrebno 100 vozičkov in 3 lokomotive ter dnevno 15 delavnikov, kar bi pomenilo storitev pri prevozu na Savskem obzorju preko 100 t na del (trenutno se premogovnik Hrastnik obremenjuje s 50 do 70 delavniki skupnega prevoza na dan vključujoč vzdrževanje tirov in ostale prevoze).

Če bi se odločili za prevažanje s sklopom, bi za prevoze po Savskem obzorju lahko nabavili vozičke volumna 5,3 m³. Treba pa bo urediti tirovje na Savskem obzorju (kar je tudi sicer potrebno) in preurediti zvrčališče B. Za prevoze po obzorjih ± 0 , — 100 in — 200 so predvideni vozički VSV — 3,3.

Rudi Šikovec

Pri madžarskih rudarjih

ZRGMIT — SRS je organiziral strokovno ekskurzijo na Madžarsko, in to v Miskolc in Veszprem od 21. do 24.10. 1985.

Po programu je bil predviden razgovor na Rudarskem inštitutu v Budimpešti, ogled dveh premogovnikov ter rudarske razstave v Miskolcu.

Prvi dan smo se pogovarjali v Centralnem inštitutu za rudnike Madžarske (KBFI) v Budimpešti, nato pa si ogledali delo v prostorih tega inštituta — na oddelku za hribinsko mehaniko tal. Na inštitutu je več oddelkov, ki opravljajo praktično vsa dela za potrebe rudnikov Madžarske od oblikovanja izdelave prog, sid-

ranja, utrjevanja stropov in sten, prog, odkopavanja, načina odkopavanja, vrste podporja do razvoja rudnikov.

Posebej so nam prikazali način zbiranja in spremljave podatkov za nadaljnji razvoj njihovega ščitnega podporja. Podatke zbirajo na 5 do 6 čelih s posebno na njihovem inštitutu izdelano napravo "presmeter". Tako dobljene podatke oziroma rezultate meritev pa vrednotijo s pomočjo računalnika Comodore 64, ki to nalogo po izjavah predstavnika inštituta uspešno in lepo opravi. Na tak način pridobijo osnovne podatke za nadaljnji razvoj hidravličnega podporja. Naslednji dan smo si ogledali rudarsko razstavo v Mis-

kolcu. Stanje opremljenosti v rudarstvu je bilo na razstavi razvidno v glavnem s slik in prospektov ter maket, zelo malo pa je bilo razstavljene opreme.

Na razstavi so prisostvovalle vse znane večje zahodne firme rudarske opreme (Becorit, Hemscheidt, Eickhoff, Nilos, Westfalia—Luenen, Boehler, itd.).

Precejšen del prostora so zasedala madžarska podjetja. Ta so predstavila raznovrstno opremo:

— raznovrstne mreže, ki se lahko uporabljajo v različne namene in so izdelane glede na namen uporabe (v kolutih ali v ravnih posebej sestavljenih elementih) z

žico, policami različnega profila, oblike in debeline (nekaj sličnega bi bilo možno uporabiti za utrjevanje stropa pri odkopavanju etaže z normalno višino — 3 m);

— različnih vibracijskih sit za uporabo v kamnolomih in separacijah,

— raznovrstni profili (prerezi) TH podporja,

— opreme za hidravlično podporje, višee žičnice, separacije, klasirnice itd.

Izdelava omenjene opreme poteka preko ustanove "Dorogi Szen 1781", v katerega so vključeni kot neke vrste kooperanti, rud. inštitut KBFI, Komplex, Mav itd.

Na zanimiv in enostaven način je bilo prikazano injektiranje s hidravličnim vtiskavanjem injektirne tekočine v stene proge. To injektiranje se lahko vrši v progah, podgrajenih s TH podporjem in lesenim opažem ali pa so stene prog zavarovane z mrežami in sidri.

Našo pozornost smo usmerili predvsem na madžarsko podporje za odkopavanje sloja premoga z normalno višino etaže (3 m) in za odkopavanje s povečano višino etaže in z nadkopnim pridobivanjem premoga.

Prvi tip podporja smo videli na razstavi v Miskolcu. Je hidravlično ščitno podpo-

rje VHP 512 za premogove sloje debeline 1,2 — 2,0 m s širino sekcije 1,5 m in njenim premikom 0,65 m. Teža sekcije je 7280 kp. Po našem mnenju je bilo to podporje izdelano le za posebne slojne prilike, ki vladajo v določenih premogovnikih Madžarske.

Drugi tip podporja VHP 731 (hidravlični ščit), patent je madžarski, je namenjen za odkopavanje s povečano višino etaže. Videli smo ga na razstavi le na prospektu, v obratovanju pa v jami Veszpre — Ajka.

V programu smo imeli v bližini Miskolca še ogled ene jame. Ministrstvo za rudarstvo Madžarske nam ni dovolilo ogleda te jame zaradi težav v proizvodnji, kakor so nam pojasnili.

Ob vrnitvi smo obiskali rudarski bazen Veszprem—revir Ajka. V tem bazenu proizvedejo letno 1,9 do 2 milijona ton premoga, od katerega gre za termoelektrarne 90 %, ostalo pa za široko potrošnjo.

Revir Ajka sestavljajo tri jame, in sicer: stara jama, v kateri odkopavajo premog okoli 120 let, v srednji jami 100 let in v novi jami okoli 40 let. Hidravlično čelo s podporjem VHP—731 smo si ogledali v novi jami.

Podporje VHP—731 je ščitno podporje in je namenjeno za pridobivanje premoga iz nadkopnega dela. V ta namen ima v stropnici montiran poseben premični žleb (korito), kateri se hidravlično odpira in zapira ter s tem spušča premog na edini transporter na čelu — ob odkopni fronti. Za drobljenje premoga v nadkopnem delu sta na vsaki strani korita montirana posebna nastavka iz železnih plošč, ki pri zapiranju prodirata v nadkopni del. Širina sekcije je 1,5 m, višina podkopnega dela je do 2,8 m, ena sekcija je težka 15,5 ton. Višina etaže pri odkopavanju premoga v tej jami je 9 — 10 m, podkopni del pridobivajo z odkopnim strojem Eickhoff, nadkopni del pa se po razstreljevanju z dolgimi in kratkimi vrtnami pridobiva skozi korito v stropnici. Odstreljevanje in pridobivanje premoga iz nadkopnega dela vršijo na vsake tri korake napredka (3 x 0,6 m).

Storitve, ki jih dosegajo, so okoli 25 t na delavnik pri podkopnem napredovanju in okoli 35 t na delavnik pri nadkopnem pridobivanju. Vsi udeleženci ogleda jame smo opazili red in disciplino tako v jami kakor tudi v delavnicah zunaj.

Franc Selan

Sodelovanje z ameriškimi rudarskimi strokovnjaki

(drugo nadaljevanje)

... V nedeljo, dne 22.9.1985, smo zjutraj odpotovali iz Denverja z avtomobilom v družbi dveh novih spremljevalcev ing. Hacketta in Mr. Hucka v državo Utah. Pot nas je vodila po glavni avtocesti proti zapadu prečno na Skalno gorovje, kjer se je kmalu za ta letni čas že začel pojavljati sneg. Ker je bil prelaz preko 3000 m visokega prehoda skozi Eisenhowerjev tunel zaprt zaradi prometne nesreče, smo se v hudem snežnem meteu, saj je vrglo več kot 30 cm novega snega, morali prebiti naprej preko 4000 m visokega gorskega sedla. Pot nas je vodila skozi Glenwoodski kanjon, nato skozi Gran Junetom in naprej proti zapadu do reke Green River v državi Utah, kjer smo se usmerili proti severu in prišli ob 19. uri v mesto Price, kjer smo prespali v hotelu Radisson Inn. V okolici nekaj 10 milj od tega mesta je več premogovnikov, ki smo jih nameravali po našem načrtu obiskati. Ti premogovniki so ob vznožju gorovja, ki se razteza v tej okolici, premoški sloji se v tem predelu nadaljujejo iz Colorada, kar dokazuje ogromen obseg zaloga premoga srednjega Zahoda.

V ponedeljek, 23.9.1985, smo obiskali jamo premogovnika Plateon Mine, ki je oddaljen približno 25 milj zahodno od mesta Price v pobočju gorovja, obratuje pa od leta 1966. V eksploataciji imajo tri sloje, debeline 2,5—4 m, s kvaliteto premoga 22,5—24,5 MJ/kg, s 0,7 % žvepja, 7,5 % pepela in 10 % vlage. Trenutno delajo samo v drugem sloju in to samo z

enim čelom, dolžine 180 m in naklonom 5 %. Ob čelu so na vsaki strani po tri proge, ena se poruši s čelom, dve pa ostane, ko čelo napreduje. V teh progah se pojavljajo večji pritiski, zato jih varujejo z lesnimi stebri, za kar porabijo sorazmerno velike količine rezanega lesa. Sicer pa proge niso podprte s podporjem, ampak so samo sidrane, pa si s temi pritiski v progah delajo kar precejšnje probleme, za nas Evropejce skoraj malce nerazumljive, saj imamo mi v progah pri odkopavanju normalno večje pritiske, ki nam z železnim podporjem podprte proge dostikrat deformirajo. Jama tega premogovnika je odprta po ameriškem običaju z nekaj progami po sloju, ki so na vsakih 30 m povezane s prečnimi progami. Vsaka proga služi za eno funkcijo (transport premoga s trakom, dostop z dostavnim materialom, vstopni zračni tok, iztopni zračni tok). Glavna jamska oprema je od nemških firm: ščitno podporje in strgalni transporterji Westfalia, odkopni stroj Eickhoff, drobilec Kloeckner—Becorit, črpalke Huchinco. Delajo v treh izmenah, čelo je produktivno samo na eni izmeni, v drugi izmeni delajo na progah in tretja tretjina je za vzdrževanje. Proizvodnja znaša od 3000 do 9000 t na dan, odvisno od prodaje. Vseh ljudi je zaposlenih na tem premogovniku 270.

Naslednji dan — v torek 24.9.1985, smo se zjutraj odpeljali iz mesta Price približno 20 milj proti vzhodu do premogovnika Sunni Side Mine. To je pre-

mogovnik, ki morda malo spominja na evropske prilike. Dela od leta 1899 v treh jamskih obratih, ki so v neposredni bližini in dajo skupno letno proizvodnjo 14 milijonov ton črnega premoga preko skupne separacije. Glavni transport premoga je s trakovi, dostavni transport in prevoz ljudi v jame pa poteka po tirih s trolley lokomotivami. Proge so tu večinoma podprte s TH železnim podporjem, manjši del prog pa tudi samo s sidri. Tri sloje premoga, debeline okrog 3 m, odkopavajo s širokimi čeli, mehanizirano s širokočelno odkopno metodo od leta 1961. Do sedaj so delali z vsemi mogočimi tipi podporja in strojev, pred upravo imajo razstavljene vse tipe podporja, kot so jih do sedaj uporabljali, in iz tega se lepo vidi, dobesedno z muzejsko vrednostjo, razvoj samohodnega podporja od najbolj enostavnih začetnih oblik do sedaj najnovejših ščitnih podporij. Ker imajo dobre odkopne prilike, več ali manj uspejo z vsakim primernim samohodnim podporjem, ozirajo se samo na to, katera firma je v ponudbi cenejša. V jami N° 3 smo si ogledali 190 m dolgo čelo, podprto s Hemscheid ščitnim 3 m visokim podporjem, ki je v zaključni fazi. To podporje je delalo zelo uspešno nekaj let, sedaj ga ne bodo demontirali, ker se ga ne splača obnavljati. Na novo čelo bodo vgradili nov tip firme Westfalia. Odkopni stroji, v uporabi na tem premogovniku, so nemški Eickhoffi, angleški Adersoni, ameriški Joeji in celo nekaj je odkopnih strojev od japonskih firm.

Še nekaj zanimivosti iz tega premogovnika:

Večkrat so težave z metanom, saj ga imajo do 20 m³/t, krovina na čelu, ki jo tvorijo peščenjaki, se zarušava z večjo zakasnitvijo. V letu 1982 so z enega širokočelnega odkopa, dolžine 180 m in višine 3 m, dosegli rekordno proizvodnjo 20.300 t/dan.

Čeprav smo bili sprejeti zelo prijazno in so nam ljubeznivo posredovali vse podatke in naš je v jamo vodil glavni inženir Lynn Huntsman, se po prihodu iz jame nismo mogli nikjer okopati, preoblekli smo se v pisarni. Take so navade na večini ameriških rudnikov.

Popoldan smo odpotovali iz države Utah nazaj v Colorado in prenočili v motelu Holiday Inn v mestu Glenwood Springs.

V sredo dopoldne — 25.9.1985, smo nadaljevali z vožnjo proti mestu Denver, kamor smo prišli nekaj po 14 uri. Odšli smo na Raziskovalni center (BOM), kjer smo najprej oddali vso rudarsko opremo, nato pa smo se s sestali s strokovnjaki "Geological Survey" instituta v Denverju (z Mr. Fred Allgaies in Rich Dunrud). Z Mr. Lutzensom in Mr. Hackettom smo dokončali načrt skupnega dela in pripra-

vili za naslednji dan program poizkusov, podatkov in demonstracij, ki naj bi jih prikazali za nas na Raziskovalnem centru (BOM).

Pozno popoldne smo zapustili BOM in Mr. Lutzens nas je povabil za razbremenitev na manjši potep po nekaterih denverskih prijetnih gostiščih, kjer imajo uveljavljen poseben režim, imenovan "happy hour", ko med 16. in 19. uro dobiš razen vina in piva za eno naročilo vse dvakratno. Plačaš en viski, prinesejo pa dva. Razume se, da so v tem času ti lokali dobro obiskani, vsaj tako kot pozneje v večernih urah.

Ko smo se zvečer vrnili v motel, sem na televiziji hotel dobiti podatke o viharju "Gloria", ki se je razbesnel pred Florido in se je ob vzhodni obali Severne Amerike pomikal proti severu k mestom Washington in New York, kamor pa smo naslednja dva dni nameravali odleteti z letalom tudi mi. Preko televizije so o besnenju huricana Gloria poročali skoraj vsako uro, prikazovali pa so tudi ameriško samozaščito — ljudje ob obali so izpraznili vso zalogo prehrane iz samopostrežb, izvršili so evakuacijo ljudi, ki živijo tik ob obali, in jih razmestili po hotelih in prostorih javnih zgradb itd.

Tako sem ob pozornem spremljanju programa televizije na vseh mogočih ka-

nalih ujel tudi pričetek novega nadaljevanja maratonske serije "Dinastija". Ker morda katerega bralca ali verjetneje bralko zanima, kaj prikazujejo v novem nadaljevanju, bom povedal, da pravzaprav nič novega, pa čeprav je med serijami, ki smo jih videli pri nas in najnovejšimi, vmes preko dvesto nadaljevanj. Nadaljevanje, ki sem ga videl iz te serije, je prvo po prekinitvi snemanja, ko so hoteli zgodbo končati in so po filmskem scenariju vse glavne junake postrelili ob priliki državnega udara v neki južnoameriški državi. Cel klan Dinastije je bil namreč zbran na poroki mlajše hčere Karingtona (te lepoticke v naših nadaljevalkah še nismo spoznali) s prestolonaslednikom.

Ker pa so bili predvsem komercialni protesti ob zaključku predvajanja tako končane serije Dinastije prehudi, pa Američani ne izneverijo sebe — kako ceneno in smešno — pa obudijo v novem nadaljevanju "od mrtvih" vse glavne junake. Ob streljanju so bili namreč le težko ali lažje ranjeni. Alexix, in Kristl sta zaprti, vendar se pojavijo neke "veze", nova skupna partnerja sta Adams in Claudia, Felon je itak drugje izgubljena, ker se ji spomin še ni vrnil in tava in tako je lajna s spletkami in zapleti stekla naprej ...

(se nadaljuje).

Ivan Berger

Planirane raziskave lignita v Globokem za leto 1986

V letu 1981 je Geološki zavod Ljubljana v neposrednem nadaljevanju opuščene premogovnika Globoko izvrtil 7 vrtin. Po obetavnih rezultatih je v nasled-

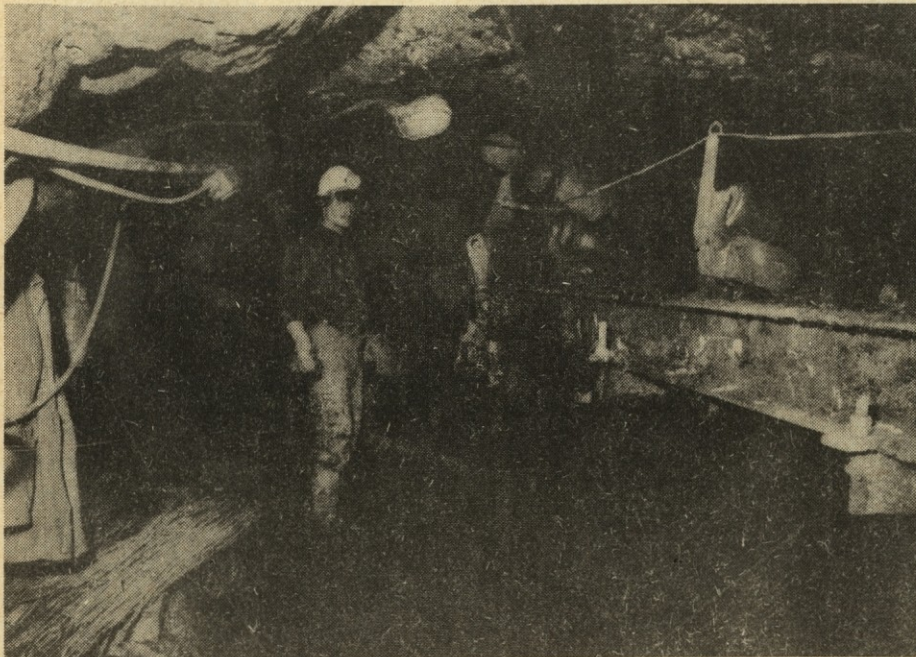
njem letu nadaljeval z raziskavami proti jugu. Raziskave prvih dveh let so bile predvsem namenjene ugotavljanju geološke strukture, debeline in kvalitete lignita.

Nadaljnje raziskave v letu 1983 so poleg tega ugotovile hidrogeološke razmere, predvsem vodonosnost krovinskih peskov in prodov. V naslednjih dveh letih so se raziskave z raziskovalnim vrtenjem nadaljevale proti jugu in zahodu.

Celotno ležišče je razdeljeno v zahodno in vzhodno polje. Skupne zaloge vrste B + C so trenutno ocenjene na 10.000.000 ton v plasteh debeline nad 1,7 m, kar je zaenkrat spodnja meja eksploataбилnosti. V vzhodnem delu ležišča, kjer se že izvajajo rudarska raziskovalna dela, znašajo zaloge okrog 5.400.000 ton in so vrste B.

Rudarska raziskovalno odpiralna dela so se po pripravi in začetku v letu 1984 nadaljevala v večjem obsegu v letu 1985. Tako je v celoti izdelan eden od obeh raziskovalnih vpadnikov v dolžini 245 m, medtem ko je bilo napredovanje drugega zaradi težav začasno zaustavljeno na dolžini 120 m. Med vpadnikoma je izdelana zvezna proga, dolžine 63 m, proti vzhodu pa 50 m smerne proge, ki sledi lignitnemu sloju.

Po sprejetem programu raziskovalno odpiralnih del v DO RRPS za leto 1986 je v Globokem planiranih nadaljnjih 900 m rudarskih del. Predviden je preboj izvažalnega vpadnika od spodaj navzgor do mesta, kjer je bilo napredovanje navzdol prekinjeno. S tem bo mogoče

Transport premoga v jami rudnika Senovo. (Foto: B. Klančar)

vzpostaviti glavni transportni sistem za odvoz izkopenine in dostavo materiala. Izvažalni vpadnik bo podaljšan od k. 157 do k. 120, od koder se bo izdelovala odvodnjevna proga po sloju vzporedno s smerno progo na k. 157. V stropu odvodnjevne proge so predvideni vtisni dre-nažni filtri za odvodnitev krovninskih peskov.

Odvodnjevna in smerna proga bosta na dolžini cca 150 m povezani z vpadni-kom po lignitnem sloju. V podaljšku obeh prog bosta v letu 1987 izdelana dva nad-

kopa proti severovzhodu, kjer bo zastav-ljen prvi poskusni odkop.

Poleg radarskih del se bodo nadaljevale tudi geološke raziskave z raziskovalnim vrtanjem. Predvidenih je 15 vrtin s skup-no globino 2.940 m. S temi vrtinami bi natančneje ugotovili meje vzhodnega pol-ja, preategorizirali del zalog v tem pol-ju in ugotovili morebitno nadaljevanje ležišča proti vzhodu.

Trenutno je glavni problem, kako oh-raniti kontinuiteto izvajanja rudarskih raziskovalno odpiralnih del. Razpoložljiva

sredstva po programu raziskav za leto 1985 za rudarska dela so že v celoti po-rabljena. Še vedno pa ni znano, kdaj in v kakšni višini bodo operativna sredstva za raziskave po programu za leto 1986. Izvajalec ima na delovišču angažirano kompletno potrebno opremo in nabav-ljeno zalogo materiala. Ob vsaki prekinit-vi del oziroma razformiranju in ponov-nem formiranju delovišča bi zato nastali dodatni visoki stroški v breme sredstev za raziskave.

Simon Humar

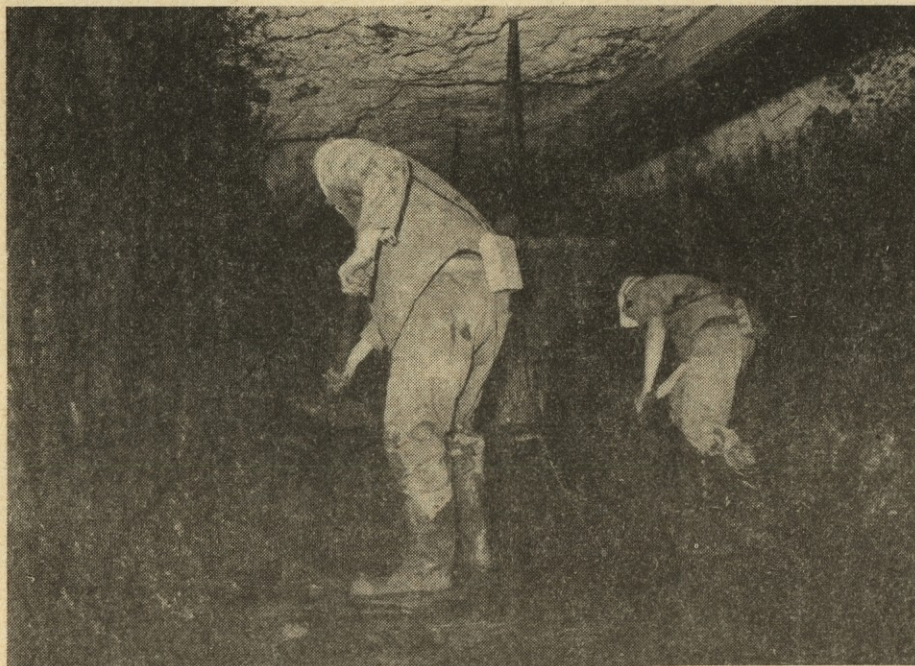
Uporaba jamske mehanizacije v DO RRPS

Postopki pridobivanja premoga so se skozi zgodovino močno spreminjali in razvijali. Na način pridobivanja je po eni strani vplivala razvojna stopnja tehnike nasploh v posameznem obdobju, pomen in potrebe po premogu v istem času, pa seveda razmere in pogoji v samih nahaja-liščih premoga, razpoložljiva delovna sila, gospodarnost pridobivanja, v zadnjem ča-su pa vse bolj pogosto še zlasti tudi delo-vni pogoji. Velja poudariti, da so v pre-mogovništvu stalno prisotne težnje, da se poveča proizvodnja in hkrati zmanjšujejo proizvodni stroški, a da se mora ob tem storilnost povečati. Premogovništvo šili v novejšem obdobju v tako smer po eni strani pomanjkanje delavcev, po drugi strani pa povečevanje potreb po energiji. Tem zahtevam se da do neke mere za-dostiti s povečanjem stopnje mehanizira-nosti pridobivanja premoga. Ker pa so pogoji pri podzemnem pridobivanju pre-

cej težki (blato, voda, plini, pristiski), so tehnične zahteve do tovrstne mehaniza-cije zelo velike in zaradi tega so se stroji in naprave do današnje stopnje lahko razvijali le postopoma. Podzemeljsko pri-dobivanje premoga se v bistvu sestoji iz naslednjih faz: izdelava in priprava jam-skih prostorov za pridobivanje premoga, vzdrževanje odprtosti odkopnega prosto-ra, odkopavanje premoga, odvoz premo-ga iz jame, dovoz potrebnega materiala v jamo, zunanji transport, ostale vzpored-ne dejavnosti (zračenje, odvodnjavanje itd.). Težko je reči, katera faza pri pri-dobivanju premoga je najpomembnejša. Vsekakor pa je nesporno, da je osrednja, ciljna, faza odkopavanje premoga in da vse predhodno in nadaljnje rudarsko delo in delovanje vseh drugih strok ali služb služi izključno temu, da se zagotovi čim učinkovitejše in čimbolj racionalno odko-pavanje.

Vsaka faza pri pridobivanju premoga zahteva svojo posebno opremo in napra-ve. Danes je težko ugotoviti, katera faza se je prej posodobila, kajti takoj ko se je pojavila nova oprema na eni fazi je že to terjalo posodobitev ostalih. Izboljšanje transporta je terjalo povečanje učinkovi-tosti odkopavanja. Zaradi obširnosti celo-tne jamske mehanizacije se bomo dotak-nili le odkopnih strojev. O pravi mehani-ziranosti osrednje delovne faze v procesu pridobivanja premoga lahko pravzaprav govorimo šele od uveljavitve razstreliv dalje. Tako poznamo razne univerzalne stroje z verižnim rezalnim orodjem, stro-je za vrtanje lukenj za razstrelivo in sa-mohodne nakladalce. Ponekod, zlasti v ZR Nemčiji, so pogosto uporabljali po-sebne strgalne pluge in odkopne skraper-je. Plug ali več zaporednih skraperjev vle-če močan vitel z verigo vzdolž transpor-terja na odkope. Pri zasekovalnih strojih DONBAS (SSSR), z brezkončno zaseko-valno verigo na okvirju in z ozobljenimi diski ter pri angleških zasekovalnih stro-jih MECO—MOORE z dvema horizontal-nima in eno vertikalno neskončno zaseko-valno verigo ter z vgrajenim transporter-jem pa je že v celoti odpadlo razstrelje-vanje in natovarjanje premoga z nakla-dalci. V novejšem času pa so združili posebnost zgoraj opisanih strojev in so na ta način prišli do strojev kakršne upo-rabljammo danes. Te stroje delajo na prin-cipu frezanja in so opremljeni z enim ali dvema bobnoma, ki imajo na obodu tan-gencialno ali radialno nameščene nože.

Vzdolž odkopne fronte se pomikajo s pomočjo verige, vrvi, zobate letve in slič-no, tako da se vodijo po vodilih na trans-porterju. Vrteči bobni odrezujejo plast premoga in ga nakladajo na transporter. Pridobivalne stroje razvrščamo glede na namen uporabe, način pomika, število re-zalnih bobnov in število pogonskih ele-mentov. V svetu obstoja več tovarn, ki izdelujejo pridobivalne stroje. Skoraj vsa-ka pa uporablja za pomik stroja drugačen sistem, ki je praviloma njihov patent.

Odstranjevanje blata v jami rudnika Senovo. (Foto: B. Klančar)

Proizvajalci teh strojev so: Anderson Ma-
vor Limited (Vel. Britanija) za pomik sis-
tem Racatrak, Perard Engineering (Vel.
Britanija) za pomik Peratrak, Sagem
(Francija) za pomik verige, Halbach
Braun (Nemčija) za pomik Dynatrac sis-
tem, Eickhoff (Nemčija) za pomik Eico-
track sistem.

Premogovniki v ZPT odnosno RRPS
so si v svojih prizadevanjih za povečanje
proizvodnje odločili za pridobivalne stro-
je tovarne Eickhoff. Ti stroji naj bi za-
menjali prejšnje stroje Ravageuse, ki so
že izrabljeni in zastarani. Primerjave s
stroji drugih proizvajalcev so namreč
pokazale, da so stroji te tovarne med
najbolj razširjenimi, pa tudi sodijo med
naprednejše. Tovarna Eickhoff je bila us-
tanovljena že pred dobrim stoletjem, ali

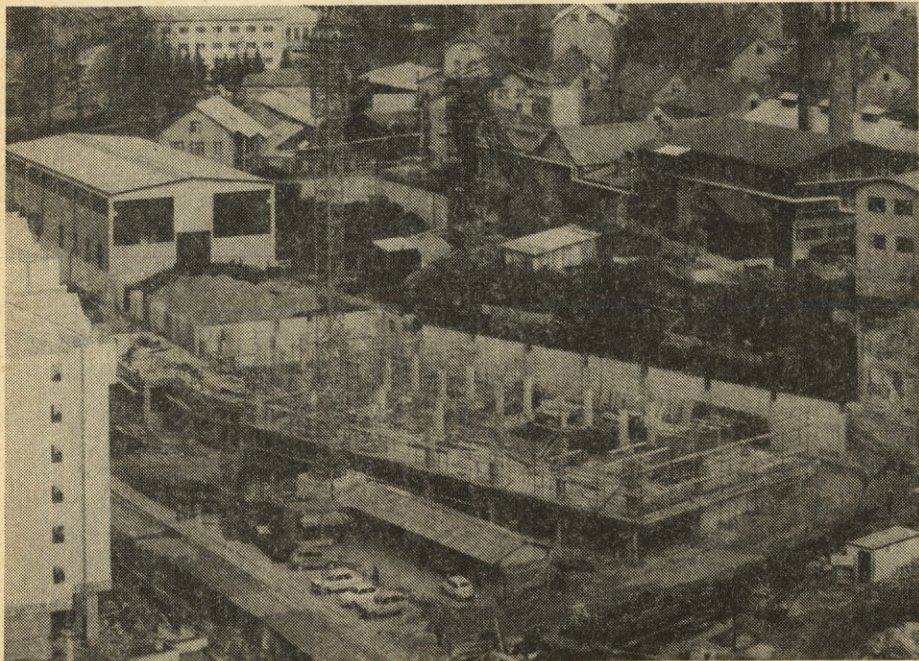
natančno 1864. leta. Poslovanje tovarne
je ves čas vezano na rudarjenje. Že leta
1914 so izdelali prvi zarezovalni stroj in
danes je ta tovarna največji proizvajalec
pridobivalnih strojev. Zlasti so se stroji
uveljavili, odkar so jih začeli opremljati
z Eicotrak pogoni. Ta sistem vleka je
nadomestil sistem vleka z verigo. Velja
tudi omeniti, da je tovarna Eickhoff
modificirala za naše jamske razmere po-
seben manjši model. To je stroj Eickhoff
tip ESA-60 L.

Številka v tipski oznaki podaja moč
motorja v kW. Rezalni boben se giblje ne-
posredno ob robu prednjega čelnega tra-
nsporterja, s tem se doseže čisto in efek-
tno nakladanje premoga v transporter.
Poleg tega se lahko menja smer vrtenja
pri rezalnem bobnu in s tem dosežemo

uspešno čiščenje ob bokih čela. Stroj
dela s klinastim urezovanjem v čelno ste-
no. Stroj obratuje skupno s transporter-
jem TOT-1, ki ga izdeluje STT. Največje
učinke dosežemo na odkopu v kombina-
ciji pridobivalnega stroja in samohodnega
hidravličnega podporja. Trenutno obratu-
je tak stroj v jami Trbovlje in Hrastniku,
prihodnji mesec ga bodo montirali še v
jamo Ojstro. V planu je, da dva stroja
montirajo tudi v jamo Kotredež, eden naj
bi začel obratovati v marcu. Pojavljajo
se tudi manjše napake pri obratovanju
teh strojev. Napake bo potrebno ob bolj-
šem sodelovanju s servisno službo in samo
tovarno čimprej odpraviti. Dosedanji re-
zultati pa so pokazali, da je ta tip pridobi-
valnega stroja primeren za naše razmere
v jamah RRPS.

Sabastijan Malavašič

Gradnja nadomestnih delavnic v Hrastniku

Na pogorišču stare rudniške delavnice v Hrastniku raste nova delavniška hala. (Foto: B. Klančar)

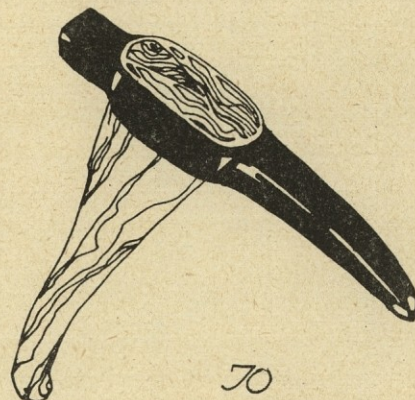
Po izvedbi predhodnih in pripravljanih
del smo lani septembra pričeli graditi no-
ve zunanje delavniške prostore v Hrast-
niku. Gradnja je na eni strani posledica
potrebe po ureditvi prostorov SHP po-
porja, kar naj bi bila usmeritev hrastniš-
kih delavnic, na drugi strani pa predstavl-
ja odpravo posledic požara, ki je uničil
stare delavniške prostore.

Nove delavnice bodo sodobneje zasno-
vane od starih, v njih bo mogoče za raz-
liko od preteklega stanja hitreje in kvali-

tetneje vršiti elektrostrojno dejavnost v
okviru procesa pridobivanja premoga. Po-
leg samih delavniških prostorov bodo
zgrajeni tudi novi skladiščni, garderobni
in drugi prostori, ki skupaj z delavniškimi
predstavljajo ekonomsko tehnično celoto.
Neposredna bližina vstopov v jamo bo
omogočala funkcionalno vključitev obra-
ta k posameznim jamam. Kakor z vsako
so bile tudi s to gradnjo pred njenim za-
četkom in tudi v njenem poteku težave
raznih vrst.

Jeseni, ko je bilo vreme ugodno za
gradnjo, izvajalci niso razpolagali z zado-
voljivim številom delavcev, težave so nas-
tale pri temeljenju, ker je teren mehkejši,
kot smo pričakovali. Zdaj napredovanje
del ovira letni čas, pričakovati pa je, da
bodo kmalu nastale težave zaradi pomanj-
kanja sredstev, kajti gradnja bo zaradi
dodatnih in nepredvidenih del in zlasti za-
radi splošnih podražitev stala več, kot
smo predvidevali. Vse skupaj utegne vpli-
vati tudi na končni rok izgradnje, ki je
po pogodbi z izvajalcem del 1.5.1985,
vendar bomo zelo veseli, če bodo objekti
skupaj z okolico končani do letošnjega
rudarskega praznika.

Srečko Koritnik

Gradnja objektov elektrogospodarstva in premogovništva v letu 1986

Na 7. rednem zasedanju Skupščine interesne skupnosti elektrogospodarstva in premogovništva dne 1.12.1985 so sprejeli začasni plan graditve objektov elektrogospodarstva in premogovništva za leto 1986. Predhodno je o tem planu v decembru 1985 razpravljali že tudi odbor za plan in razvoj ISEP-a in tudi druge elektrogospodarske in premogovniške organizacije.

Iz priloženega gradiva lahko povzamemo, da bodo za področje našega kombinata na voljo sredstva za naslednje objekte:

a) proizvodnja električne energije	v 000 din
— TE—TO III, priprava projektov itd.	200.000
— daljnovod 2 x 110 KV Trbovlje — Sevnica	832.098
— širitev stikališča TET	20.000
— TET — deponija v Lakonci	25.000
— TET — popravilo kotla	459.000
— RTP 110/35/20 KV Hrastnik	11.709
— DV 2 x 110 KV TET Hrastnik	7.403
b) proizvodnja premoga	
— Sozd REK EK — do RRPS	5.500.000

Separacija premoga Trbovlje, Rudnik Zagorje — jama Kotredež 6 — 8 obzorje, Rudnik Zagorje — jama Kotredež nižje-kalorični premog, jama Kotredež — sanacija, rudnik Senovo in rudnik Kanižarica.

Nasteta sredstva izvirajo iz postavke "energetska sredstva".

Na tem zasedanju skupščine ISEP pa so sprejeli tudi nove predračunske vrednosti za nekatere objekte. Me drugim tudi za RTP Hrastnik, za daljnovod Trbovlje — Sevnica in za REK EK do RRPS, rudnik Zagorje — sanacija, 7. do 8. obzor nižjekalorični premog ter za rudnik Senovo.

Po programu graditve bo v elektrogospodarstvu in premogovništvu Slovenije letos na razpolago za vse investicije 39,2 milijarde din, medtem ko so investicijske potrebe ocenjene na 78,9 milijard dinarjev. Zagotovljenih je le 49 % potrebnih sredstev. Iz tega razloga so v letošnji plan graditve všteli le objekte, ki so že v gradnji in bodo dodatna sredstva omogočila pospešeno dokončanje. Edini nov elektroenergetski objekt je v programu Termoelektrarna Ugljevik II. Za nekatere bodoče objekte pa bodo z investicijskimi sredstvi projektirali izdelavo tehnične dokumentacije. V znesku 39,2 milijarde din je zajetih 36,3 milijarde din "energetskih sredstev", ki se zberejo v interesni skupnosti elektrogospodarstva in pre-

mogovništva. Razlika med obema zneskoma so lastna sredstva, domači in tuji krediti, za 938 dinarjev pa je sredstev, katerih zbiranje so kot investicijski prispevek pri prodaji komercialnega premoga vpeljali še v prejšnji Poslovni planski skupnosti za premog. Od razpoložljivih 39,2 milijona dinarjev bo po planu za letošnje leto največji del sredstev, in to 14,9 milijarde dinarjev, namenjenih za investicijo v premog in uranovo rudo, 8,1 milijarde naj bi bila porabljena za gradnjo elektrarn, 7,7 milijarde za prenosne objekte,

3,5 milijarde za objekte v distribuciji, 5 milijard pa za ostale investicije, od česar pa bo 1,2 milijarde porabljenih za investicijsko dokumentacijo, 1,1 milijarde din pa za male hidroelektrarne.

Na sejah delavskih svetov pa tudi na seji skupščine ISEP je bil plan graditve za letošnje leto sprejet v pričakovanju, da ga bo treba letos marca dopolniti. Tedaj bodo namreč bolj znani viri potrebnih sredstev. Pričakujemo, da se bo stopnja pokritja potreb lahko povečala.

(t. l.)

Cene za premog in elektriko bodo oblikovane v splošnih združenjih

Zvezni izvršni svet se je odločil, da v letošnjem letu ne bo oblikoval cen elektrike, premoga, nafte in njenih derivatov, zemeljskega plina, železniških in PTT storitev. V tem smislu je sprejel tudi ustrezni odlok, ki je stopil v veljavo s 1.1.1986. Po informaciji Zveznega zavoda za cene bodo cene za našete proizvode in storitve na podlagi skupnih elementov, ki so določeni v srednjeročnem načrtu, oblikovale organizacije združenega dela v svojih

Splošnih združenjih. To delo mora biti opravljeno za področje gospodarstva do konca marca letos. Dokler to ne bo storjeno, bodo cene omenjenih izdelkov in storitev pod nadzorstvom zvezne vlade in bodo določene na podlagi novega odloka o najvišjih ravneh cen. Pri oblikovanju cen v letošnjem letu, naj bi bilo tako nekaj manj administriranja kot doslej. To bo posebej prišlo do izraza pri energetiki, PTT in železniških storitvah.

(t. l.)

Pri Rudisu so ustanovili konzorcij za izgradnjo TE-TO III.

Dne 27. decembra 1985 so na sedežu Poslovne skupnosti Rudis v Trbovljah podpisali samoupravni sporazum o ustanovitvi konzorcija za graditev termoelektrarne—toplarne III pri TET v Trbovljah. Sporazum je zaenkrat podpisalo devet članic te skupnosti. K temu so pristopile organizacije združenega dela, ki so se že doslej uspešno spoprijemale z gradnjami in opremljanjem rudarskih in drugih energetskih objektov, transportnih in drugih naprav. Konzorcij članov se bo udeležil kot celota natečaja za prevzem gradnje in opremo nove TE-TO III, ki ga bo razpisal investitor. O zmogljivostih nove TE-TO III smo v našem glasilu že večkrat pisali.

Naj omenimo, da bo v sestavi nove termoelektrarne tudi toplama. Iz nje namestijo ogrevati stanovanja in poslovne stavbe v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju. Sicer pa bo sodila v širši okvir gradnje nove termoelektrarne s toplarno tudi predstavitev dela železniške proge skozi predor, ureditev deponije premoga, položitev glavnega in razvodnega toplovodnega omrežja in vrsta drugih spremljajočih objektov.

Priprave na gradnjo nove TE-TO III potekajo že več let, vendar še vse doslej ni znano, kdaj bo z gradnjo dejansko možno pričeti. V našem glasilu sproti spremljamo dogajanja na tem področju, vendar, žal, tudi tokrat ne moremo navesti nič kaj konkretnega o pričetku gradnje. Vsekakor naj bi nova TE-TO III pričela obratovati leta 1994.

Beseda konzorcij pomeni neko družbo oziroma začasno združenje med bankami in organizacijami združenega dela za skupno izvedbo večjega objekta tako v finančnem kakor tudi izvedbenem pogledu.

Pri Poslovni skupnosti Rudis so samoupravni sporazum o ustanovitvi konzorcija za gradnjo TE-TO III doslej podpisale naslednje članice: Poslovna skupnost Rudis, DO Rudis inženiring, IBT Trbovlje, NIG Gradis, Ljubljana, SGD Beton, Zagorje, SOZD REK Edvarda Kardelja — DO Rudarska gradbena dejavnost, Trbovlje, Strojna tovarna Trbovlje, EM Hidromontaža, Maribor, IMP Ljubljana, Metalna, Maribor. Vseh podpisnikov je zaenkrat deset. Konzorcij ima svoj sedež pri Poslovni skupnosti Rudis, Trbovlje.

(t. l.)

Proizvodnja premoga v Jugoslaviji v letu 1985

Rudarji v jugoslovanskih premogovnikih so nakopali v letu 1985 skupno ton 69.696.500 vseh vrst premoga, črnega, rjavega in lignita. Le malo je manjkalo, da bi dosegli z energetske bilanco načrtan plan za preteklo leto. Proizvodnja premoga v letu 1985 je bila večja za 4.580.000 ton od dosežene v letu 1984, oziroma za 7 % več kot leto poprej. Decembra 1985 so rudarji nakopali skupno 6.485 milijona ton, s čimer so le malo zaostali za oktoberskim rekordom.

V preteklem srednjeročnem obdobju je znašala povprečna stopnja rasti proizvodnje premoga 8,2 %. To pa je velik uspeh, ki je bil dosežen le še redko kje, saj je bilo v preteklih letih srednjeročnega obdobja za investicije porabljenih le 79,

namesto predvidenih 205 milijard dinarjev. Glede na povečanje cen sta elektrika in premog bila v letu 1985 skorajda na zadnjem mestu. Zmogljivosti so bile izkoriščene 95 %. Rudniki pa so poslovali večinoma z izgubami. Če bi bilo za investicije na voljo več sredstev, bi lahko nakopali 82 milijonov ton premoga, tako kot je bilo predvideno s srednjeročnim planom za obdobje 1981 do 1985. V novem srednjeročnem obdobju 1986—1990 bi morali investirati okoli 500 milijard dinarjev v rudnike, kar je pogojeno s tem, da bi lahko v letih 1990 nakopali skupno 92 milijonov ton premoga. Kako bo možno to financirati, še doslej ni znano.

(t. l.)

Slatini 25 delavcev, Dobrni 26 delavcev, v Radencih 63 delavcev, v Laškem 11 delavcev, v Dolenjskih Toplicah 8 delavcev, v Crikvenici — Thalassotherapie 21 delavcev ter v Bohinju, Vrsarju in Partizanskem vrhu po en delavec.

V primerjavi z letom 1984 se je povečal interes zaposlenih za zdravljenje v zdravilišču Laško in Dobrna, deloma pa tudi v Termah Čatež in Zdravilišču Radenci. Precej manjši pa je bil obisk v zdravilišču Rogaška Slatina in Dolenjskih Toplicah.

Skupno število delavcev, ki so bili na preventivnem zdravljenju, sicer kaže na to, da smo v celoti dosegli planirano število preventivnega zdravljenja (plan 85 — 290 delavcev). Vendar je pri tem potrebno poudariti, da smo zaradi omenjenih sredstev sklada skupne porabe to število uspeli doseči predvsem na račun slabših uslug v zdraviliščih.

To potrjujejo tudi pripombe tistih, ki so bili na preventivnem zdravljenju, zlasti na račun poslabšanja zdravstvenih uslug (z izjemo Dobrne, Thalassotherapie Crikvenica in delno Rogaške Slatine).

Precej pripomb je bilo tudi na bivalne pogoje, še zlasti v Zdravilišču Radenci (slabe sobe s skupnimi sanitarijami). Izražena je bila želja, da se pred sklepanjem pogodb izvede tudi predhodni ogled bivalnih prostorov.

Pregled preventivnega zdravljenja po tozdih oziroma DO opozarja tudi na zmanjšanje preventivnega zdravljenja v DO RRPS, in to predvsem v proizvodnih TOZD ter na drugi strani porast preventive v DO TET. Povečevanje preventivnega zdravljenja je treba šteti kot pozitiven ukrep za utrjevanje zdravja in sposobnosti za delo zaposlenih, nikakor pa ne bi smelo še nadalje upadati preventivno zdravljenje še predvsem ne v sredinah, kjer so pri delu prisotni posebno težki in zdravju škodljivi vplivi. Tako v letu 1985 kot tudi prejšnja leta je bila preventiva predvsem odvisna od finančnih sredstev, ki smo jih v ta namen uspeli namensko združiti v okviru sklada skupne porabe. Od teh sredstev je bila odvisna tako kvaliteta zdravljenja kot tudi število koristnikov preventivnega zdravljenja.

Po predvidevanjih bomo za izvedbo preventivnega zdravljenja v letu 1986 potrebovali višja finančna sredstva, saj se bodo cene uslug v zdraviliščih po zadnjih podatkih dvignile tudi preko 100 %, izboljšati pa bomo morali tudi zagotavljanje uslug v zdraviliščih s poudarkom na zdravstvenem delu uslug.

Z namenom, da bi preventivno zdravljenje zaposlenih izvedli nemoteno in pravočasno tudi v letu 1986, potekajo že prvi razgovori s predstavniki posameznih zdravilišč, v januarju pa bodo člani kolektiva obveščeni tudi o možnostih in kriterijih pogodnega vpisa za preventivno zdravljenje.

Načrt v proizvodnji elektrike ni bil dosežen

V Jugoslaviji je znašala v letu 1985 skupna proizvodnja električne energije 67,5 milijarde kWh, kar je le 97,9 % od načrta, vendar pa 2,3 % nad doseženo proizvodnjo v letu 1984.

Hidroelektrarne so proizvedle skupno 23,7 milijarde kWh, kar je 6,7 % pod načrtom, vendar pa tudi 5,8 % pod doseženo proizvodnjo v letu 1984. Dotoki vode so bili namreč zelo nizki, saj so znašali 8,3 % pod načrtom. Skupno stanje energije v akumulacijskih jezerih znaša 2,3 milijarde kWh, kar je le 43 % od možne vsebine.

Termoelektrarne na premog pa so preteklo leto proizvedle 37,3 milijarde kWh, kar je 0,2 % pod načrtom, vendar pa 7 % nad doseženo proizvodnjo v letu 1984.

Jedrska elektrarna v Krškem je proizvedla 3,8 milijarde kWh, kar je 3 % nad načrtom, ampak 8,4 % pod doseženo proizvodnjo v letu 1984.

Skupna proizvodnja termoelektrarn na tekoča in plinasta goriva je znašala 2,8 milijarde kWh, kar je 7 % nad načrtom in 43 % nad doseženo proizvodnjo v letu 1984.

Skupna bruto poraba električne energije v letu 1985 je znašala 66,9 milijard kWh, kar je 0,5 % nad doseženo porabo v letu 1984. Skupno smo uvozili lani 2,6 milijarde, izvozili pa 2 milijardi kWh elektrike. Skupno so omejitve porabe električne energije lani znašale okoli 0,3 milijarde kWh ali 0,4 % od skupnih potreb.

(t. l.)

Preventivno zdravljenje v letu 1985

Preventivno zdravljenje v naravnih zdraviliščih se v SOZD REK EK že vrsto let uveljavlja kot ukrep za utrjevanje zdravja in delovne sposobnosti zaposlenih. Tudi v letu 1985 je bilo v okviru kombi-

nata organizirano štirinajst dnevno zdravljenje v naravnih zdraviliščih.

Zdravljenja se je udeležilo skupno 290 delavcev, in sicer v naslednjih zdraviliščih: Termah Čatež 133 delavcev, Rogaški

PRILOGA 1

PREVENTIVNO ZDRAVLJENJE V LETU 1985

Z D R A V I L I Š Č E

TOZD	Terme Čatež	Rogaška Slatina	Zdravil. Laško	Zdravil. Dobrna	Zdravil. Radenci	Zdravil. Dol. Topl.	Crikvenica	Bohinj	Vrsar	Partiz. vrh	Atomske toplice	Skupaj 1985
RRPH	23	6	—	1	11	—	—	—	—	—	—	41
RRPT	21	—	—	1	8	—	2	—	—	1	—	33
RRPZ	15	4	1	3	15	—	5	—	—	—	—	43
Sep. T.	5	1	—	2	5	—	4	—	—	—	—	17
RSC	3	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	8
RRP Se.	1	1	1	6	3	4	—	—	1	—	—	17
RRP Ka.	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
RRP La.	7	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	9
DS SS	1	1	—	2	2	—	—	—	—	—	—	6
DO RRPS	76	13	3	17	49	4	11	—	1	1	—	175
RIG	31	4	1	—	3	—	4	—	—	—	—	43
IMD	1	1	—	1	2	—	1	—	—	—	—	6
Avtop.	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	3
GRAMAT	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
DS SS	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
DO RGD	36	5	1	1	7	—	5	—	—	—	—	55
PEE												
VN												
DS SS												
DO TET	20	6	7	8	7	4	5	1	—	—	—	58
DSSS SOZD	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
SOZD REK												
EK	133	25	11	26	63	8	21	1	1	1	—	290

Anton Hančič

Potek letovanja v letu 1985

Delavci SOZD REK EK ter njihovi družinski člani so imeli v letovalni sezoni v letu 1985 možnost letovati v lastnih počitniških domovih ob morju. Počitniški dom Rab ima 102 ležišči in 55 ležišč v najemu, počitniški dom Crikvenica 36 ležišč in 56 ležišč v najemu, Pineta Novigrad 36 ležišč, počitniški dom Vrsar 33 ležišč in 7 ležišč v najemu, počitniški dom Nerezine 8 ležišč, počitniški dom TET Crikvenica 28 ležišč, počitniški dom TET Rab 16 ležišč, počitniški dom Bohinj 10 ležišč, počitniški apartma v Lovranu 6 ležišč, počitniški apartma Kaninska vas 4 ležišča, počitniška hišica v Umagu 5 ležišč in bungalovi v Terme Čatež 35 ležišč. Skupaj je bilo na razpolago 437 ležišč. V domovih je letovalo 3126 letovalcev: 1034 članov kolektiva, 771 zakoncev, 646 otrok, 189 upokojenih članov REK EK in 486 tujih letovalcev.

V počitniških domovih Rab, Crikvenica, Vrsar, Novigrad in Terme Čatež je bila organizirana prehrana, v ostalih domovih pa so si morali letovalci kuhati sami, ali pa se posluževati uslug ustanov družbene prehrane v bližini kraja letovanja. Za letovanje na Rabu in Crikvenici je bil organiziran avtobusni prevoz. Cena prevoza v obe smeri v Crikvenico je bila 1.600,00, na Rab pa 2.100,00 dinarjev. Redno letovanje je potekalo osem dekad po 10 dni s pričetkom 20.6.1985.

V počitniškem domu na Rabu smo letovanje podaljšali za 10 dni na prošnjo pevcev moškega pevskega zbora Zarja, mešanega pevskega zbora Slavček ter delavske godbe Trbovlje in Hrastnik, da so tu letovali. Prav tako smo tudi v Crikvenici podaljšali letovalno sezono za šest dni, in sicer: štiri dni zaradi preventivnega zdravljenja naših delavcev v Talasoterapiji in dva dni za letovanje članov moškega pevskega zbora Loški glas.

Cena oskrbnega dne v naših počitniških domovih je bila: za člane kolektiva in njihove nepreskrbljene družinske člane 725,00 din na dan, za zaposlene zakonce 1.100,00 din na dan, otroke od 4 — 10 let 507,00 din na dan, za upokojence REK EK 725,00 din na dan, za tuje letovalce pa veljavna ekonomska cena din 1.500,00 na dan.

Poleg že omenjenih počitniških domov pa so imeli delavci REK EK možnost letovanja v prikolicah v različnih krajih ob morju in drugje ter tudi v planinskem domu na Partizanskem vrhu, planinskem rudarskem domu na Kalu in v Račeh. Tri prikolicе so bile postavljene v Čateških Toplicah, pet v Medulinu, šest na otoku Krku, šest v Novigradu, sedem v Vrsarju, tri v Poreču, dve na Rabu, sedem na Pagu, štiri na Lošinju, ena v Bohinju, Rovinju in Puli. V 46 prikolicah s skupno 190 ležišči je letovalo 1008 letovalcev:

324 članov kolektiva, 309 zakoncev, 351 otrok, 2 upokojence in 22 tujih letovalcev. Cena prikolice za 10 dni je bila 4.000 do 5.000 dinarjev, razen prikolicе OO ZS Kanižarica, ki je znašala 1.000 dinarjev.

Iz ankete, s katero smo povprašali letovalce, kakšno je njihovo mnenje in pripombe glede letovanja v naših počitniških domovih, je razvidno, da so bili letovalci večinoma zelo zadovoljni. Nekateri so imeli manjše pripombe zaradi ureditve okolice teh domov. Veliko pohval pa velja osebju. Zato vse priznanje vsem zaposlenim v počitniškem domu na Rabu in Crikvenici, saj so prav ti prispevali največji delež za dobro počutje letovalcev. Poudariti pa moramo, da pa letovalci z nastanitvijo pri zasebnikih, še zlasti na Rabu, niso bili zadovoljni. Zato menimo, da je nujno potrebno, da v letu 1986 nadzidamo jedilnico v počitniškem domu na Rabu, saj bi s tem pridobili okoli 52 ležišč.

Tudi mi smo se z letovalci veselili, ker so se zadovoljni in polni novih moči vračali na svoja delovna mesta. Želimo, da bi se še nadalje odločali preživeti dopust v naših domovih, mi pa se bomo potrudili, da se bo vsak, ki se bo odločil za letovanje v kateremkoli našem počitniškem domu, kar najbolje počutil.

Stanka Ravnikar

Štipendije so bile podeljene

Za šolsko leto 1985/86 je SOZD REK EK Trbovlje razpisal 251 štipendij, in sicer 227 za srednje usmerjeno izobraževanje in 24 za študij na višjih in visokih šolah.

Potrebe posameznih delovnih organizacij po kadrih in število podeljenih štipendij pa je naslednje:

SUI:

Rudarska usmeritev:

— rudar IV stopnja

potrebe : 170 Število podeljenih štipendij: 85

DO RRPS:

30 TOZD RRP Trbovlje	16
50 TOZD RRP Hrastnik	26
50 TOZD RRP Zagorje	25
10 TOZD RŠC Trbovlje	4

DO RGD:

30 TOZD RIG Trbovlje	14
----------------------	----

— rudarski tehnik V. stopnja

potrebe : 16 Število podeljenih štipendij: 7

DO RRPS:

4 TOZD RRP Hrastnik	1
2 TOZD Separacija Trbovlje	2

DO RGD:

10 TOZD RIG	4
-------------	---

Pri rudarski usmeritvi je malo zanimanja za poklic rudar, saj je ostala še polovica štipendij neporabljenih kljub temu, da je poklic rudarja deficitaren. Več vlog je bilo za smer rudarski tehnik, vendar je bilo podeljenih le 7 štipendij. Razlogi so naslednji:

Učencem prvih letnikov so bile podeljene štipendije samo za smer rudar, ker se šele po prvem letniku lahko ugotovi, če posamezniki izpolnjujejo pogoje, da nadaljujejo šolanje v smeri rudarskega tehnika.

Odklonjenih je bilo precej vlog učenk, ki obiskujejo SS rudarske usmeritve, ker jim posamezne DO ne bi mogle zagotoviti ustreznega dela po zaključku šolanja.

KOVINSKO-STROJNA USMERITEV:

— orodjar IV. stopnja

potrebe : 1 Število podeljenih štipendij: 1

DO RGD:

TOZD IMD Trbovlje	
-------------------	--

— strugar IV. stopnja

potrebe : 1 Število podeljenih štipendij : 1

DO RGD:

1 TOZD IMD Trbovlje	
---------------------	--

— ključavničar IV. stopnja

potrebe : 19 Število podeljenih štipendij : 11

DO RRPS:

8 TOZD RRP Hrastnik	4
6 TOZD RRP Trbovlje	3
2 TOZD RRP Zagorje	2

DO RGD:

3 TOZD IMD Trbovlje	2
---------------------	---

— strojni tehnik V. stopnja

potrebe : 5 Število podeljenih štipendij: 5

DO RRPS:

2 TOZD RRP Hrastnik	2
1 TOZD RRP Trbovlje	1
1 TOZD RRP Zagorje	1
1 TOZD Separacija Trbovlje	1

Pri kovinsko strojni usmeritvi je bilo veliko zanimanje za smeri strugar, orodjar in strojni tehnik. Malo prijav je bilo za smer ključavničar, saj je od 19 razpisanih štipendij bilo podeljenih le 11.

ELEKTRO-TEHNIČNA USMERITEV:

— električar energetik IV. stopnja

potrebe : 9 Število podeljenih štipendij: 9

DO RRPS:

5 TOZD RRP Hrastnik	5
2 TOZD RRP Zagorje	2

DO RGD:

2 TOZD IMD Trbovlje	2
---------------------	---

— elektrotehnik - elektronik V. stopnja

potrebe : 1 Število podeljenih štipendij: 1

DO RRPS:

1 TOZD RRP Hrastnik	
---------------------	--

— elektrotehnik - energetik V. stopnja

potrebe : 3 Število podeljenih štipendij: 3

DO RRPS:

1 TOZD RRP Hrastnik	1
1 TOZD RRP Trbovlje	1
1 TOZD RRP Zagorje	1

Pri elektro usmeritvi je bilo več vlog za vse smeri, kot je bilo podeljenih štipendij.

GEOLOŠKA USMERITEV

— geovrtalni tehnik V. stopnja

potrebe : 2 Število podeljenih štipendij: 0

DO RRPS:

2 TOZD RRP Hrastnik	
---------------------	--

Pri geološki usmeritvi za smer geovrtalni tehnik nismo prejeli nobene vloge.

VIŠJE IN VISOKE ŠOLE

— Ekonomska fakulteta

— dipl. ekonomist VII. stopnja
potrebe : 3 Število podeljenih štipendij: 3

DO RRPS:

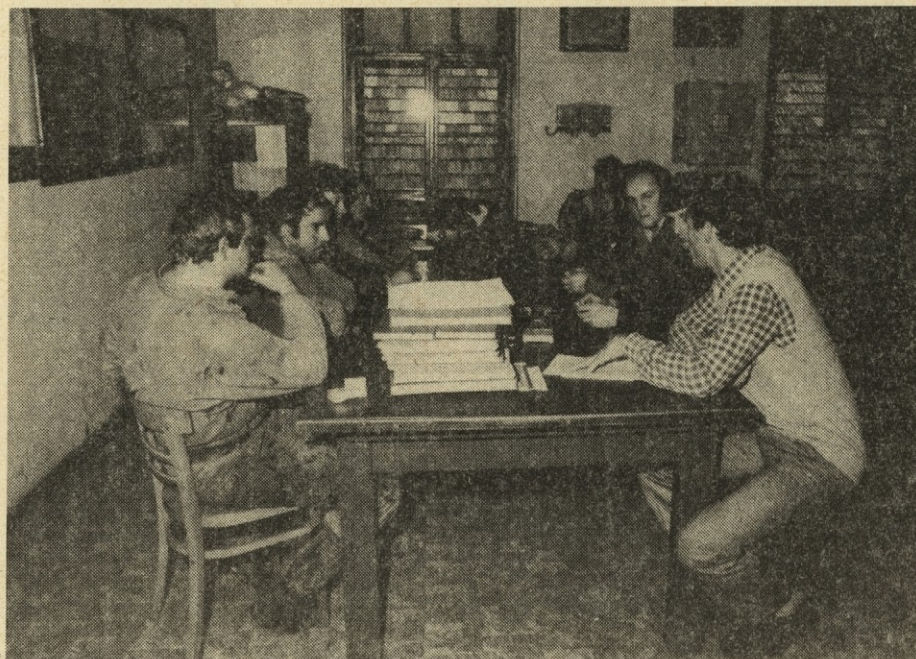
1 TOZD RRP Hrastnik	1
---------------------	---

SOZD REK EK:

2 DSSS SOZD	2
-------------	---

— FNT - VTO montanistika

— dipl. inž. rudarstva VII. stopnja
potrebe : 16 Število podeljenih štipendij: 10

V oktobru preteklega leta so nekateri delavci rudnika Senovo pred strokovno komisijo delali izpit za uporabo oziroma vodenje rudarskih strojev. (Foto: B. Klančar)

DO RRPS:	
1 TOZD RRP Trbovlje	1
2 TOZD RRP Hrastnik	2
3 TOZD RRP Zagorje	3
5 DSSS Trbovlje	1

DO RGD:	
5 TOZD RIG Trbovlje	3

Pravna fakulteta

— dipl. pravnik VII. stopnja	
potrebe : 1	Število podeljenih štipendij: 2

DO RRPS:	
1 TOZD RRP Hrastnik	2

FNT — V TOZD KEMIJA IN KEMIJSKA TEHNOLOGIJA

— dipl. inž. kemijske tehnologije VII. stopnja	
potrebe : 1	Število podeljenih štipendij: 1

DO RRPS:	
1 DSS Trbovlje	

FAKULTETA ZA STROJNIŠTVO

— inž. strojništva VI. stopnja	
potrebe : 1	Število podeljenih štipendij: 0

DO RRPS:	
1 TOZD RRP Zagorje	

— dipl. inž. strojništva VII. stopnja	
potrebe : 1	Število podeljenih štipendij: 0

DO RRPS:	
1 TOZD RRP Zagorje	

— dipl. inž. strojne tehnologije VII. stopnja	
potrebe : 1	Število podeljenih štipendij: 0

DO RRPS:	
1 TOZD RRP Hrastnik	

FAKULTETA ZA ELEKTROTEHNIKO

— inž. elektrotehnike za energetiko VI. stopnja	
potrebe : 1	Število podeljenih štipendij: 0

DO RRPS:	
1 TOZD RRP Zagorje	

— dipl. inž. elektrotehnike za energetiko VII. stopnja	
potrebe : 2	Število podeljenih štipendij: 0

DO RRPS:	
1 TOZD RRP Zagorje	
1 TOZD RRP Hrastnik	

Za študij na višjih in visokih šolah je bilo v šolskem letu 1985/86 veliko zanimanje. Le za študij montanistike je bilo manj prosilcev kot razpisanih štipendij. Za študij na fakulteti za elektrotehniko ni bilo prijav, za študij strojništva pa je bila podeljena ena štipendija, vendar je prosilec kasneje odstopil od podpisa pogodbe. V šolskem letu 1985/86 je bilo podeljenih 139 kadrovskih štipendij. Vse,

ki mislijo zaprositi za kadrovske štipendije, bi rada ob tej priliki opozorila na skupni razpis štipendij za šolsko leto 1986/87. Ta razpis bo objavljen v sredstvih javnega obveščanja. Razpis vsebuje naslednje:

- število štipendij za posamezne usmeritve, ki jih razpisuje SOZD REK EK Trbovlje;
- datum, do kdaj je treba oddati vlogo;
- obrazec za vlogo;
- dokumente, ki jih je potrebno priložiti k vlogi.

Dan volitev se nam približuje s precejšnjo naglico. Predsedstvo OK SZDL Trbovlje je pripravilo rokovnik izvedbe predkandidacijskih, kandidacijskih in volilnih opravil ter za konstituiranje delegacij in delegatskih skupščin v občini Trbovlje. Ta je naslednji:

PREDKANDIDACIJSKI POSTOPKI

Seja P OK SZDL — 23. decembra 1985

Skupna seja Občinskega sveta ZSS in OK SZDL Trbovlje — 9. januar 1986

Seje IO OO ZSS in predsedstev KK SZDL — 10.–20. januar 1986

KANDIDACIJSKI POSTOPKI

Temeljne kandidacijske konference — od 17.1. do 10.2.1986

Seja P OK SZDL Trbovlje — 11. februar 1986

OK SZDL Trbovlje — 18. februar 1986

Občinska kandidacijska konferenca — 1. seja — 20. februar 1986

Seja predsedstva OK SZDL Trbovlje — 18. marec 1986

Občinska kandidacijska konferenca — druga seja — 25. marec 1986

VOLITVE IN KONSTITUIRANJE DELEGACIJ, KONFERENC DELEGACIJ, SKUPŠČINE OBČINE, SKUPŠČIN SIS TER SKUPIN DELEGATOV

Volitve v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih

— volitve članov delegacij OZD in delovnih skupnosti, ki delegirajo delegate v ZZD SOB in v skupščine SIS — četrtek, 13. marec 1986

— volitve v KS
(volitve članov delegacij KS, ki delegirajo delegate v zbor KS SOB in v skupščine SIS ter glasovanje o kandidadni listi za delegate DPZ Skupščine občine) — nedelja, 16. marec 1986

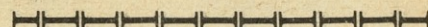
Zasedanje novoizvoljenih delegacij — do 24. marca 1986

Prva seja SOB Trbovlje — do 16. aprila 1986

Pred oddajo vlog bi svetovala vsem staršem, da skupaj s svojimi otroci obiščejo informativne dneve, ki jih organizirajo vse srednje in visoke šole. Na ta način se boste lažje skupno odločili za določeno smer šolanja v posamezni usmeritvi.

V primeru, da boste imeli težave pri izpolnjevanju vloge za kadrovske štipendije, se lahko obrnete na TOZD RŠC, kjer vam bomo skušali pomagati.

Karolina Klenovšek

Volitve v letu 1986

Prve seje skupščin v občini — v skladu s samoupravnimi akti

Prve seje skupin delegatov za delegiranje delegatov v zbor skupščine SRS — od 16. do 18. aprila 1986

Skupna seja OK SZDL in Občinskega sveta ZSS Trbovlje — ocena volitev — maj 1986

Kot je v rokovniku razvidno smo v zadnji fazi predkandidacijskega postopka in na začetku kandidacijskega postopka DO. 20. januarja 1986 morajo izvršilni odbori OO ZSS in predsedstev krajevnih konferenc SZDL sklicati seje in na njih opraviti naslednje naloge.

Sprejmejo sklep o sklicu temeljne kandidacijske konference in določijo njen konkreten sestav. Po rokovniku je sklic temeljne kandidacijske konference določen od 17.1. do 10.2.1986.

Oblikovati iz vrst evidentiranih predlog možnih kandidatov ter člane delegacij za skupščine DPS in skupščine SIS.

Posredovati predlog možnih kandidatov v obravnavo in dopolnitev zborom delovnih ljudi oziroma samoupravnim delovnim skupinam, delavskemu svetu in vodstvom drugih DPO v temeljni samoupravni organizaciji ter drugim udeležencem temeljne kandidacijske konference.

Oblikovati predlog poslovnika za delo temeljne kandidacijske konference.

Obravnavati evidentirane možne kandidate za nosilce vodilnih drugih funkcij v občini, republiki in federaciji.

Do 10. februarja 1986 je potrebno sklicati temeljne kandidacijske konference, na njih pa opraviti naslednje naloge:

Obravnavati in sprejeti

— poslovnik o delu temeljne kandidacijske konference;

— poročilo izvršnega odbora Osnovne organizacije Zveze sindikatov ali predsedstva krajevnih konferenc SZDL o poteku politične aktivnosti v pripravah na volitve. Sestavni del poročila mora biti tudi seznam vseh predlaganih možnih kandidatov v postopku predlaganja in usklajevanja predloga z navedbo predlagatelja.

Obravnavati in uskladiti

— predloge možnih kandidatov za člane delegacij za skupščine družbenopo-

litičnih skupnosti in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti.

Sprejeti — določiti

— kandidatne liste za člane delegacij za skupščine družbenopolitičnih skupnosti in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti.

Obravnavati in se opredeliti

— z oblikovanjem stališč, mnenj in pripomb do predlogov kandidatov za delegate družbenopolitičnega zbora občinske skupščine, ki jih predlaga v obravnavo občinska konferenca SZDL;

— z glasovanjem do možnih kandidatov za vodilne in druge funkcije v skupščini občine in skupščinah občinskih samoupravnih interesnih skupnosti;

— z oblikovanjem stališč, mnenj in pripomb do pregleda evidentiranih možnih kandidatov za zbor republik in pokrajin. Skupščine SFRJ za družbenopolitični zbor Skupščine SRS, za predsed-

nika in člane Predsedstva SRS ter možne kandidate za nosilce vodilnih in drugih funkcij v republiki.

Obravnava, pregled evidentiranih možnih kandidatov za Zvezni zbor Skupščine SFRJ in predlaga na novo izvoljeni delegaciji možne kandidate za delegate v Zvezni zbor Skupščine SFRJ iz svoje temeljne samoupravne organizacije in skupnosti v obravnavo in sprejem.

Določi delegata-e za PRVO sejo občinske kandidacijske konference.

O svojem delu, zlasti pa o usklajevanju predlogov možnih kandidatov in o predlogu kandidatne liste za člane delegacij temeljne samoupravne organizacije in skupnosti obvesti delovne ljudi in občane.

Imenuje delegate za skupno temeljno kandidacijsko konferenco za določitev kandidatne liste za skupno delegacijo.

Božo Marot

Predsednik CK ZKS Andrej Marinc v Trbovljah

Dne 20. decembra 1985 je obiskal Trbovlje oziroma revirje predsednik CK ZKS Andrej Marinc. Sestal se je v domu DPO z vodstvenimi člani osnovnih in občinskih organizacij ZKS iz Hrastnika, Trbovelj in Zagorja. Srečanje oziroma posvetovanje je organiziral in izpeljal Medobčinski svet ZKS ob sodelovanju področnih občinskih komitejev ZKS. Gast je v razpravi govoril o znanju, ki ga mnogo

premalo izkoriščamo, o razvojnih možnostih, organiziranosti dela, neracionalnem delu v gospodarstvu in negospodarstvu in političnem sistemu, ekonomski politiki, vlogi ZK v naši družbi, novostih s področja zakonodaje, spremembah statuta ZK, mednarodnih odnosih in drugih aktualnih družbenopolitičnih razmerah in nalogah ZK.

Iz razprave Francke Herga

Dne 16. decembra 1985 je obiskala naš kombinat Francka Herga, podpredsednica Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Razgovor z njo je vodil Bruno Šorli, predsednik koordinacijskega odbora Osnovnih organizacij Zveze sindikatov pri našem kombinatu. (Foto: A. Bregant)

Podpredsednica Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Francka Herga je na razgovoru v SOZD REK Edvarda Kardelja dne 16.12.1985 med drugim poudarila tudi sledeče:

Temeljni problem v naši družbi ni v delitvi dohodka, ampak v njegovem ustvarjanju in iluzorno je pričakovati, da bomo le z nekim urejenim sistemom delitve kot s čarobno palico razrešili vse probleme ustvarjanja in pridobivanja dohodka.

Vedno je bilo stališče sindikatov, da moramo v energetiki hitreje preiti k sistemu, da bomo skozi ceno v energetiki pokrivali enostavno reprodukcijo in še vsaj del razširjene. Glavni razlog, da se hitreje ne preide k tem sistemu, je v tem, da bi z ekonomsko ceno energije čez noč postavili precej dejavnosti v položaj, ko bi poslovale z izgubo in sploh ne bi mogle normalno delati, v energetiki pa ne glede na to, da skozi sedanjo ceno energije ne pokrivalo enostavne in razširjene reprodukcije lahko v sistemu ker je energetika dejavnost posebnega družbenega pomena, nadomestimo izpadli dohodek, kar bi v drugem delu gospodarstva ne mogli.

O ceni energije se naj bi pogovarjali uporabniki in izvajalci. Sindikat je pri tem v dvoreznom meču. Na eni strani pred zahtevo po ekonomski ceni energije, po drugi strani pred zahtevo, da se cena energije ne bi povečevala.

Dokler nimamo enotnih normativov in standardov vloženih sredstev in dela na ravni celotnega sistema energetike, do takrat ne bo pravične delitve skupnega prihodka na prvo stopenjski ravni.

Osnova za delitev znotraj DO so tudi normativi in standardi.

V tej fazi družbenoekonomskih odnosov energetike dohodek na delavca, sredstva in akumulacija ne morejo biti mero-dajni kazalec rezultatov dela in gospodarjenja.

Kako se oblikujejo sredstva za osebne dohodke mesečno, trimesečno oziroma za celo leto? Res je, da je en pokazatelj rast OD v gospodarstvu. To je zelo narobe, ker vsak vzame to samo kot pravico, pa ni rečeno, da je to za vsakega delavca oziroma TOZD v energetiki že apriori pravica.

V OD znotraj sistema energetike so razlike med elektroenergetiki in rudarji in med TOZD, DO. Podatki za SOZD kažejo, da največjo rast OD v obdobju I—IX beležijo delovne skupnosti. Kaj dosti nismo naredili, da bi neupravičene razlike v

OD med TOZD, DO in v celotnem sistemu že začeli uravnavati. To bi morali narediti preko upoštevanja tipičnih del in nalog in stimulativnega dela. Nikjer ne piše, da tisti, ki nič ne naredi, mora dobiti OD. Sindikat tega ne podpira, vprašanje pa je, ali sindikat to dopušča in ali si prizadeva za merilo — programe na osnovi katerih se lahko ugotovi, kaj kdo dela.

Vprašanje je, koliko smo vsi skupaj pripravljani na večje razlike v OD, če se za enako delo dosega različni rezultati. Pri nagrajevanju mora imeti prioriteto proiz-

vodno delo in strokovno ter kreativno delo.

Dokler se rudarju skozi ceno ne prizna ustreznega dela, družbeno vrednotenega dela, tako dolgo je težko govoriti o tem, naj bo delitev najprej ustrezna. Sindikat se bo zavzemal, da bo čimveč naredil na tem področju. Sporazum dejavnosti bi kazalo dograditi z nekaterimi kazalci glede na različne pogoje gospodarjenja, vnesti vanj vrsto podkazalcev, ki bi analitično razčlenjevali in dokazovali, na kak način je dohodek ustvarjen.

Današnja razprava je pokazala, kako

Sedaj vsak v nadurah vidi možnost povečanja OD, pri tem pa se pozablja, da mora rudar tudi počivati. Seveda bo tu prisoten problem kadrov, ki jih v proizvodnji primanjkuje in pa plani proizvodnje, ki jih je treba uresničiti. Nesporo pa je, če delavec dela nadure, da bi bila zagotovljena proizvodnja, se nadure morajo upoštevati v pokojninsko osnovo.

Sindikat ne sme dopuščati, da bi delavci živeli v nemogočih razmerah, predvsem delavci iz drugih republik in pokrajin in mora uveljaviti SaS o minimalnih življenjskih standardih.

Razgovora s podpredsednico slovenskih sindikatov Francko Herga se je v sejni sobi kombinata udeležilo veliko število sindikalnih delavcev, drugih družbenopolitičnih delavcev in poslovnih organov. (Foto: A. Bregant)

težko je priti do enotnega modela delitve dohodka in osebnih dohodkov znotraj nekega velikega sistema, kaj šele v republiki ali celotni Jugoslaviji.

Za enotno prikazovanje in ocenjevanje rasti OD je potreben kvalitetnejši informacijski sistem. Republiški sindikat že pripravlja izgradnjo tega sistema.

Republiški svet Zveze sindikatov se zavzema glede delovnega časa zato, da rudar ne sme delati 48 ur in nadur, ampak je potrebno preiti celo na skrajševanje delovnega časa, ki je krajši od 36 ur. Seveda ob ustvarjanju enakega dohodka in OD.

Sindikat se zavzema za razrešitev stanovanjske izgradnje, in sicer skozi sistem preko samoupravne stanovanjske skupnosti. Za stanovanjsko izgradnjo bi se lahko upošteval del investicijskih sredstev, ven-

dar bi to moralo veljati za vse. S sprejemom srednjeročnih planov moramo ta problem razrešiti.

Po informacijah, ki jih imam, je glede problematike invalidov bila glavna krivda v strokovnih službah SOZD in DO, ker ni bilo ustreznih podatkov. Stvari se razrešujejo. Republiški svet Zveze sindikatov bo storil v odnosu do SPIZ vse, da bo ta problem čimprej rešen.

Glede razreševanja problematike nelikvidnosti bi bilo smotno proučiti, če je dinamika pretoka sredstev investicij in izvajanje investicij usklajena in bo po možnosti s temi sredstvi premočati težko likvidnostno situacijo velikih sistemov v energetiki.

B. M.

Naloge komunistov pri uresničevanju socialističnega samoupravljanja

Bistveni vzvod in pogoj za uresničevanje ustavne vloge delavcev in celotnega združenega dela pri gospodarjenju s sredstvi družbene reprodukcije je uveljavljanje ekonomskih zakonitosti in trga, ki selektivno deluje v pogojih družbene lastnine in socialističnega samoupravljanja ob usmerjevalni vlogi samoupravnega in družbenega planiranja. V razmerah visoke inflacije ekonomski kriteriji gospodarjenja in razvoja izgubljajo na pomenu in ravnanju organizacij združenega dela; delo, rezultati dela in gospodarjenja delavcev in njihovih samoupravnih organizacij in skupnosti so razvrednoteni. Krepita se ekonomski voluntarizem in etatično poseganje v gospodarjenje s sredstvi družbene reprodukcije, ki vse bolj otežujeta uveljavljanje samoupravnega položaja delavcev. Zato mora biti ključna sestavina ekonomske politike ustvarjanje pogojev za odpravljanje vzrokov inflacije in njeno zmanjševanje.

Z ekonomsko politiko moramo zagotavljati, da se bo neprestano širila materialna osnova neposrednega odločanja delavcev o razširjeni reprodukciji kot vzpodbuda in realna možnost polne odgovornosti delavcev za določanje ustreznega deleža dohodka za modernizacijo in posodabljanje proizvodnih zmogljivosti, za uvajanje tehnično - tehnološko najodobnejših smeri razvoja ter za hitrejši razvoj zlasti tistega dela družbenih dejavnosti, ki omogočajo razvoj proizvodnih sil, katerih neposredni sestavni del so. Njeni instrumenti, ki opredeljujejo splošne pogoje gospodarjenja, morajo biti zato naravnani dolgoročneje. To je pogoj za to, da bodo delavci lahko sprejemali take odločitve o proizvodnji in razvoju, ki bodo zagotavljale vzpostavljane trdnjših proizvodnih in poslovnih odnosov med organizacijami združenega dela in vodenje učinkovite poslovne politike. Ekonomsko mora prisiljevati in spodbujati organizacije združene- ga dela, da se bodo prilagajale ekonomskim kriterijem in zahtevam stabilizacije, učinkovitemu in trajnemu vključevanju v mednarodno menjavo, še zlasti za povečevanje konvertibilnega izvoza. Podpreti mora razvoj najbolj uspešnih in prodornih organizacij združenega dela

in s tem vplivati na vse druge, da se bodo v tem približale.

Delavce v organizacijah združenega dela mora postaviti v tak ekonomski položaj, da bodo razpoložljivo akumulacijo vlagali v proizvodnjo oziroma dejavnosti, ki trajneje dajejo največje dohodkovne rezultate. In to vse več na podlagi samoupravnega združevanja dela in sredstev z organizacijami združene dela v celi Jugoslaviji.

(Iz resolucije 10. kongresa Zveze komunistov Slovenije)

Akcijska konferenca ZKS o energetiki

Dne 21. januarja je potekala na Centralnem komiteju ZKS v Ljubljani razširjena seja predsedstva akcijske konference Zveze komunistov Slovenije o energetiki. Na dnevnem redu so bila idejnopolična vprašanja in uresničevanja planiranega razvoja energetike do leta 1990 ter ocenjevanje uresničitve nalog, ki so bile zastavljene na akcijski konferenci ZKS o energetiki. Govor je bil tudi o samoupravnosti in poslovnosti organiziranosti, dohodkovnih odnosih, gospodarjenju itd. Sejo je sklical in vodil Ivo Marenk.

Na seji so ocenjevali uresničevanje sklepov akcijske konference, s tem v zvezi pa tudi premik rezultatov konference ZK o energetiki. Posebna pozornost je bila posvečena vprašanju, kako učinkoviteje uresničiti planirane razvojne naloge in dileme, ki se s tem v zvezi pojavljajo. Govor pa je bil tudi o nalogah, ki so bile postavljene s stališča samoupravne organiziranosti in neuresničevanja samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov. Pojavljajo se tudi nekatere nove pobude, katere so ocenili in opredelili smer nadaljnjih aktivnosti v elektrogospodarstvu, premogovništvu in v naftno plinskem gospodarstvu. Na podlagi razprave in pisnega gradiva bodo pripravili gradivo za razpravo v predsedstvu CK ZKS.

Seje predsedstva akcijske konference ZKS o energetiki sta se udeležila tudi koordinator delovanja ZK v našem kombinatu ter predsednik poslovnega odbora kombinata.

Leto 1986 — leto kongresov in konferenc

Že nekaj časa je znano, da bo letos organiziranih in izpeljanih vrsta kongresov in konferenc družbeno — političnih organizacij tako v republikah in pokrajinah, kakor tudi v federaciji. Poleg tega bomo imeli še splošne volitve, v našem kombinatu pa tudi volitve v samoupravne organe.

Pred nami so partijski, sindikalni, borčevski in mladinski kongresi. Letos bo organiziranih 29 kongresov in konferenc z delegatskimi volitvami na koncu. Kalendar kongresnih priprav in izpeljav je naslednji:

— Volitve v delegatske skupščine so se z raznimi uvodnimi pripravami pričele že decembra 1985, ko je bil opravljen postopek kandidiranja. Predvideno je, da bodo volitve v celoti končane 21.4.1986, ko bodo v vseh občinah izbrani delegati za zvezni zbor. Dne 15. maja se bo sestala nova skupščina SFRJ. Isti dan bo imenovan nov Zvezni izvršni svet in izvoljen nov predsednik predsedstva SFRJ za naslednje enoletno obdobje.

Sicer pa bodo splošne volitve 13. in 16. marca 1986. V četrtek, 13.3. letos, bodo volitve v tozdih, delovnih skupnostih in drugih delovnih organizacijah, v nedeljo, 16. marca, pa bodo splošne volitve v krajevnih skupnostih.

Izvoljenih bo skupno več kot tri milijone delegatov od delavskih svetov do zvezne skupščine;

— aprila in maja bodo kongresi in konference zveze komunistov v republikah in pokrajinah,

— junija bo 13. kongres ZKJ. Na njem bo izvoljen nov centralni komitej ZKJ. Po kongresu bodo izvolili še predsedstvo CK ZKJ in predsednika predsedstva CK ZKJ,

— od 11. marca do 12. aprila bodo kongresi in konference zveze sindikatov v republikah in pokrajinah,

— od 29. do 31. maja bo 10. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije,

— junija bo 10. kongres ZZB NOV Jugoslavije,

— koncem maja in prvi polovici junija pa bo 12. kongres ZSMJ.

Že v prejšnji številki glasila smo napisali, da bo 11. kongres Zveze sindikatov Slovenije v dneh 21. in 22. marca 1986 v Ljubljani v Cankarjevem domu. K temu naj dodamo še to, da so v teku intenzivne priprave tako na kongres sindikatov, kakor tudi ZK, ZZB NOV in mladine.

Uresničitev tekočih in dolgoročnih nalog je v marsičem odvisna od organiziranosti subjektivnih sil.

Od naštetih kongresov, posebno še od 13. kongresa ZKJ in kongresov ZK v republikah in pokrajinah, se pričakuje mnogo, saj bodo le-ti potekali v času, ko se srečujemo z resnostjo sedanjega položaja in odgovornostjo ZK pri ustvarjanju razmer za nadaljnji uspešen razvoj revolucije.

Grafična podoba XI. kongresa Zveze sindikatov Slovenije, ki bo 21. in 22. marca 1986 v Cankarjevem domu v Ljubljani. Avtorji so grafično upodobili vsebino in vodilno misel kongresa: samoupravljanje in ustvarjalno delo kot najvišji vrednoti življenja in našega napredka.

Trikotnik velja kot simbol razuma in zavesti, barva, ki ga tvori (pri barvnih odtisih) pa pomeni intuicijo, emocijo, skupaj torej celota oziroma popolnost v različnem. Uporabljena je računalniška obdelava zamisli, ki je s pomočjo laserske tehnike vizualizirana, da bi aktualizirali vodilno misel kongresa. Avtor grafične podobe je Bojan Maraž. Sicer pa sodeluje pri izdelavi grafične podobe XI. kongresa slovenskih sindikatov še šest oblikovalcev.

Naši sodelavci o prihodnjih kongresih

11. kongres Zveze sindikatov Slovenije bo 21. in 22. marca letos v Ljubljani. Iz Zagorja se bodo kongresa udeležili trije delegati. Bliža pa se tudi 10. kongres Zveze komunistov Slovenije.

Kako se na kongresa pripravljajo in o kakšnih problemih bodo razpravljali, sta povedala Jurij Husič, sekretar OO ZK Kotredež, in Iztok Cilenšek, predsednik OO ZS.

— Odločila sva se, da bova govorila odkrito o pripravah na kongres, o tem, kaj vse bo potrebno spremeniti, da bomo bolje gospodarili in uresničevali tisto, za

kar smo se opredelili v srednjeročnih planih. Problemi, ki jih obravnavamo komunisti in sindikalisti na sestankih, so si večkrat podobni. Zato se bova tudi midva v razgovoru dopolnjevala.

Iz Zagorja se bodo kongresa udeležili — predstavnik za energetiko, kovinsko stroko in elektro stroko. Pripravljena so že vsa gradiva, in sicer ocena dela sindikata med 10. in 11. kongresom, osnutek za 11. kongres in naloge sindikata v naslednjem obdobju, pravi Iztok Cilenšek, zaposlen kot nadzornik v rudniku Zagorje.

P O P R A V E K

V prvi številki glasila SREČNO je prišlo do neljube zamenjave filmov v kolofonu zato se bralcem opravičujemo in ga ponovno objavljamo

Glasilo Srečno izdaja sozd Rudarski elektroenergetski kombinat Edvarda Kardelja, n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je časopisni svet — predsednik Albin Hauptman.

Glasilo ureja uredniški odbor: Franci Žgalin (predsednik), Jože Kirič, Slavi Guna, Boris Jesenšek, Štefan Štok, Vladimir Breznik, Stanko Drnovšek, Dragica Bregant, Janko Savšek (odgovorni urednik), Tine Lenarčič (urednik).

Naklada 3.400 izvodov.

Tisk KTL — tozd TIKA Trbovlje. Za člane kolektiva sozd REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen. Rokopisov, fotografij, skic, risb itd. ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za informacije, št. 421-1/74 z dne 9. 1. 1974, spada glasilo Srečno med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljnega davka od prometa proizvodov.

TISKARNA TOZD TIKA
TRBOVLJE

Gradivo, kot vidim, je zelo obsežno. Navedite samo tisto, kar zadeva naš kombinat.

— Temeljna naloga in cilj sindikata je **stabiliziranje gospodarstva**. V zagorskem rudniku smo ob devetmesečnih rezultatih ugotovili, da smo zmanjšali stroške na enoto proizvoda. Stroški so nižji kot v delovni organizaciji ali sozdu. Sindikat pa se bo boril še za dolgoročnojšo stabilizacijo, vendar ne na račun osebnih dohodkov, pač pa z uresničitvijo tistega, o čemer smo doslej le govorili. To je: ekonomično izkoriščanje sredstev in delovnega časa, boljša organizacija dela in uvažanje mehanizacije. To bo privedlo tudi do povečanja produktivnosti. Sicer pa smo letos v našem rudniku plan presegli za 35.000 ton. Po zadnjih podatkih storitve rastejo. Moti pa nas to, da ne gospodarimo sami z rezultati svojega dela, saj vidimo, da premog sploh nima prave ekonomske vrednosti. Vemo, da se moramo boriti proti inflaciji, vendar, kakšno razmerje je to, da so se barvne kovine podražile preko 200 %, premog pa le za 48 %. Zato so in bodo naša bistvena prizadevanja v uveljavljanju internih cen. Naslednja stvar, na katero bo moral biti sindikat v bodoče še bolj pozoren, je odgovornost pri delu, in sicer odgovornost posameznikov. Pri kolektivni odgovornosti nazadnje ni nihče odgovoren. Oceniti bodo morali delo posameznikov in odkrito spregovoriti o napakah tudi poslovodnih delavcev.

Na referendumih smo se odločali in združili vsi rudniki rjavega premoga z DO TET in DO RGD. Ugotavljamo, da bo treba še veliko spremeniti pri **organiziranosti** v sozdu. Če govorimo, da imamo preveč administrativnih delavcev, da bomo zmanjševali režijo, zakaj imamo potem DS SS na sozdu in v delovni organizaciji? Zaposleni naj bodo tisti delavci, ki koristno prispevajo k rezultatom dela oziroma so resnično potrebni.

Sindikat bo moral prispevati tudi k **večjemu odločanju**. Ravno v zvezi z nadaljnjo organiziranostjo bi morali upoštevati mnenje delavcev. Samoupravni akti pa morajo biti napisani tako, da jih bodo delavci razumeli, da bodo lahko izrazili svoje mišljenje in dajali pripombe. Dokončno moramo speljati SaS o delitvi ČD in sredstev OD, predvsem akt, ki bo omogočal **delitev po delu** tudi v neposredni proizvodnji.

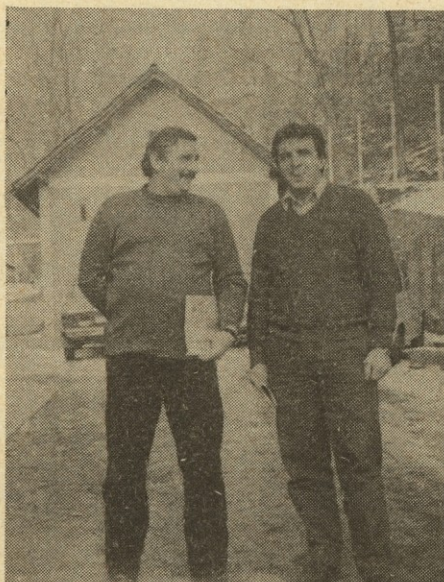
Glede na energetska stisko se predvideva povečanje proizvodnje. Kakšni so vaši razvojni načrti v zvezi s stanovanjsko gradnjo, preventivo in zdravstvenim varstvom?

Že od leta 1979, ko je bil rudnik Zagorje "neperspektiven", je bilo vanj vloženih precej manj sredstev kot v ostale premogovnike. Sedaj pa so se časi spremenili, rudnika ne bomo zapirali, pač pa odpirali (Kotredež — zahod). Manjka nam preko dvesto stanovanj. Prav tako primanjkuje sredstev za zdravstveno varstvo in preventivo. Tudi o tem bomo spregovorili na kongresu. Menim, da bo meha-

nizacija dela, ki jo uvajamo, pripomogla v vseh pogledih, pa tudi k zmanjšanju števila delovnih invalidov.

Govorimo o tem, kaj bomo morali storiti. Kako sprejemajo oziroma izpolnjujejo naloge mladi? Se vključujejo v delo?

Na različne načine smo že poizkušali pritegniti k sodelovanju mladino po partijski in sindikalni poti. Rezultati pa niso razveseljivi. Mlade navdušuje tu in tam edino šport. Menim, da ni problem v tem, da jim premalo nudimo, pač pa v tem, da se sami premalo potrudijo. Še enkrat poudarjam, da morajo sami prispevati k boljšim delovnim rezultatom, biti bolj disciplinirani, večati storilnost, manj neopravičeno izostajati. Med mladimi pravih, zavednih knapov skoraj ni. Mogoče na to nekoliko vpliva tudi različna struktura mladih rudarjev. Morda bi morali bolj poudarjati izobraževanje predvsem mladih. Človek, ki ni primerno izobražen, ne more razpravljati o pomembnejših stvareh, pač pa prepušča, da drugi zanj odločajo.

Jurij Husič in Iztok Cilenšek iz rudnika Zagorje. (Foto: D. Bregant)

V pogovoru ste omenili, da ljudje v glavnem vidimo osebne interese. Kako to spremeniti?

— Sindikat dobiva drugačno vlogo. To ni več le organizacija, ki priskrbi ozimnico in izpelje izlet enkrat letno. Sindikat se bo moral spoprijeti z že naštetimi problemi, tudi s podrejanjem osebnih interesov, spremljati dogodke v delovni organizaciji, sozdu, prisluhniti pa tudi problemom posameznikov.

Problemov, o katerih pišemo, skoraj ne bi bilo, če bi izpolnjevali sklepe delavskih svetov, problemske konference ...

— Res je, pravi **Jurij Husič**, nadzornik v jami Kisovec.

Prav zato bom zopet govoril o tem, česa v preteklosti nismo naredili, pa tudi o nalogah komunistov v naslednjem manda-

tnem obdobju in o predkongresni dejavnosti, čeprav gradiva še nismo obravnavali, ker ga še nismo prejeli. Lik komunistov v našem sozdu v bližnji preteklosti ni bil takšen, kakršen bi moral biti. Komunisti smo se premalo zavedali odgovornosti, premalo smo delali po načelih, po katerih se morajo ravnati pravi komunisti. Niso redki, govorim za rudnik Zagorje, ki niti na sestankih niso bili prisotni. Tudi sicer v večini ne pokažejo prave volje za delo v organizaciji.

V preteklosti smo se premalo povezovali z ostalimi organizacijami in delavci nekomunisti. Imeti bi morali več, "odprtih" sestankov, na katerih bi skupno reševali probleme.

V predkongresnem obdobju bomo komunisti upoštevali naslednje:

V razpravah o evidentiranih kandidatih za kongres smo poudarili, da si moramo komunisti s svojim zgledom in izpolnjevanjem nalog, ki jih imamo tudi kot samoupravljalci, pridobiti zaupanje delavcev in vrniti ugled zvezi komunistov. Izdelali smo rokovnik o predkongresni dejavnosti, tako da bomo konstruktivno razpravljali o kongresnih dokumentih, obenem pa skušali rešiti tudi probleme v zvezi z našim tozdom. To je izpeljava sanacijskega programa in izpolnjevanje ukrepov za stabilizacijo gospodarstva. Sprejeli smo namreč sklepe, potem pa ugotavljamo, da smo samo govorili, sklepov pa nismo izvrševali. Vzrokov oziroma krivcev za takšno stanje nismo poiskali in jih poklicali na politično in disciplinsko odgovornost. Uresničili tudi še nismo nalog, ki so sestavni del operativnih programov OO ZK ter akcijskega programa po 13. seji ZK. Sproti moramo odpravljati slabosti, ki se pojavljajo pri strokovnih delavcih — nestrokovno opravljeno delo, neodgovornost. Samoupravni sporazum o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov delamo že dve leti, pa še ni dodelan. Še dlje smo od nagajevanja po delu.

OO ZK bo v skladu s poslovnikom preverjala izvrševanje sprejetih sklepov najmanj enkrat mesečno. Kritično bo ocenila delo posameznikov in poverila naloge samoupravni delavski kontroli.

Koliko je na primer zavoženih investicij, za katere nihče ne odgovarja. Ugotavljamo, da so marsikdaj padale odločitve o pomembnih zadevah zaradi interesov posameznikov, namesto da bi odločali delavci. Kolektivni poslovodni organ pošilja smernice ostalim, namesto da bi prišle iz baze. Ni prave povezave, če rečem med vrhom in bazo, pa tudi problemska konferenca ne deluje po delegatskem sistemu. Namesto da bi na njej razreševali probleme in nam odgovarjali nanje, deluje ravno obratno. Sklepov problemske konference prav tako ne izpolnjujejo v vseh sredinah našega sozda. Problemska konferenca naj bi tudi izboljšala odnose v zvezi s samoupravno organiziranostjo, katere cilj je bil racionalnejša in cenejša proizvodnja premoga. "Racionalna povezanost" pa do sedaj še ni prinesla pravih rezultatov. Najemamo kredite, namesto

da bi se zavedali, da moramo živeti od tega, kar ustvarimo.

Ob zaključku sta oba predsednika povedala, da OO ZK in OO ZS nista tvorno sodelovali pri izdelavi srednjeročnih planov in plana proizvodnje za leto 1986. Plan proizvodnje za leto 1986 ni realno

postavljen iz že znanih razlogov, predvsem zaostajanja pri investicijah. Menita, da takšno ravnanje prispeva k nezaupanju pri delavcih.

Želita, da bi kljub vsem težavam ob tesnejšem sodelovanju bolje poslovali.

Dragica Bregant

Evidentirana kandidata za delegata letošnjih kongresov ZK

V okviru občinske organizacije ZKS Trbovlje sta za letošnje kongrese ZK evidentirana kot kandidata za delegata tudi dva delavca iz našega kombinata.

Za XIII. kongres ZKJ je evidentirana kandidatka Ana Klenovšek, rojena 4.10.1943, zaposlena v TOZD Gramat kot višji upravni delavec, član ZK od 14.9.1977. Opravlja številne funkcije, in sicer kot delegatka Zveznega zbora SFRJ, podpredsednica občinskih rezerv pri Sob Trbovlje, predsednica odbora za kadrovsko politiko v DO, delegatka ZZZD Sob, predsednica temeljne konference ZZZD Sob, podpredsednica komisije za delovna

razmerja DO, članica sekretariata OO ZKS.

Za X. kongres ZKS je med evidentiranimi kandidati Marjan Ramšak, rojen 24.1.1951, zaposlen kot kopač v TOZD RRP Trbovlje, DE jama. Član ZK je od 19.4.1976. Opravlja naslednje funkcije: sekretar OO ZK, predsednik ZK TOZD, predsednik komisije za SLO in DS, član predsedstva problemske konference ZK SOZD.

Delegati bodo izvoljeni na programsko volilni konferenci občinske organizacije ZKS Trbovlje dne 12.2.1986.

Božo Marot

Koordinacijski odbor sindikata SOZD REK EK je ocenil minulo delo

Dne 20.12.1985 je bila volilno programska seja koordinacijskega odbora sindikata SOZD REK EK, na kateri so delegati ocenili delo koordinacijskega odbora v preteklem mandatnem obdobju. Ugotovili so, da je bilo njegovo delo kvalitetno in uspešno. Zaradi premajhne aktivnosti konferenc DO pa je bilo njegovo delo tudi operativno, ne samo usklajevalno. Delegati so menili, da bo potrebno okrepiti delo konferenc DO in informacijsko dejavnost v SOZD REK EK. Seznanili so se tudi z oceno proizvodnih in poslovnih rezultatov kombinata v l. 1985 ter

se zavzeli, da se bo sindikat še bolj angažiral za doseganje proizvodnih rezultatov.

Za predsednika koordinacijskega odbora sindikata SOZD REK EK je bil ponovno izvoljen Bruno Šorli, za njegovega namestnika pa Hasan Šubašič. Na seji je bila podana tudi informacija o predlogu evidentiranih možnih kandidatov iz SOZD REK EK za člane Republiškega odbora sindikata energetike.

Ugodno so delegati ocenili razprave v pripravah na kongres Zveze sindikatov Slovenije.

Božo Marot

Sindikalni občni zbor v rudniku Kanižarica

Osnovna organizacija Zveze sindikatov Rudnika rjavega premoga Kanižarica je dne 24.11.1985 izvedla svoj Občni zbor v zgornjih prostorih obrata družbene prehrane.

Sistem sklicevanja občnega zbora je delegatski, in sicer tako, da vsaka sindikalna skupina predlaga določeno število delegatov z ozirom na njeno številčnost. Skupaj je bilo na zboru prisotnih 42 delegatov iz vseh sindikalnih skupin.

Občnemu zboru OO ZS so prisostvovali poleg delegatov in članov IO še poslovodni delavci TOZD, predsednik ObSZS Črnomelj, predsednik KO OOZS SOZD Bruno Šorli, predsednik problemske konference SOZD Jože Žitnik in predsednik konference OOZS DO RRPS Tone Zupančič.

Ker je potekel dveletni mandat poloviči članov IO, smo izvedli tudi volitve novega izvršnega odbora in nadzornega odbora. Občni zbor je obravnaval poročilo

o delu OO ZS RRPK, finančno poročilo in poročilo blagajne vzajemne pomoči, v nadaljevanju pa sprejel program dela OO ZS v naslednjem obdobju. V širši konstruktivni razpravi je sodelovala večina delegatov, ki so nakazali določeno število problemov in delovanju sindikalne organizacije ter tozda kot celote. Če prevzamemo nekatere smernice delovanja OO ZS v naslednjem obdobju, lahko ugotovimo, da se bo sindikalna organizacija angažirala predvsem na naslednjih področjih:

- program gospodarske stabilizacije (dograjevanje ukrepov za izboljšanje pogojev gospodarjenja, vsakomesečno analiziranje proizvodnje in poslovne problematike, smotrna izraba delovnega časa;

- socialna varnost delavcev (analiza življenjskih razmer delavcev, kot so: stanovanjski pogoji, prehrana, vpliv alkoholizma na produktivnost dela in poškodbe pri delu, zaščita na delu);

- samoupravljanje (dopolnjevanje samoupravnih splošnih aktov v skladu z ZZZD ter skrb za njihovo izvajanje, vodenje javnih razprav o spremembah in dopolnitvah SaS, zaostrovanje osebne in kolektivne odgovornosti, varstvo samoupravnih pravic in družbene lastnine, vodenje javnih razprav o vseh za delavce pomembnih vprašanjih, predvsem pa ob obravnavi periodičnih in zaključnih računov);

- družbeni standard delavcev (organizirana in kvalitetna prehrana delavcev, skrb za čimboljši oddih v počitniških kapacitetah);

- izobraževanje (skrb za tekoče družbenopolitično usposabljanje članstva ZS in sindikalnih aktivistov);

- kultura, šport in rekreacija (organizirano obiskovanje kulturnih prireditev in športnih srečanj, vzpodbujanje množične telesno-kulturne dejavnosti);

- informiranje (obveščanje delavcev o delu delegatov v samoupravnih organih, poslovni politiki podjetja itd.

Po podanih poročilih smo ugotovili, da je bilo delo sindikalne organizacije precej vidno in aktivno, lahko bo še boljše, za kar bo potrebno vložiti še več vztrajnega dela, vestnega gospodarjenja in varčevanja na vseh področjih.

V razpravi smo ugotovili, da je bilo sodelovanje OO ZS s KO OOZS v SOZD REK EK Trbovlje precej zadovoljivo, kar ne moremo reči, da je to bilo izraženo tudi v Konferenci OO ZS na ravni DO RRPK, saj član predsedstva konference ni bil vabljen na nobeno sejo predsedstva in se tako ni mogel enakopravno vključevati v sindikalno problematiko v DO RRPK.

Poudarjeno je še, da se je veliko članov sindikalne organizacije vključevalo v delo IO bodisi s predlogi, nasveti ali z izkušnjami, kar je še posebno zaželeno in sprejemljivo. Vsekakor se moramo vsi člani sindikata zavzemati za boljšo storilnost in produktivnost dela pri doseganju načrtovane proizvodnje, varčevati še naprej na vseh področjih ter predvsem smotno izkoriščati delovni čas v vseh obratih.

Marijan Hadjur

Izvoljena so bila nova vodstva

Dne 16. decembra 1985 so delegati občinske konference ZSMS Trbovlje izvolili novo vodstvo za naslednje mandatno obdobje. Novi člani predsedstva trboveljske mladinske organizacije so odslej: Vilma Strniša, podpredsednica, Zoran Tomše, član za področje družbeno-ekonomskih odnosov, Jadranka Vrtačnik, članica za vzgojo in izobraževanje ter delo s pionirji, Nevenka Božič za področje usmerjenega izobraževanja, Robert Jerman za družbeno-politično izobraževanje in Jolanda Bertole za področje informiranja.

Na tej seji so bili razrešeni funkcij Bojan Kovačič, dosednji sekretar OK ZSMS, in člani Samo Gjerek, Tanja Pavlič, Boris Mikoš, Andreja Klančar, Roman Topole in Bojan Škrlep.

Dne 18. decembra 1985 so na programsko volilni seji medobčinskega sveta

SZDL revirskih občin v Trbovljah po obravnavi aktualnih zadev (sodelovanje med občinskih revirskih institucij, delovanje krajevnih skupnosti, srečanje ljudske fronte na Mrzlici, reševanje zdravstvenih, kadrovskih, socialnih, ljudsko obrambnih in drugih nalog itd.), izvolili za naslednje dveletno mandatno obdobje novo vodstvo medobčinskega sveta SZDL revirskih občin. Vodila ga bosta predsednik Henrik Pušnik, (predsednik je bil že doslej) in podpredsednik Roman Lebar iz Hrastnika.

Dne 24. decembra 1985 pa so na programsko — volilni konferenci SZDL v Krškem izvolili na vodstvene funkcije naslednje: predsednica OK SZDL Krško bo do srede leta 1986 še dosedanja predsednica Margareta Marjetič, za sekretarja so vnovič izvolili Vladimirja Vogrinca, za podpredsednika pa Andreja Zupančiča.

Novo vodstvo hrastniških sindikatov

Dne 16. januarja je bila v Hrastniku skupščina občinskega sveta Zveze sindikatov Hrastnik. Na tej skupščini je bil za novega predsednika občinskega sveta ZSS Hrastnik izvoljen Alojz Štrbucelj, vzdrževalec šivalnih strojev iz Jutranjke iz Dola pri Hrastniku, za podpredsednika pa vnovič Franc Špajzer, rudarski nadzornik v rudniku Hrastnik, za sekretarko, ki je profesionalna funkcija, pa je bila vnovič izvoljena Antonija Šoster. Hrastniške članice sindikata bodo na sindikalnem kongresu slovenskih sindikatov zastopali: Franci Špajzer, Alojz Kušar in Dragi Pavlič, na kongresu jugoslovanskih sindikatov pa Janez Ciglar.

Na skupščini je sodeloval tudi predsednik Republiškega sveta slovenskih sindikatov Marjan Orožen, ki je govoril o delu sindikalne organizacije, pa tudi o osebnih dohodkih. Mnenja je bil, da naj bi večkrat govorili o brutto osebnih dohodkih, tako da bi več razpravljali o raznih prispevkih in davkih, na katera običajno nismo pri izplačevanju OD dovolj pozorni. Med razpravljalci je bil tudi Franjo Krsnik, predsednik medobčinskega sveta revirskih sindikatov. Sicer pa so bili med diskutanti tudi delegati iz rudnika Hrastnik, predvsem Franc Špajzer, ki je govoril o stalnih izgubah, čeprav rudarji presegajo svoje proizvodne načrte.

(t. l.)

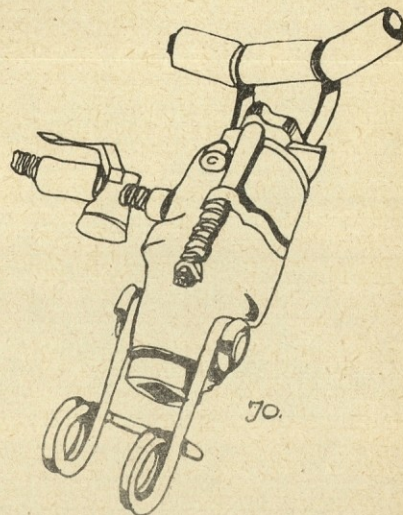
Predlogi za podelitev Prvomajske listine Zveze sindikatov Jugoslavije

Zveza sindikatov Jugoslavije je leta 1979 sprejela odlok o ustanovitvi Prvomajske listine Zveze sindikatov Jugoslavije. Na temelju tega odloka poziva Zveza sindikatov Slovenije vse organizacije in občane, da prijavijo pobudo za podelitev

Prvomajske listine Zveze sindikatov Jugoslavije za leto 1986. Na področju Slovenije bodo odlikovane s to listino tri osnovne organizacije ZSS in ena občinska organizacija Zveze sindikatov. S to najvišjo listino dajejo jugoslovanski sindikati priznanja za uspehe, dosežene pri uveljavljanju družbene vloge in izpolnjevanju pomembnejših nalog Zveze sindikatov. Upravičenost do tega odličja se utemeljuje z rezultati pri razvoju samoupravnih socialističnih odnosov, s prispevkom k povečanju proizvodnje in produktivnosti dela, k uveljavljanju delitve po delu in rezultatih dela, k izboljšanju življenjske ravni delavcev, k dvigu izobrazbene in kulturne ravni ter s prispevkom k organiziranju in podružbljanju splošne ljudske obrambe in samozagrade. Pobudo lahko dajo Osnovne organizacije Zveze sindikatov v tozidih in drugih organizacijah združenega dela, pa tudi občinski, medobčinski in republiški sindikalni organi. Pobudo v dveh izvodih je treba poslati do 28. februarja letos, in to na naslov: Zveza sindikatov Slovenije, odbor za sindikalna priznanja, Ljubljana, Dalmatinova 4.

Stanovanjska kolonija na Logu v Hrastniku. Na levi strani prevladujejo stare rudniške stanovanjske hiše, na desni pa nove stanovanjske hiše. (Foto: B. Klančar)

Evidentirani kandidati za stalne funkcije v Izobraževalni skupnosti za rudarstvo in geologijo

Osnovne organizacije ZS v SOZD REK Edvarda Kardelja so evidentirale za stalne funkcije v Izobraževalni skupnosti za rudarstvo in geologijo naslednje kandidate:

Franca Mlinarja — DS DO RGD — za predsednika skupščine,

Gabrijela Mejača — TOZD RRP Laško — za podpredsednika zbora uporabnikov,

Antona Kobana — TOZD RRP Trbovlje — za predsednika odbora za planiranje in svobodno menjavo,

Matjaža Hočevarja — DS SS DO RRPS — za člana odbora za planiranje in svobodno menjavo,

Branka Šikovca — TOZD RRP Hrastnik — za člana odbora za planiranje in

svobodno menjavo,

Marijo Malovrh — TOZD RŠC — za člana odbora za organizacijsko kadrovske vprašanje,

Braneta Vrečarja — DS SS DO RRPS — za člana za samoupravno delavsko kontrolo.

Božo Marot

Zakon o javnem obveščanju sprejet

Dne 18. decembra 1985 so vsi trije zbori slovenske skupščine sprejeli nov zakon o javnem obveščanju skupaj s programom za njegovo izvajanje. Po dveh letih razprav o osnutku novih zakonskih določil je bil nadomeščen dosedanji zakon o javnem obveščanju v Sloveniji iz l. 1973. Z novim zakonom se zasleduje cilj večje podružbljenosti medija javnega obveščanja. Jasneje je tudi opredeljena vloga SZDL, odgovornost ustanoviteljev javnih glasil, odgovornost virov informiranja in uresničevanje pravic in svoboščin v javnem obveščanju.

Pri pripravljanju zakona so predlagatelji upoštevali stališča in usmeritve, ki sta jih sprejela ob izdelanem osnutku republiška skupščina, kakor tudi republiška konferenca SZDL. Predlagatelji pa so

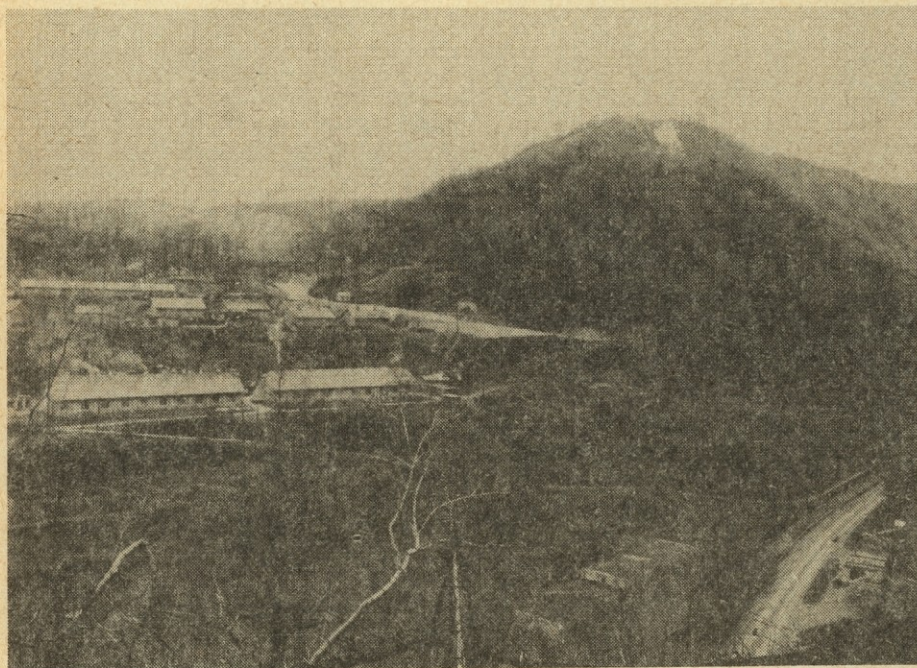
upoštevali tudi precej konkretnih predlogov in pripomb iz javne razprave. Nekatere pripombe pa niso dobile podpore v SZDL in republiški skupščini. To so bili predvsem amandmaji k členu, ki govori o imenovanju glavnih in odgovornih urednikov, nadalje o sodnem varstvu pravice občanov v primerih, ko so glavni in odgovorni urednik oziroma odgovorni urednik in časopisni svet zavrnili objavo informacije, mnenja ali odgovora. Predlagatelji so ob sprejemanju novega zakona o javnem obveščanju posebej poudarili, da naj bi novi zakon prispeval k doslednejšemu uveljavljanju sredstev javnega obveščanja kot subjektivnega faktorja, ki naj svoj poseben način aktivno in na jasnih razrednih in idejnopolitičnih izhodiščih zasnovano organiziranostjo sledi utripu življenja, izraža realno problematiko samo-

upravnega demokratičnega življenja in se uveljavlja kot kreativna sestavina najširše fronte samoupravno in politično organiziranih delovnih ljudi samoupravnih organizacij in skupnosti, SZDL in drugih družbenopolitičnih organizacijah, družbenopolitičnih skupnostih kot njihova opora in sredstvo za utrjevanje socialistične samoupravne demokracije in samoupravnih družbenoekonomskih odnosov. Zakon je torej pravna garancija za dejansko povečanje odprtosti virov informiranja in javnih glasil.

Na temelju sprejetega zakona in njegovih določil bomo tudi v našem kombinatu prilagodili pravilnik o izdajanju glasila Srečno s prilogo Bilten. O tem pa bomo še govorili in pisali.

(T. L.)

Srečanje trboveljskih upokojenih rudarjev

Pogled na stanovanjsko kolonijo III. in VII. etaže z Bukovo gorje. V ozadju in na levi strani z Retjem. Sredi fotografije je razviden tudi vstop v Frančiška rov in del nove ceste, ki bo vodila do kolonije pri Sušniku. (Foto: B. Klančar)

Pišem vam v zvezi s srečanjem upokojencev oziroma bivših rudarjev, ki je bilo dne 24.12.1985 v gledališki dvorani Delavskega doma v Trbovljah. Ob tej priliki bi se rad zahvalil vsem organizatorjem v imenu vseh upokojencev, pa tudi v svojem imenu za to lepo srečanje in čudovit kulturni program, ki so nam ga pripravili vsi sodelujoči. Predvsem bi se rad zahvalil tovarišici Malovrhovi, ki je s svojo toplo, domačo besedo orisala naše življenje in tudi trpljenje v vseh povojnih letih in ki je tudi vodila celoten kulturni program. Ravno tako bi se rad ob tej priliki zahvalil tudi ing. Putriču, ki je lepo in nazorno prikazal vse naše življenje in delo v vseh povojnih letih vse do naše upokojitve. Enaka zahvala tudi našim fantom Zarjanom, ki so pod vodstvom dolgoletnega zborovodje ing. Ivančiča zapeli nekaj narodnih in zabavnih pesmi. Isto velja tudi za tamburaše, ki so spremljali celoten program in naš ženski trio, ki nas je veselo in prijetno presenetil. Ne nazadnje ne smem pozabiti na našega Miho, ki je s svojim uvodnim govorom in s svojimi šegavo recitiranimi pesmimi požel burni aplavz. Miha, res ste bili enkratni. Verjemite mi, da je bilo meni

osebno toplo pri srcu in da sem spremljal celotni program s solzami v očeh.

Po končanem kulturnem programu smo bili v avli Delavskega doma tudi pogosteni. Tam smo se z bivšimi sodelavci pogovarjali o časih, ko smo tudi mi bili še aktivni. Bilo je res čudovito.

Zato bi se rad vsem organizatorjem in vsem sodelujočim, ki so nam omogočili ta čudoviti večer, v imenu vseh bivših sodelavcev in v svojem osebnem imenu še enkrat zahvalil.

Iskrena vam hvala!

Vsem našim rudarjem in vodstvu pa želim v novem letu 1986 mnogo zdravja, sreče in osebnega zadovoljstva ter mnogo delovnih uspehov.

Franc Klopčič

Srečanje z upokojenci TOZD RIG

Kot vsako leto smo tudi 21.12.1985 organizirali srečanje z rudarji TOZD RIG, ki so bili v letu 1985 upokojeni. Srečanja so se poleg upokojenih rudarjev udeležili tudi predstavniki samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij ter vodstvo TOZD RIG in DO RGD. Ob tej priliki smo se rudarjem TOZD RIG zahvalili za dolgoletno delo in njihov prispevek k razvoju TOZD z željo, da bi sadove svojega dela uživali še vrsto let in da se vsako leto srečamo na proslavi ob dnevu rudarjev. Podelili smo jim tudi primerna darila z rudarskim obeležje. V sproščenem razgovoru smo obujali spomine na težko in nevarno rudarsko delo ter tudi na vesele trenutke iz rudarskega življenja.

Ivan Slanšek

Pokojnine so uskladili

Dne 26. decembra 1985 so se v Ljubljani sestali delegati iz vse Slovenije na redno sejo skupščine skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja — SPIZ. Med drugim so razpravljali in sklepali tudi o zvišanju pokojnin.

Že na svoji prejšnji seji so sklenili, da se vsem upokojencem s 1. jan. 1986 dvignejo pokojnine za 14 %. Tokrat pa so sklenili, da prejmejo upokojenci sredi januarja 1986 izredno nakazilo, in to v višini 5,3 %. To pa se nanaša na vse leto 1985, zato so prejeli upokojenci sredi januarja razliko za čas od 1.1. do 31.12.

1985. To je bila peta medletna usklajitev pokojnin. Za izredno oziroma vnovično povečanje pokojnin so se odločili z namenom, da bi s temi zvišanji vsaj deloma, če že ne v celoti, "lovili" gibanje oziroma naraščanje osebnih dohodkov zaposlenih. Predvidoma marca letos bodo pokojnine ponovno usklajevali, ko bodo znani uradni podatki o gibanju osebnih dohodkov v l. 1985.

Na isti seji so delegati sprejeli še več drugih sklepov, in sicer:

— starostna pokojnina kmetov se je dvignila od 13.605.— din na novih din 14.326.—;

— potrdili so spremembe in dopolnitve statuta SPIZ-a. S temi so končno rešili vprašanje preračunavanja po zakonu obveznih nadur v pokojninsko osnovo; imeli pa bodo pravico do dodatka za pomoč in postrežbo tudi stari kmetje;

— dodatke za pomoč in postrežbo bodo odslej usklajevali tekoče med letom tako kot pokojnine.

K tem spremembam in dopolnitvam pa daje soglasje še republiška skupščina. Sklenili pa so tudi, da se s 1. jan. 1986 uskladijo pokojnine trem skupinam upokojencev:

— tistim, ki uživajo pokojnine, odmerjene od zavarovalnega razreda glede na kategorijo delovnega mesta (pred letom 1965), so povečali prejemke za 20 %;

— pokojnine upokojencev, ki uživajo pokojnine, odmerjene od pokojninske osnove, pri kateri je bil za izračun upoštevan osebni dohodek oziroma osnova zavarovanja iz leta 1974, so povečane za 7 %;

— za 4,5 % pa so povečali pokojnine tistih upokojencev, kjer je bil za izračun upoštevan osebni dohodek iz leta 1975.

Dne 27. dec. 1985 pa so delegati zveznega zbora skupščine Jugoslavije med drugim sprejeli tudi zakon o spremembah zakona o temeljih pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Znameniti čl. 25 tega zakona bodo namreč pričeli postopoma uresničevati šele s 1. jan. 1987. To pomeni, da naj bi se pri oblikovanju pokojninske osnove upoštevalo zadnje, ne pa predzadnje leto dela kot doslej. Precej (70) delegatov je sicer predlagalo, da bi ta člen zakona pričeli uveljavljati že s 1. jan. 1986, vendar zvezni zbor tega amandmaja ni sprejel. Velja torej 1. jan. 1987. Izvajanje sprejete rešitve bo postopno, po 25 % letno do leta 1990. Zaradi izvajanja 30. člena tega zakona bo povprečna pokojnina v letu 1986 dosegla 71,7 % vrednosti povprečnega osebnega dohodka, medtem ko je ta v l. 1985 znašal po objavljenih podatkih 59,8 %. Ob sprejemanju novih predpisov v zvezi z izvajanjem zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je bilo v zvezni skupščini precej razprav, tudi ostrih. Med drugim je bilo slišati tudi opozorilo, da pokojnina ni darilo, temveč minulo delo ljudi, katerih položaj je zdaj zelo težak.

(t. l.)

Kal

Samo en telefon, nekaj kmetij, nova cesta, ki ima še prometni znak "cesta v gradnji", smučišče, veliko gozdne površine in poleg planinsko-rudarskega doma še lovska kočica — to je podoba Kala, naselja, ki spada v krajevno skupnost Dol pri Hrastrniku. Na zboru krajanov, 19.1.1986, so Kalani menili, da imajo precej težav z električnim tokom, saj večkrat pride do izpadov. Želijo si tudi telefonsko povezavo.

Za napeljavo telefonov so pripravljeni pripevati denar in delo. Mladi se le redko odločajo za gospodarjenje doma, večina se jih je odselila v dolino. Težave so tudi s šoloobveznimi otroki. Kljub temu, da imajo organiziran prevoz s šolskim kombijem, se zgodi, da morajo zaradi previsokega snega in zametov kar peš v šolo. Problemi so tudi s pošto. Poštar jo prinese samo enkrat tedensko. Sicer pa krajani Kala smelo gledajo v prihodnost. Želja imajo precej, zavedajo pa se tudi, da vsega ne morejo dobiti. Cenijo pozornost rudnika in na zboru krajanov so se temu delovnemu kolektivu tudi zahvalili za gradnjo ceste.

Vojka Povše

Krajevna skupnost Marno

S proslavo, ki so jo v nedeljo, 12.1. 1986, pripravili člani kulturnega društva Marno, so krajani te hrastniške krajevne skupnosti počastili krajevni praznik. Večjih pridobitev letos nimajo. Zanimivo za to obrobno krajevno skupnost pa je uspešno delo mladih. Pod njihovim okriljem je pred desetimi leti zaživelo kulturno društvo, ki danes šteje okrog 50 članov. Ob skromnih možnostih, ki jih imajo za delo, vsako leto pripravijo več igrin in se z njimi

V Hrastniku so pred koncem lanskega leta vselili v novozgrajeno stanovanjsko hišo pri Birtiču številne stanovalce, ki so bili stanovanj še kako potrebni. Med njimi je tudi dobršen del članov kolektiva kombinata. (Foto: B. Klančar)

predstavijo krajanom Turja, Sedraža in Podkraja. Delo v skupini kulturnikov postaja vse obsežnejše, saj so vanj vključeni cicibani, šolarji in starejši mladinci. Za svoje delo zaslužijo pohvalo. Nimajo svojega prostora, imajo pa veliko volje. Poleg vsakoletnih zabavnih prireditev so mladi uredili smučišče z vlečnico, sodelovali pri urejanju lokalnih cest, ob večjih kmečkih opravilih pa tudi ne manjka njihovih pridnih rok. Čeprav oddaljeni od mestnega središča, vedo, da le z delom lahko pripomorejo k uspešnemu delu v krajevni skupnosti. Skupaj z ostalimi družbeno-političnimi organizacijami in svetom krajevnega skupnosti si prizadevajo za lepši videz Marnega. Prava "cvetka" je neurejena depozija odpadkov. Krajan si želi tudi telefonsko omrežje in boljšo preskrbo z osnovnimi živili.

Vojka Povše

Osebni dohodki so rasli hitreje od rezultatov gospodarjenja

Iz devetmesečnih podatkov za leto 1985, ki jih je objavila služba družbenega knjigovodstva Slovenije, je razvidno, da smo bili v Sloveniji pri delitvi spet v razkoraku s cilji, zapisanimi z resolucijo za leto 1985. Razdeljenih je bilo več sred-

stev v Sloveniji oziroma v posameznih občinah, kot bi bilo dovoljeno glede na dosežene rezultate pri gospodarjenju.

Iz naslednjega pregleda je razvidna rast doseženega dohodka, razporejenih sredstev za osebne dohodke in akumulacije

v gospodarstvu posameznih občin, kjer delujejo ozdi našega kombinata v obdobju januar — september 1985, pri čemer je indeks rasti od januarja do septembra 1984 = 100.

Element	o b č i n a						SR Slov.
	Črnomelj	Hrastnik	Laško	Trbovlje	Krško	Zagorje	
Doseženi dohodek	159.0	144.1	173.4	171.9	144.2	172.2	155.1
Primerljivi doseženi dohodek	188.2	179.5	216.1	191.3	188.0	194.5	190.4
Čisti dohodek	178.2	177.9	221.1	182.7	189.5	202.3	184.5
Razporejena za OD in skupno porabo	191.6	189.5	196.0	189.2	194.6	198.5	193.7
Razporejena sredstva za osebne dohodke							
— v primerjavi s povprečjem I. 1984	171.8	167.9	170.8	166.2	172.4	174.6	169.3
— v primerjavi z enakim obdobjem 1984	194.9	193.6	194.5	192.8	196.7	204.2	195.5
Akumulacija	130.2	191.0	288.4	186.1	183.7	162.1	168.0
Delež akumulacije v čistem dohodku							
— v %	22.0	8.2	36.2	25.1	23.0	18.9	30.2
— indeks rasti	73.1	109.0	130.4	101.9	96.9	80.1	91.0
Razporejena sredstva za OD na delavca v tekočem obdobju							
— v gospodarstvu,							
v din	56.218	60.025	58.452	68.426	66.986	66.169	63.687
— indeks	187.3	200.1	190.9	190.5	188.0	191.9	191.9
— v družbenih dejavnostih, v din	72.510	68.926	62.609	68.830	75.478	75.945	71.233
— indeks	205.1	212.0	198.8	204.1	206.3	200.3	190.3

Poročilo o praznovanju

Na zadnji seji delavskega sveta kombinata v letu 1985 so delegati razpravljali in sprejeli poročilo o praznovanju dneva rudarjev v lanskem letu.

Koncem prvega četrtletja 1985 je osrednji organ upravljanja kombinata imenoval 12-članski odbor za pripravo in izvedbo praznovanja dneva rudarjev in praznika delavcev našega kombinata. Takrat je bilo tudi sklenjeno, da bo osrednja proslava dneva rudarjev in praznika kombinata v sredo, 3. julija 1985, v Zagorju.

Skladno s sklepi delavskega sveta kombinata je odbor za pripravo in izvedbo proslave sklenil po predhodnem dogovoru med temeljno organizacijo združenega dela Rudnik rjavega premoga Hrastnik in temeljno organizacijo združenega dela Rudnik rjavega premoga Zagorje, da bo osrednja proslava na športnem igrišču v Kisovcu in da je namenjena počastitvi dneva slovenskih rudarjev in praznika delavcev našega kombinata, 230-letnici

obstoja in delovanja rudnika Zagorje, 40-letnici osvoboditve in 35-letnici samoupravljanja. To pa je bil tudi okvir za kulturni del programa, ki so ga izvedli: zagorski delavski pihalni orkester, Loški glas, pionirska skupina osnovne šole Tone Okrogar in basist Ladko Korošec. Osrednja proslava dneva rudarjev in praznika delavcev našega kombinata je bila tako izvedena po načrtu v Kisovcu. Slavnostni govornik je bil član predsedstva CK ZKS Janez Vipotnik. Poleg približno 3.000 članov kombinata so se proslave ob delegacijah oziroma zastopstev TOZD Rudnikov Laško, Senovo in Kanižarica, ki so pripravili svoje lokalne proslave, udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja iz republike in zasavskih revirjev.

Za častnega člana našega kombinata je bil imenovan tovariš Stane Dolanc, član predsedstva CK ZKJ.

Janko Savšek

datne položnice zaradi povečanih cen), vpeljali tri plačilne obroke oziroma položnice za zimsko porabo oziroma ceno in tri položnice za poletno obdobje in poletno ceno električne energije.

Po novem bomo uporabniki ob koncu obračunskega leta, ki pa se s koledarskim ne ujema, prejeli pri poročanju tri položnice, pri katerih bo na prvi položnici poleg prvega obroka upoštevan tudi poračunski znesek. Drugi sveženj treh položnic pa bomo uporabniki prejeli, predno bo dospela v plačilo četrta položnica.

In kako bodo po novem upoštevale podražitve električne energije?

Dodatnih položnic zaradi podražitev električne energije poslej ne bo več, ker bo v prvem paketu treh položnic upoštevana veljavna cena ob izstavitvi položnic, spremenjena cena električne energije pa bo upoštevana bodisi v drugem svežnju treh položnic ali pri obračunu električne energije.

Za vse uporabnike, tudi po ostalih devetih desetih, bo novi način plačevanja električne energije postopno izpeljan do konca leta 1986. Tako bo izpolnjena obveznost po splošnih dobavnih pogojih, ki določajo, da mora elektrogospodarstvo začeti z novim načinom plačevanja električne energije najkasneje januarja letos.

(t. l.)

Prispevki za dializni oddelek pri Splošni bolnici Trbovlje

Po podatkih Občinskega odbora Rdečega križa Trbovlje so po stanju na dan 13. januarja 1986 prispevale temeljne organizacije združenega dela naših delovnih organizacij namensko za dializni oddelek pri Splošni bolnici Trbovlje naslednje zneske:

a) do Rudniki rjavega premoga Slovenije

	din
— tozd Rudnik Hrastnik	50.000
— tozd Rudnik Trbovlje	800.125
— tozd Rudnik Zagorje	1.159.995
— tozd Separacija Trbovlje	550.010
— tozd R S C	—

b) do Termoelektrarna Trbovlje 797.972

c) do Rudarska gradbena dejavnost	—
— tozd RIG	—
— tozd IMD	30.000
— tozd Avtoprevoz	—
Zasavje	198.220
— tozd GRAMAT	41.000
Skupaj:	3.627.322

Iz gornjega pregleda je razvidno, kateri tozdi oziroma do so se odločile za čimprejšnjo poravnavo svojih obveznosti, pa tudi tiste, ki s tem še čakajo. Organizatorji, ki imajo na skrbi ureditev dializnega oddelka, pa tedensko posredujejo pri poslovodnih organih ozvod našega kombinata, da bi prispevke čimprej uresničili in s tem omogočili čimprejšnjo dokončno ureditev dializnega oddelka.

(t. l.)

Padavine v letu 1985

Kot običajno tudi letos seznanjam članke kolektiva kombinata s podatki o vremenju v letu 1985. Takole je bilo:

(Najnižja temperatura je bila vedno merjena ob 7. uri).

JANUAR: Padlo je 67,3 ml padavin, 5 dni je deževalo, 9 dni snežilo. Sneg je ležal 25 dni. Poledica je bila dva dni, megla en dan, veter pa je pihal en dan. Najnižja temperatura je bila -22°C , najvišja pa $+6^{\circ}\text{C}$.

FEBRUAR: Padlo je 41,5 ml padavin. Deževalo je en dan, snežilo dva dni, dež s snegom je padal en dan. Sneg je ležal 19 dni; poledica je bila dva dni, prav tako megla, tudi veter je pihal dva dni. Najnižja temperatura je bila -20°C , najvišja pa $+1^{\circ}\text{C}$.

MAREC: Padlo je 130,8 ml padavin. Deževalo je 9 dni, snežilo 6 dni, dež s snegom je padal dva dni. Sneg je ležal 12 dni. Bliskalo in grmelo je en dan, megla je bila 15 dni. Najnižja temperatura je bila -3°C , najvišja pa $+4^{\circ}\text{C}$.

APRIL: Padlo je 95,7 ml padavin. Deževalo je 10 dni, snežilo ni, pač pa je padal dež s snegom, in sicer 4 dni. Sneg je ležal dva dni. Grmelo in bliskalo se je en dan. Slana je ležala en dan. Veter pa je

Plačevanje električne energije po novem

Iz objavljenih podatkov slovenskega elektrogospodarstva povzemamo, da elektrogospodarstvo uvaja z januarjem letos spremenjen način plačevanja porabljene električne energije. Začeli so s prvo desetino gospodinjstvih uporabnikov električne energije v Sloveniji (od skupnih okoli 660.000). Najavljeno spremembo narekujejo dva lani uveljavljena akta, in to — tarifni sistem in splošni dobavni pogoji.

Z novim tarifnim sistemom so bile vpetane sezonske cene tudi pri uporabnikih na nizkih napetosti, med katere sodijo tudi gospodinjstva. Za obdobje oktober — marec uporabljajo višje zimske, za obdobje april — september pa nižje poletne cene električne energije. Splošni dobavni pogoji so namesto prejšnjih petih enakih obrokov, ki jim je sledil še šesti poračunski obrok (in po navadi tudi do-

pihal 4 dni. Najnižja temperatura je bila -2°C , najvišja pa $+13^{\circ}\text{C}$.

MAJ: Padlo je 95,7 ml padavin. Deževalo je 10 dni, snežilo je dva dni, sneg je ležal prav tako dva dni. Bliskalo in grmelo je v dveh dneh. Najnižja temperatura je bila -1°C , najvišja pa $+19^{\circ}\text{C}$.

JUNIJ: Padlo je 229,1 ml padavin, deževalo je 22 dni, bliskalo in grmelo je 6 dni. 9. junija je dopoldan padala toča, debela kot koruzno zrno. Megla je bila 3 dni. Najnižja temperatura je bila $+5^{\circ}\text{C}$, najvišja pa $+24^{\circ}\text{C}$.

JULIJ: Padlo je 75,5 ml padavin. Deževalo je 11 dni, bliskalo in grmelo je 4 dni, megla je ležala dva dni. Najnižja temperatura je bila $+10^{\circ}\text{C}$, najvišja pa $+24^{\circ}\text{C}$.

AVGUST: Padlo je 84,1 ml padavin. Deževalo je 9 dni, grmelo in bliskalo se je 4 dni, megla je bila dva dni. Najnižja temperatura je bila $+8^{\circ}\text{C}$, najvišja pa $+22^{\circ}\text{C}$. Veter je pihal 4 dni.

SEPTEMBER: Padlo je 58,1 ml padavin. Deževalo je 8 dni. Bliskalo in grmelo je dva dni, megla je ležala 11 dni. Najnižja temperatura je bila $+4^{\circ}\text{C}$, najvišja pa $+18^{\circ}\text{C}$.

OKTOBER: Padlo je 6,8 ml padavin. Deževalo je 8 dni, 4 dni je ležala slana, 14 dni pa megla, tri dni je pihal veter. Najnižja temperatura je bila -4°C , najvišja pa $+10^{\circ}\text{C}$.

NOVEMBER: Padlo je 209,7 ml padavin. Deževalo je 10 dni, 8 dni snežilo, en dan je padal dež s snegom. Sneg je ležal 18 dni. Sodra je padala en dan, en dan je tudi grmelo in se bliskalo, megla je bila 13 dni, veter je pihal en dan, poledica je bila tri dni. Najnižja temperatura je bila -9°C , najvišja pa $+9^{\circ}\text{C}$.

DECEMBER: Padlo je 64,8 ml padavin. Deževalo je 7 dni, snežilo en dan, dež s snegom je padal dva dni. Sneg je ležal 5 dni, megla pa 4 dni. Tudi veter je pihal 4 dni. Najnižja temperatura je bila -7°C , najvišja pa $+8^{\circ}\text{C}$.

To leto je padlo 1198,6 ml padavin (manj kot lani, in to za 26,6 ml) od tega je padal dež 107 dni, 28 dni sneg in 10 dni dež s snegom. Torej vse skupaj 145 dni padavin, sneg je ležal 83 dni. Poledica je bila v sedmih dneh, slana pa petih dneh. Megla je ležala v 67 dneh, grmelo je

v 21 dnevih. Veter je pihal 19 dni, en dan je padala toča, en dan pa sodra.

Najmanj padavin je bilo v oktobru, ko maj 6,8 ml, največ pa v juniju 229,1 ml. Vidimo torej, da je bil najbolj suh mesec oktober, najbolj moker pa junij. Čeprav je bila letos enkrat toča, ni naredila pri nas veliko škode, pač pa jo je povzročil žled, predvsem v hribih, kjer je lomilo drevje in veje. Upam, da bo leta 1986 bolje, da ne bo takšne suše, kot je bila v oktobru in žleda v novembru.

Milan Kovač

Zasavski šolarji v osnovnih in srednjih šolah usmerjenega izobraževanja so imeli letos zimske počitnice v času od 13. do 27. januarja. Imeli so jih istočasno kot učenci vseh šol v Ljubljani.

V Trbovljah je koordinacijski odbor za celodnevno osnovno šolo pri Občinski konferenci SZDL pripravil program prebivanja prostega časa učencev osnovnih in srednjih šol med šolskimi počitnicami. V času od 12. do 26. januarja so učence vozili avtobusi na smučanje na Medvednico in Trotovnik ter Smrekarjevino. Taborniki Črnega diamanta so pripravili enotedenski zimski tabor na Partizanskem vrhu, Planinsko društvo Trbovlje pa izlete na Janče, Mrzlico, Partizanski vrh in dvodnevne na Komno, organizirali pa so tudi enotedenski smučarsko planinski tabor na Mrzlici otrok staršev, ki so zaposleni v trboveljski Iskri. ŠD Rudar je organiziral šolo nogometa od 13. do 23. januarja t. l. Plavalni klub Rudar je organiziral plavanje v pokritem bazenu Cementarne od 13. do 17. januarja vključno s plavalno šolo. Knjižnica Toneta Seliškara je od 13. do 25. januarja organizirala bralne dopoldneve, ob ponedeljkih, sredah in petkih. Kinematografa Delavski dom in Svoboda II sta pripravila vr-

sto mladinskih kinopredstav. Sankaška sekcija smučarskega društva Kum Dobovec je organizirala sankanje na sankališču na Trotovniku.

V Hrastniku so prav tako pripravili program plavanja in uporabe telovadnice pri osnovni šoli, taborniki so pripravili zimovanje v bivši osnovni šoli na Kalu, sicer pa so sindikati pripravili smučarske tečaje za otroke svojih delavcev v Gorah in na Kalu.

Na področju Zagorja pa so organizirali šahiranje za mlade, v domu upokojencev, odprta so bila vrata radio kluba v Glasbeni šoli, v Delavskem domu pa so se predstavili člani kinokluba. Uprava Delavskega doma je prilagodila filmski program mladim. Knjižnica je imela odprta vrata tudi ob urah, ko je sicer zaprto, organizirali pa so tudi več mladinskih plesov in smučarskih tečajev v skladu z ustaljenimi navadami in oblikami.

Podobne programe za preživitev prostega časa za vse učence raznih šol so pripravili tudi v Črnomlju, Senovem in Laškem, pa tudi drugod, kjer so že imeli počitnice oziroma jih bodo še imeli.

(t. l.)

Delo v rudniku

Vhodom v jamo je precej stavb, ki jim pravijo poslovne zgradbe: vratarnica, delavnica, okrepčevalnica, kopalnica, reševalna postaja in pisarniška stavba. Vsi delavci, zaposleni v rudniku, prejemajo za delo zaščitna sredstva in to: delovno obleko, brisačo, milo, zaščitne rokavice, delovne halje in čelade.

Rudarji za svoje težko delo zaslužijo vse priznanje, želimo pa si, da bi nakopali kar največ premoga, ki nas pozimi prijetno greje.

Marko Pušnik, 3. d, OŠ Trbovlje

(iz glasila Črno zlato OŠ Trbovlje)

Zanimive številke

Ugotovljeno višino družbenega proizvoda pa lahko primerjamo s številom prebivalcev, preračunavanjem, primerjanjem s tujino itd.

Po objavljenih podatkih je v letu 1984 ustvaril vsak zaposleni v družbenem sektorju Slovenije povprečno po din 1.117.954.— družbenega proizvoda, v Vojvodini 1.004.053.—, na Hrvaškem 959.117.—, v ožji Srbiji 824.833.—, v Črni gori 805.665.—, v Bosni in Hercegovini 802.717.—, v Makedoniji 685.693.—

Družbeni proizvod na prebivalca

Po podatkih Narodne banke Jugoslavije je znašal družbeni proizvod v l. 1984 na prebivalca Jugoslavije 1922 dolarjev. V tem povprečju pa je vsebovan družbeni proizvod po republikah in pokrajinah takole: v Sloveniji je prišlo na prebivalca 3.529 dolarjev, v Vojvodini 2.530, na Hrvaškem 2.424, v Srbiji (brez pokrajin) 1.808, v Črni gori 1.504, v Bosni in Hercegovini 1.400, v Makedoniji 1.296 in na Kosovu 607 dolarjev na prebivalca.

in na Kosovu povprečno po 586.393.—din družbenega proizvoda. Vsa Jugoslavija je imela v letu 1984 skupno 6321 milijard dinarjev družbenega proizvoda, kar je 55,6 % več kot l. 1983, realno pa 2 %

Evidentirani možni kandidati za volitve

Volilna komisija pri predsedstvu republiške konference SZDL je sredi januarja 1986 ugotovila, da je v Sloveniji za sploš-

Drago Zavrašek

Sirena ni klicala

Brez petja je otožna rudarska družina. Življenje je pusto in sivo, če sirena rudarja ne pokliče na delo, če rudarju delovna dnina odpade in se v hišo še večje siromaštvo prikrade.

V času krize je beseda višjih veljala, zato je sirena neredno rudarje klicala.

Gospodu ni mar, kako rudarska družina živi, kako imajo otroci iz dneva v dan bolj lačne oči.

Rudarski domovi so lepši, če sirena rudarja na delo pokliče, če pesem ob večerih se sliši, če sta veselje in gotovost v hiši.

Kulturno življenje je bogato

V zadnjem, približno enomesečnem obdobju, se je zvrstila v krajih, kjer delujejo ozdi našega kombinata, vrsta kulturnih prireditev. Precej teh je bila "obarvana" novoletno, posebno prireditve, ki so bile namenjene mlajšemu rodu. Pa pogledajmo, kaj se je dogajalo na tem področju.

Gledališka dela:

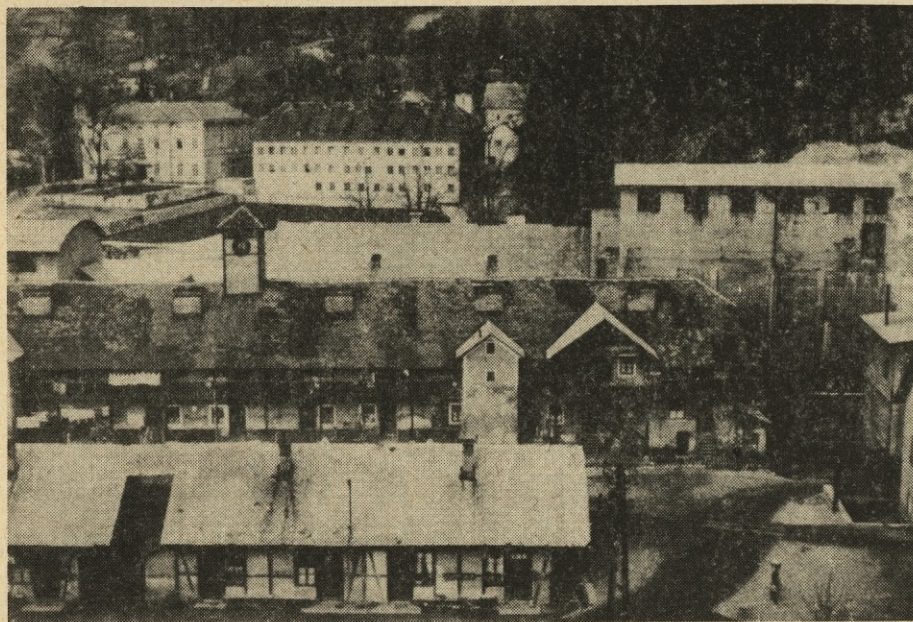
Dne 16. januarja zvečer je Drama SNG iz Ljubljane nastopila v Delavskem domu v Zagorju z delom Bertolta Brechta: Malolomeščanska svatba. Bila je to druga abonmajška predstava v tej kulturni sezoni. Dne 11. jan. je gledališka skupina Podkraj — Hrastnik nastopila v kulturnem domu v Podkraju z delom Cirila Kosmacha: Zadrega nad zadrego. Naslednji dan so nastopili tudi v Praprotnem.

Dne 11. jan. je gledališka skupina iz Turja nad Hrastnikom v svojih prostorih nastopila z delom Mira Štefanca: Večna lovišča. Naslednji dan so gostovali v bližnjem Sedražu.

Sredi januarja pa so v Delavskem domu v Hrastniku nastopili igralci Teatra u gostima iz Zagreba. Nastopili so z delom Istvana Csuka: Deficit. Gostovanje je sodilo v okvir gledališkega abonmaja. Dne 24. decembra lani je gostovalo SLG iz Celja v Delavskem domu v Hrastniku z Vosovo igro za otroke Plesoči osliček.

Koncerti:

V petek, 27. dec. lani, je v večernih urah pripravila novoletni koncert Delavska godba Trbovlje p. v. Mihe Gunzka, v Delavskem domu v Trbovljah. Pred polno dvorano se je predstavila deloma z zahtevnejšim, v glavnem pa s popularnimi deli pretežno tujih skladateljev. Večer je povezoval Franci Princ, kot solist pa je nasto-

Star posnetek osrednjega dela rudnika Zagorje s stanovanjskimi hišami in upravnim poslopjem rudnika

več. V tem znesku pa je slovenskega družbenega proizvoda za 971 milijard dinarjev ali 15,36 % jugoslovanskega družbenega proizvoda. Vplivov na višino je precej, deloma tudi delovna storilnost.

Narodni dohodek po občinah

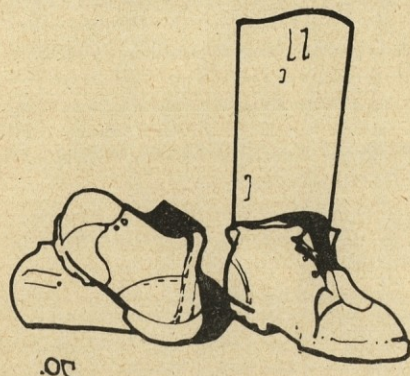
Narodni dohodek na prebivalca Slovenije je v l. 1984 znašal po posameznih občinah naslednje zneske:

občina	uvrstitev		
	din	1984	1983
Krško	646.875.—	4	4
Trbovlje	584.494.—	7	7
Hrastnik	366.856.—	38	39
Črnomelj	350.048.—	43	42
Laško	317.899.—	46	46
Zagorje	310.180.—	48	60
Ljubljana — center	1.413.402.—	1	1
Lenart	160.338.—	65	65

ne volitve, ki bodo marca letos, evidentiranih veliko število možnih kandidatov.

Konec novembra je bilo v vseh občinah evidentiranih 272.640 možnih kandidatov, od tega 175.427 v organizacijah združenega dela, 97.213 v krajevnih skupnostih in 82.971 v družbenopolitičnih skupnostih. Za izvolitev delegatov v interesne skupnosti je bilo evidentiranih 189.729 možnih kandidatov. Pravijo, da je struktura evidentiranih možnih kandidatov dobra. Med evidentiranimi je 102.058 žensk, pripadnikov drugih narodov in narodnosti pa je evidentiranih 20.492. Med evidentiranimi je 53.268 starih do 27 let, 120.289 od 27 do 40 let, nad 55 let pa 20.327. Med evidentiranimi je 51.764 članov ZK, 9.233 udeležencev NOB, 9.408 občanov na vodilnih mestih.

(t. l.)

Silvestrovo

Jože Skrinar

Silvestrov je zadnji dan vsakega leta. Staro in novo se leto tu spreta, in mi smo veseli, veseli zato, ker leto bo novo v številke prišlo.

Silvestrov je zadnji dan vsakega leta, vsakdo si od novega lepše obeta. Srečnih, veselih, pomladnih se dni vsakdo na Silvestrov večer zaželi.

(l. 1935)

pil pozavnist Slavko Bezgovšek. Vse kaže, da bodo novoletni koncerti Delavske godbe Trbovlje — postali tradicionalni. Letos so nastopili drugič.

V četrtek, 16. januarja zvečer, je v Delavskem domu Trbovlje pripravil Mešani pevski zbor Slavček Svobode Center iz Trbovelj celovečerni koncert ob svojem 35-letnem jubileju pod vodstvom zborovodje Jožeta Skrinarja.

Koncem decembra je MoPZ Zarja Svobode Center iz Trbovelj p. v. Riharda Majcna pripravil že 34. novoletni koncert v Splošni bolnici Trbovlje, namenjen bolnikom in zdravstvenemu osebju te hiše.

Dne 30. dec. 1985 so v Delavskem domu v Zagorju izvedli tradicionalni novoletni koncert mladinskih in otroških pevskih zborov iz Zagorja pod vodstvom svojih zborovodij.

Likovne razstave:

Franc Kopitar ak. slikar iz Zagorja je v zadnjem obdobju pripravil dve samostojni razstavi. V času od 28. nov. do 28. dec. 1985 je razstavljal 31 svojih del v prostorih podjetja KOGRAV v Dravogradu. Razstavljeni dela so bila izdelana v olju, akrilu in akvareli, motivi pa so se nanašali na slovensko pokrajino.

V času od 5. do 15. jan. letos pa je razstavljal 41 del v galeriji Čečovje na Ravnah. Razstavljeni dela v olju, akrilu, akvareli so se nanašala na slovensko pokrajino, deset barvnih grafik pa na rudarsko motiviko.

V času od 14. jan. do 4. febr. 1986 samostojno razstavlja v likovnem kotičku knjižnice Toneta Seliškarja v Trbovljah, Metod Lavrini, član RELIK-a, sicer pa član našega kombinata. Razstavlja 12 del

v barvni kredi, motivi razstavljenih del pa so industrijski objekti, tihožitja in avtoportret.

V času od 20. dec. 1985 do 10. jan. 1986 je bila v novih razstavnih prostorih Svobode Slovenski Javornik kolektivna razstava 17 članov likovne sekcije RELIK iz Trbovelj. Za razstavo so pripravili 36 del. Od 25. dec. 1985 do 10. jan. 1986 so člani RELIK-a razstavljali 25 svojih del v družabnih prostorih Zavoda za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani. Po končani razstavi so razstavljalci, člani RELIK-a vsa razstavljena, opremljena (okvirjena) likovna dela poklonili temu zavodu v trajno last. Večinoma so bile slike v raznih tehnikah, dve pa sta bili leseni skulpturi. Svoja dela so zavodu poklonili člani RELIK-a: Ivan Žgalin, Alojz Nadrah, Franc Ostanek, Ernest Špiler, Zdravko Dolinšek, Milan Kuhar, Ervin Matešič, Iztok Perme, Helca Krasnik, Miloš Todorovič, Marjana Holešek, Stane Leskovšek, Miloš Vastič, Ivanka Uršič, Jernej Kreže st., Nada Debelič, Milan Razboršek, Alojz Lesar, Jernej Kreže ml., Jože Potokar, Rudi Špan, Metod Lavrini, Anita Napret in Bojan Pikl. Razstavo in akcijo sta izpeljala Milan Kuhar in Franci Ostanek. Gojenci in vodstvo zavoda so se vsem članom RELIK-a za poklonjena dela iskreno in toplo zahvalili.

Ostale prireditve:

Ob lanskoletnem dnevu JLA, ki ga praznujemo vsako leto 22. decembra, so tudi tokrat pripravili v revirskih občinah zanimive in kakovostne proslave. V Hrastniku so 20. dec. v Delavskem domu poslušali koncert Delavske godbe Trbovlje p. v. Mihe Gunzka. Pri tem so sodelovali domači recitatorji. Scenarij je pripravila Sonja Juvan, organizatorji pa so bili

ZRVS, občinski štab za teritorialno obrambo in ZKO Hrastnik. V Zagorju je v Delavskem domu v počastitev tega praznika pripravil koncert Delavski pihalni orkester Zagorje p. v. Edvarda Eberla, sodelovali pa so še recitatorji in pionirji osnovne šole T. Okrogarja. V avli doma pa so pred tem odprli razstavo fotografij iz vaj in izobraževalnih akcij SLO in DS. Pripravili so tudi zabavno prireditev. V Trbovljah so 21. dec. proslavili ta praznik s pestro proslavo v Delavskem domu. V programu so sodelovali Me PZ Slavček p. v. Jožeta Skrinarja, Otroški pevski zbor in ritmična skupina OŠ—PE Alojza Hokrauta ter vokalno instrumentalni ansambel Kompromis. Podelili so državna odlikovanja, znake in plakete ZRVS Slovenije in Jugoslavije, priznanja ZRVS in objavili napredovanja rezervnih vojaških starešin v višji čin. Pripravili so tudi fotografsko razstavo o dejavnosti ZRVS in obrambnih priprav v Trbovljah v l. 1985, ki je bila od 20. — 23. 12. 1985 v spodnji avli Delavskega doma. V okviru tega dneva so pripravili tudi karate turnir JLA 1985 dne 21. dec. v telovadnici OŠ Revirskih borcev in množično strelsko tekmovanje v streljanju z zračno puško, dne 21. dec. na strelišču na Dobrni. Po proslavi je bilo v prostorih Delavskega doma tovariško srečanje članov RVS in borcev NOV. Scenarij za proslavo je pripravil Jože Skrinar, pri pripravi pa so sodelovali še Ida Virt, Marjeta Očep in Jože A. Čibej.

Kulturno rekreacijski center "14. oktober" v Hrastniku, je sredi januarja letos razpisal filmski abonma. Zanimajo si bodo lahko ogledali 10 filmov za abonmajsko ceno 1500 din. Predvideno je, da bi po prikazovanju filmov pripravili pogovore z nekaterimi ustvarjalci filmov.

(t. l.)

35 let Slavčka

Mešani pevski zbor Slavček Svobode Center Trbovlje je proslavil svoj 35-letni obstoj s slavnostnim, jubilejnim koncertom v četrtek, 16. januarja 1986, ob 19. uri v gledališki dvorani Delavskega doma Trbovlje. Tokratni jubilej je potekal pod pokroviteljstvom Skupščine občine Trbovlje.

Mešani pevski zbor Slavček je imel svojo prvo pevsko vajo 21. decembra 1949, 13. 1. 1950 so imeli ustanovni občni zbor, 14. 10. 1950 pa prvi celovečerni koncert. V vseh letih svojega delovanja je zbor opravil naslednje delo: 85 koncertov je imel v Trbovljah, 165 koncertov v drugih krajih Slovenije, 26 koncertov v drugih republikah in pokrajinah Jugoslavije, 18 koncertov na gostovanjih v tujini, 31 je bilo opernih in operetnih predstav v lastni izvedbi, 385 pa je bilo drugih prireditev — proslave, akademije, jubileji, manifestacije itd. Skupno je Slavček nastopil v vseh

svojih 35 letih 700-krat ali povprečno 20 krat na leto. Te številke so res okvirne in grobe. Opravljeno je bilo še mnogo več dela, kakor pa je morda razvidno iz suhih števil. Na vsak način bi bilo treba dodati k temu tudi pregled opravljenih vaj in ur pri teh vajah, potem bi šele lahko razumeli, kolikšno je bilo vloženo delo pevcev, pevk in zborovodje. Opravili so torej ogromno delo. V tem času so naštudirali preko 700 skladb.

Na jubilejnem koncertu je nastopilo skupno 44 članov odbora, od tega 28 žensk in 16 moških. Koncert je pripravil in vodil njihov dolgoletni zborovodja Jože Skrinar. Na jubilejnem koncertu so peli naslednje pesmi:

V prvem delu:

delavske rudarske in socialne:

Radovan Gobec — Si naš, Karel Pahor — Oče naš, Jože Skrinar — Zajokala je dolina, Rado Simoniti — Preproste besede.

Slovenske narodne pesmi:

Dev—Kramolc—Skrinar — Pojdem u Rute, Radovan Gobec — Prelepa je Selška dolina, Peter Lipar — Snubaška, Marolt — Skrinar — Koleda.

V drugem delu pa so peli jugoslovanske narodne pesmi:

Marko Tajčević — Vesele popevke, Rado Simoniti — A ča, Alojz Srebotnjak — Edno ludo edno mlado;

tuje narodne pesmi:

Noble Cain — Sredi hlapec, Jaques Chailley — Marianitine oči, neznani avtor — Ukrajinske narodne;

opereta — opera:

Davorin Jenko — Vračara in Bedrih Smetana — Prodana nevesta.

Slavček se je predstavil na tem koncertu zelo homogeno in v najboljši luči. Med pevci je bilo tudi devet takih, ki so peli na prvem koncertu ob ustanovitvi. Med izva-

janjem drugega dela koncerta je podpredsednica Zveze kulturnih organizacij Trbovlje Jelka Rojšek podelila 16 bronastih gallusovih značk, 6 srebrnih in 2 zlati, za 5, 15 in 25 letno udejstvovanje. Jubilanta pa so pozdravili predstavniki domala vseh domačih in sosednjih pevskih zborov in sekcij in mu izročili šopke in manjša spominska darila. Med zadnjimi, ki so zbor pozdravili, je bil tudi Ladko Korošec, naš znani umetnik — basist. Posebej toplo je pozdravil in čestital Jožetu Skrinjarju kot zborovodji kot pesniku in skladatelju. Zboru pa je prav tako naslovil prirčne in tople besede z najboljšimi željami in čestitkami ter mu izročil zlato plaketo Tabora slovenskih pevskih zborov Šentvid pri Stični. Posamezna dela in uvodno besedo na koncertu je imel na skrbi Jože Bernot, na klavirju je spremljala zbor pri zadnjih

dveh skladbah prof. Slavica Gregl, kot solisti pa so nastopili Ida Virt, Franci Vizo- višek, Jaka Kamnikar in Groznikarjeva. V imenu zbora se je navzočim ter vsem predstavnikom raznih društev in organizacij ter sekcij zahvalil za obisk in priznanje predsednik izvršnega odbora Slavčka Marjan Zupan.

Mešanemu pevskemu zboru Slavček veljajo tudi z naše strani vse čestitke za opravljeno delo in najboljše želje, da bi tako zagnani nadaljevali z delom tudi v bodoče. Zahvala je toliko toplejša in iskrenjša, ker je ta zbor mnogokrat sodeloval prav pri praznovanju raznih jubilejev, rudarskih praznikov in drugih prilikah, ki jih je organiziral naš kombinat oziroma njegove delovne organizacije.

Tine Lenarčič

Izposojeni trenutki resnice

Alpinizem je težnja spoznavati ljubljene domači dom tudi v zadnjih slemenih in gubah, neizrekljivo naravno lepoto lastne dežele; je čustvo duševne moči, ki prežarja človeka in ga žene premagovat mrtve strahove narave.

Tschudi

Narava, kar je dobrega, vsebovano je v tvojih nedrjih, ti si plodni vir vseh resnic.

Diderot

Kjer manjka pot, ni volje, kjer volje ni, ni sreče.

Kriebberger

Veliko bolje je gledati s svojimi očmi, kakor pa s tujimi.

Luther

Ena strupena beseda škoduje več, kakor more sto blagih popraviti.

Trdina

Ženska skoraj nikoli ne ve, niti ona sama, če laže ali ne.

Fagus

Ženska nikoli ne opazi, kar naredite zanjo, opazi le to, česar ne naredite.

Courteline

Sta samo dva izvora ljudskih napak: lenost in praznoverje, in samo dva dobrotnika: delo in um.

Tolstoj

Duha glasbe dojemamo lahko samo v ljubezni.

Wagner

Srce je bogastvo, ki se ne kupi in ne proda, ampak pokloni.

Flaubert

Človek je rojen za to, da dela, da trpi in da se bori; kdor ne dela tako, mora propasti.

Tesla

Kaj je, kaj pomeni

AMORTIZACIJSKI SKLAD so zbrana denarna sredstva, ki so namenjena za investicijsko vzdrževanje ali nabavo novih osnovnih sredstev.

CARINA je vrsta posrednega davka, ki ga je treba plačati, ko blago prestopi državno mejo. Višina carine je določena s carinsko stopnjo. Vloga carin more biti: fiskalna, ekonomska, zaščitna in socialno politična. Po izvoru morejo biti carine: iz-

vozne, uvozne, tranzitne ali prehodne. Po veljavnih carinskih predpisih razlikujemo naslednje carine: dopolnilne, kompenzatorne, preferencialne in sezonske.

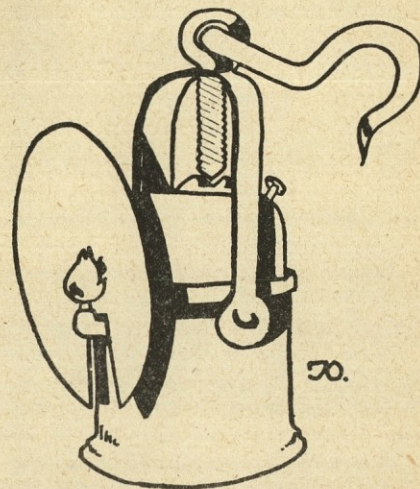
DEPOZIT so stvari, ki jih dajemo v hrambo. Najčešče so to dragocenosti, denar ali vrednostne listine. Namen depozita more biti različen. Depozit dajemo v hrambo, v upravljanje ali pa rabi kot jamstvo.

KALKULACIJA je izračun stroškov na enoto proizvoda; izračun katerekoli cene (lastne, nabavne, prodajne). Poznamo različne vrste kalkulacij: navadna ali delitvena, delitvena kalkulacija z ekvivalentnimi števili, kalkulacija vezanih proizvodov, dodatna kalkulacija. Glede na to, kdaj sestavljamo kalkulacijo, razlikujemo načrtno kalkulacijo v času proizvodnje in obračunsko ali naknadno.

MENJAVA DELA pomeni način pridobivanja prihodka v družbenih dejavnostih in tudi v dejavnostih s področja materialne proizvodnje, ki zadovoljuje širše družbene interese. Po tem načinu pridobivajo dohodek delavci v delovnih skupnostih bank, v zavarovalstvu in delavci delovnih skupnosti, ki opravljajo delo za družbenopolitične skupnosti. Dohodek s svobodno menjavo dela si pridobiva neposredno na osnovi storitvene cene ali preko samoupravne interesne skupnosti. Osnovo za pridobivanje daje program dela. Delež je torej odvisen od tega, koliko temeljne organizacije prispevajo s svojim delom k celotnemu družbenemu delu.

MARKETING pomeni preučevanje trga, je dejavnost, s katero raziskujemo trg in tržne pojave. S to dejavnostjo želimo uskladiti potreba in želje kupcev z možnostmi proizvodnje in obstoječimi zalogami. Trg moramo stalno preučevati, ker se neprestano spreminja. Spremembe so lahko ugodne, neugodne, dolgotrajne, kratkotrajne, prehodne ali stalne. Trg preučujemo statično, kadar preučujemo strukturo trga, in dinamično, ko preučujemo spremembe te strukture.

ORGANIZACIJA z njo si največkrat predstavljamo urejeno, sistematično in racionalno izvajanje dela. Organizacija je v nekem smislu sinonim za red. Cilj organizacije je zagotoviti organizacijske pogoje za doseganje ekonomskih ciljev združbe. Organizacija ima v tem smislu dva vidika: je proces organiziranja in rezultat tega procesa.

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

Svetovna proizvodnja premoga

Na svetu je bila dosežena naslednja proizvodnja premoga, črnega in rjavega v letih 1983 in 1984 (v 1000 tonah):

	Črni premog		rjavi premog	
	1983	1984	1983	1984
Zahodna Evropa	253.745	180.914	263.595	277.740
Vzhodna Evropa	786.645	785.755	672.243	697.499
Severna Amerika	696.188	799.915	60.736	64.871
Latinska Amerika	23.009	23.625	40	40
Azija	910.314	982.554	51.489	61.752
Afrika	149.088	167.510	4	4
Avstralija in Oceanija	111.065	126.985	34.314	38.827
Skupaj	2.930.054	3.067.256	1.082.426	1.140.733

Pri podatkih za Vzhodno Evropo so všteti tudi podatki za SSSR.

Podatki izvirajo od ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo — ECE.

Svetovna proizvodnja črnega premoga je bila v letu 1985 v porastu za 4,7 %. Izvoz črnega premoga pa je znašal 306 milijonov ton. Razen Velike Britanije so v drugih državah zelo povečali proizvodnjo črnega premoga (Belgija, Kanada, Romunija, ZDA, SSSR, Kitajska, Južna Afrika, Indija, Avstralija). Te namreč spadajo med največje svetovne proizvajalce črnega premoga. V letu 1984 je 10 vodilnih proizvajalcev pokrivalo skoraj 93 % skupne svetovne proizvodnje premoga. Delež ZDA je znašal 24,5 %, Kitajske 23,8, Sovjetske Zveze 18,1 %, ZR Nemčija je na osmem mestu z deležem 2,8 %. Proizvodnja črnega premoga pa je v letu 1984 v Veliki Britaniji precej nazadovala zaradi enoletne stavke rudarjev. Proizvodnja črnega premoga se je povečala tudi v Maroku in Zambiji, povečala pa jo je tudi Nova Zelandija.

Svetovna proizvodnja rjavega premoga se je v letu 1984 povečala za 5,4 %. 10 držav največjih proizvajalcev te vrste premoga je pokrilo 84 % skupne svetovne proizvodnje rjavega premoga. V skupni proizvodnji je DR Nemčija sodelovala z deležem 26 %, SSSR 13,7 %, ZR Nemčija 11,1 %, Čehoslovaška pa z 9 %. Zelo je porasla proizvodnja te vrste premoga v Kanadi (za 27 %), Turčiji za 19,1 %, na Poljskem za 18,4 % in v Jugoslaviji za 11,8 %. Od skupne svetovne proizvodnje rjavega premoga je bilo 91,2 % proizvedenega v državah ECE. V Zahodni Evropi se je število porabnikov povečalo, in to za 4,2 % v Zahodni Evropi v primerjavi z letom 1983 in v Vzhodni Evropi za 6,1 %. V teh številkah pa ni zajeta poraba v gospodinjstvih. V letu 1984 je bilo izvoženega 306 milijonov ton črnega premoga, pri čemer je bila vodilni izvoznik Avstralija s 75,8 milijona ton, sledile pa so še ZDA, Poljska, Južna Afrika, Kanada in SSSR. Japonska je bila največji uvoznik črnega premoga, in to 87,8 milijona

ton, kar je 17,6 % skupnega svetovnega uvoza. Mnogo so uvažali tudi Francozi (21,6 milijona ton), Italija (20,8 milijona), Kanada (19,1 milijona ton), ZR Nemčija pa je bila na sedmem mestu (9,3 milijona ton). Rjavega premoga je bilo v letu 1984 izvoženega le 3,4 milijona ton. Največji kupec tega premoga je bila ZR Nemčija s 2,6 milijona ton.

Ameriški premogovniki v letu 1986

Ameriški proizvajalci premoga računajo, da bo letošnje leto proizvodnja premoga v glavnem stagnirali ali pa se bo znatno povečala. Mnogi rudniki bodo morali cene premoga znižati, da bi zadržali konkurenčnost na trgu. Računajo, da bodo v letošnjem letu nakopali skupno 888 milijonov ton premoga. Lani so ga porabile TE 688 milijonov, letos pa ga žele prav tolikšno količino. Domnevajo, da bo nekoliko manjša poraba tudi v industriji.

BiH — velike rezerve premoga

V tuzlanskem bazenu in v severovzhodni Bosni znašajo rezerve lignita okoli 1,1 milijarde ton, rjavega premoga pa 620 milijonov. Pri vsem tem pa je to področje še nezadostno raziskano. Rudarji in geologi pravijo, da je na temelju sedanje stopnje raziskav v bazenih premogovnikov Kreka, Djurdjevik, Ugljevik in Banovići rezerv lignita okoli 2,7 milijarde ton, rjavega premoga pa 830 milijonov. V Titovih rudnikih gredo h kraju priprave za sprejemanje srednjeročnega načrta in projekcija razvoja do konca stoletja. Poleg raziskovalnih del v tem sozdu predvidevajo tudi zgraditev novih termoelektrarn. Zgraditev II. faze Ugljevika se je pričela v novembru 1985, h koncu pa gredo tudi priprave za začetek del na "Veliki Tuzli". To bo termoelektrarna z močjo 2000 MW. V prvi fazi bi zgradili blok z močjo 500 MW, ostale pa bi dograjevali postopoma. Z deli bodo pričeli leta 1987.

Elektrika v letu 1986

Po elektroenergetski bilanci Jugoslavije naj bi letos proizvedli v vsej državi 81,2

milijarde kWh električne energije. Ta količina je namreč potrebna, da bi se izognili omejevanju porabe. Predpogoj, da bi dosegli to proizvodnjo elektrike je, da bi rudarji zagotovili najmanj 58 milijonov ton premoga, potrebnih pa je tudi ton 810.000 tekočih goriv za delo termoelektrarn na mazut. To število so zapisali tudi v energetske bilanco Jugoslavije za letošnje leto. Združenemu elektrogospodarstvu pa je potrebnih še 800 milijonov m³ zemeljskega plina za termoelektrarne na plin. Tudi ta podatek dobi svoje mesto v energetske bilanci Jugoslavije. Nabavljen bo tudi obogateni uran za potrebe jedrske elektrarne v Krškem. Zelo napeto elektroenergetsko bilanco bo možno izpeljati, če bodo ugodne tudi hidrološke razmere. Če bo zavladala suša v kateremkoli letnem obdobju, bomo v tem pogledu "tenko piskali". Pomembno je to, da se poišče rešitev za neugoden ekonomski položaj celotne panoge. Z izjemo združenega elektrogospodarstva Beograd imajo vse ostale republike in pokrajine v letu 1985 izgubo. Po drugi strani pa je treba še nadalje graditi objekte, da bi v letu 1990 lahko proizvedli 98 milijard kWh električne energije.

Djerdap II — letos še dva agregata

Hidroelektrarna Djerdap II se bo povečala letos še za nadaljnjih 54 MW moči. Maja letos bodo dokončali dela na montaži petega, v juliju pa še šestega agregata na jugoslovanski strani. Od skupnih osem agregatov, kolikor jih bo na naši strani te elektrarne, nameravajo tudi preostala dva pripraviti za obratovanje. Sedanja proizvodnja znaša dnevno okoli 1,2 milijona kWh elektrike. Skupna moč bo po končani gradnji znašala na naši strani 540 MW in z letno proizvodnjo 2,8 milijarde kWh elektrike. Hkrati pa bodo dokončali tudi plovni del Donave in pa objekte za železniški in cestni promet.

Zvezni komite za energetiko in industrijo o energetske bilanci

Koncem decembra 1985 so se sestali v Beogradu predstavniki premogovnikov,

elektrarn in industrije nafte in plina. Na seji Zveznega komiteja za energetiko in industrijo so namreč razpravljali o osnutku energetske bilance Jugoslavije za leto 1986. Kot običajno tudi tokrat ni bilo mnogo debate v zvezi s proizvodnjo premoga in elektrike, pač pa zato mnogo več okoli nafte.

Navzoči so nedvoumno spoznali, da se premogovniki približujejo najvišji možni meri proizvodnje premoga pri obstoječem stanju, to je 75 milijonov ton. To se pravi, da naj bi znašala letošnja vsakomesečna proizvodnja premoga nad 6,3 milijona ton. Načrtovalci se zavedajo, da bo mnogo problemov okrog vzdrževanja mehanizacije, zaščitne opreme itd. Če zaradi ukrepov ekonomske politike ne bo mogoče odpraviti ozkih grl, je predvidena proizvodnja premoga za letošnje leto vprašljiva. Ne moremo mimo tega, da so potrebna stalna vlaganja v rekonstrukcijo obstoječih in odpiranje novih premogovnikov. V nasprotnem primeru proizvodnje ne bo mogoče povečevati v skladu s potrebami, ki pa so vsako leto večje od možnosti proizvodnje. Predvidevajo uvoz 3,8 milijona ton premoga za koksanje in uvoz manjših količin premoga za ogrevanje in industrijo.

Predvideno je, da naj bi znašala proizvodnja električne energije 81,2 milijarde kWh. Kot smo že omenili, je pogoj, da bodo padavine normalne, da bo dovolj premoga za termoelektrarne, nafte in zemeljskega plina, za elektrarne ki uporabljajo to gorivo. V primeru suše bo treba takoj računati z deficitom 2,7 milijarde kWh elektrike.

Kot smo že omenili, pa je bila razprava o uvozu surove nafte kar precej bojevit. Moramo reči, da še ni končana. Zvezni komite za energetiko in industrijo predlaga, da bi jo uvozili 10,8 milijona ton, naftno gospodarstvo pa zahteva 12 milijonov ton uvožene nafte. Smatrajo, da je to pogoj, da bi lahko naraščajočim potrebam porabnikov zadostili. Gre predvsem za porabnike kerozina in pa dieselskega goriva. Komite meni, da je v naši državi možno porabiti 4,5 milijarde, naftno gospodarstvo pa 5,3 milijarde m³ zemeljskega plina.

Pri izdelavi bilance možnosti in potrebe je treba obvezno spoštovati tudi republiške in pokrajinske bilance. S tem pa je povezano tudi vprašanje plačilno bilančnih možnosti naše države. Člani komiteja so bili seznanjeni tudi o strategiji tehnološkega razvoja države in so smatrali, da je sprejemljiva ob manjši dodelavi. Podana je bila tudi informacija o evropskem programu razvoja "EUREKA". Smernice tega programa je treba proučiti in ugotoviti interes našega gospodarstva in države za sodelovanje pri izvedbi 300 možnih projektov.

Črni gori manjka energija

Republika Črna gora računa, da ji bo letos manjkalo okoli 460 milijonov kWh električne energije, kar pomeni 18 % predvidene porabe v letošnjem letu. Ener-

getsko bilanco te republike je pred nedavnim sprejel Izvršni svet Črne gore. Manjkajoče količine električne energije bo treba dobiti iz drugih elektroenergetskih sistemov v republikah in pokrajinah in pri tem upoštevati možnosti dobave aluminija in jekla predelovalni industriji v drugih republikah in pokrajinah, deloma pa naj bi pokrili manjkajoče količine z uvozom. S tem dokumentom so predvideli tudi proizvodnjo premoga okoli 2,5 milijona ton lignita. Porabo pa predvidevajo na 1,750.000 ton. Ostalo naj bi prodali v druge republike in pokrajine. Računajo, da bi izvozili 180.000 ton lignita. V letošnjem letu bodo potrebovali v tej republiki 483.000 ton nafte oziroma njenih derivatov.

45 milijard za geološke raziskave v Srbiji

Na ožjem področju SR Srbije nameravajo v naslednjih petih letih opraviti obsežne geološke raziskave. V raziskave nameravajo vložiti 45 milijard dinarjev. Od tega zneska naj bi šlo polovico investicij v raziskave na nafto. V gospodarski zbornici Srbije so opozorili, da bo dose-danji zakon o virih sredstev za geološke raziskave potekel. Rešitev vidijo le v uvedbi obveznega prispevka v gospodarstvu za geološke raziskave, da ne bi prišlo do zastoja v iskanju novih nahajališč rud in nafte. Geološke raziskave v zadnjih petih letih niso potekale tako, kot so pričakovali. Namesto 18 milijard, kolikor so predvideli, so investicijska vlaganja znašala le 10,8 milijarde dinarjev. Neizpolnitev načrta je posledica pomanjkanja deviznih sredstev za uvoz opreme in materiala in razdrobljenost geoloških organizacij.

V Vojvodini še nadalje dosedanji prispevek za elektriko

Koncem decembra je skupščina samoupravne interesne skupnosti elektrogospodarstva Vojvodine obravnavala predlog združenega dela, da bi zmanjšali stopnjo prispevka od sedanjih 14 na 10 odstotkov, namenjenega za financiranje novih elektrarn in daljnovodov. Gre za prispevek, ki ga zagotavljajo uporabniki električne energije v široki porabi in je po načrtu namenjen za zgraditev TE Drmno pri Kostolcu in za odkrivanje novih nahajališč premoga na tem področju. Predstavnik sozda Elektrovojvodina in pokrajinskega komiteja za energetiko so vztrajali na tem, da ni mogoče zmanjševati sredstev za zagotavljanje novih virov električne energije, ker je treba zagotoviti sredstva za poskusno obratovanje TE in rudnika Drmno pri Kostolcu. Sklenili so, da se začasno podaljšuje veljavnost odloka o dosedanjem plačevanju v višini 14 % zaenkrat do konca marca letos, ko bodo o tem vnovič razpravljali in sklepali.

Premoga ne bo, če ne bo večjih investicij

Letošnji proizvodni načrti jugoslovanskih premogovnikov znašajo 75 milijonov

ton premoga, zato pa je treba investirati blizu 142 milijard dinarjev. To je nekajkrat več od dosedanjih povprečnih letnih investicijskih vlaganj. To so ugotovili na seji skupščine Splošnega združenja premogovnikov Jugoslavije. Od tega zneska naj bi namenili 51 milijard dinarjev za nakup domače opreme, za nakup uvožene opreme pa naj bi zagotovili 92 milijonov dolarjev. Poudarjeno je bilo, da je treba nadalje zagotoviti 52,5 milijona dolarjev za nabavo rezervnih delov v inozemstvu za uvoženo mehanizacijo oziroma stroje. Potrebno pa je zagotoviti še blizu 6,5 milijona dolarjev za uvoz zaščitne opreme. V 9-mesečnem poslovanju januar — september 1985 so imeli jugoslovanski premogovniki 7,9 milijarde dinarjev izgube.

Premoga naj ne bi izvažali

Koncem preteklega leta je Komite za energetiko SR Hrvatske obravnaval vprašanje energetske bilance Jugoslavije za leto 1986. Ta naj bi temeljila na stvarni skupni letošnji porabi. Zvezni dokumenti, ki so bili dani, pa izkazujejo manjšo porabo od stvarne. Zato se tudi v načrtu pojavljajo manjše količine potrebnih energetskih virov. Člani tega komiteja so poudarili, da je treba z energetske bilanco zagotoviti energijo za predvideno naraščanje večje industrijske proizvodnje. V razpravi so posamezni člani izrazili nezadovoljstvo s tem, da je predviden izvoz premoga v letu 1986, po drugi strani pa je predvideno, da bi določene količine premoga uvozili. Leta 1984 so nekateri jugoslovanski premogovniki prodali na tuje okoli 680.000 ton premoga, za to leto pa se predlaga povečanje izvoza na 1,17 milijona ton. Nerealne so zahteve tudi za uvoz 5,3 milijarde m³ zemeljskega plina in smatrajo, da zadostuje količina 4,5 milijarde m³.

Rudnik Aleksinac — več premoga

Aleksinski rudniki v Srbiji razpolagajo z največjimi rezervami premoga z jamsko eksploatacijo. Načrtujejo, da bodo letos nakopali 100.000 ton premoga. V 11 mesecih lanskega leta je znašala proizvodnja okoli 55.000 ton premoga. Proizvodnja premoga v letošnjem letu pa se bo odvijala v okviru večletnega programa za tehnično, tehnološko in ekonomsko konsolidacijo tega rudnika. Strokovnjaki name-ravajo že v prvi polovici letošnjega leta izpeljati novo metodo za kopanje premoga, na temelju katere bodo nato sprejeli program razvoja tega premogovnika. Za rentabilno proizvodnjo premoga v tem rudniku bi morala znašati letna proizvodnja najmanj 250.000 ton premoga.

Več premoga iz Titovih premogovnikov

Titovi rudniki premoga Tuzla ocenjujejo, da bodo letos lahko nakopali skupno 15,4 milijona ton premoga. Od te količine računajo, da bo nakopanega 8,94 milijona ton rjavega premoga, in okoli 6,5 milijona ton lignita.

Termoelektrarna Drmno kasni

Prvi blok termoelektrarne Drmno pri Kostolcu z močjo 348,5 MW naj bi končali oktobra 1986. Dejansko pa računajo, da bo pričel poskusno obratovati leto kasneje. Osnovni razlogi za podaljšanje rokov zgraditve tega objekta je pomanjkanje sredstev. Do konca leta 1985 bi morali zagotoviti okoli 3 milijarde dinarjev, za letošnje leto pa potrebujejo 35 milijard dinarjev. Združeno elektrogospodarstvo v Beogradu zaradi gradenj velikega števila objektov v Srbiji ni v stanju zagotoviti potrebnih sredstev. Iz tega razloga se rok dokončne zgraditve in obratovanja podaljšuje.

Do leta 1990 še 915 MW

Bosna in Hercegovina vlaga velike materialne in druge napore, da do leta 1990 zgradi elektroenergetske zmogljivosti z močjo 915 MW. Gre za TE Kakanj 5 (230 MW), Ugljevik 2 (300 MW) in hidrocentrali Mostar (75 MW) in Višegrad (310 MW). V preteklih petih letih so v tej republiki zgradili in spustili v obratovanje elektroenergetske zmogljivosti s skupno močjo 1.033 MW. Govor je o hidroelektrarnah Bočac (110 MW), Salakovac (210) in Grabovica (113) ter TE Gacko (300) in Ugljevik 2 (300 MW). Računajo pa, da bo kljub temu nastalo pomanjkanje v prvih treh letih novega srednjeročnega obdobja. Še-le v letu 1989 bi se pojavil določen presežek električne energije. Pojavlja pa se vprašanje pravočasne zagotavljanja potrebnih sredstev za zgraditev načrtovanih elektroenergetskih objektov. Hkrati sprejemajo ukrepe za varčevanje z energijo.

Kitajska cilja na milijardo ton premoga

Kitajska se prizadeva, da bi koncem tega petletnega obdobja nakopala okoli milijardo ton premoga letno. Letno naj bi povečevali proizvodnjo za 40 milijonov ton. Lansko leto je znašala njihova proizvodnja premoga blizu 850 milijonov ton, s čimer je zasedla drugo mesto takoj za ZDA in pred Sovjetsko Zvezo. Pri zadovoljevanju lastnih energetskih potreb je premog udeležen 70 %. V njihovih razvojnih načrtih nameravajo do leta 1990 popolnoma mehanizirati okoli 30 % skupne eksploatacije premoga, v nadaljnjih 56 % zmogljivosti premogovnikov pa naj bi uvedli delno mehanizacijo.

Nov premogovnik v Donbasu

V zadnjih mesecih preteklega leta so v Sovjetski zvezi odprli nov premogovnik Južnodonbaskaja 3 z letno zmogljivostjo 2,4 milijona ton premoga. Nov premogovnik spada v srednje velike proizvajalce in dobavitelje visokokaloričnega premoga, ki ga v glavnem uporabljajo za koksanje. Nov premogovnik leži v južnem delu rudarsko topilniškega centra, ki že nekaj desetletij pridobiva premog. Po najnovejših ugotovitvah geologov znašajo rezerve premoga na tem območju okoli 2 milijardi ton. To nahajališče leži blizu mest

Donjeck in Zdanov, kjer so sicer locirane velike železarnice. Sicer pa na področju bazena Donbas, kjer eksploatirajo premog že okoli 250 let, leži v zemlji toliko antracita, da bi lahko odprli še 50 novih jam. V tem primeru bi premogovne rezerve izčrpali v 60 – 70 letih. Trenutno to najstarejše sovjetsko nahajališče dobavlja 2/3 skupne količine antracita in okoli polovico proizvodnje koksa. Površinski kopi so v glavnem že izčrpani. 1/3 jamskih kopov pa se nahaja na globini 800 in več metrov. V jami Progres kopljejo premog tudi na globini 1319 m.

Rezerve premoga v Makedoniji

Dosedanje rudarsko – geološke raziskave so pokazale, da so planine Ogražden, Goten, Osogovski in Maleševski v jugovzhodni Makedoniji zelo bogate s vsakovrstnimi rudami, predvsem z lignitom, naftnimi škrljanci in drugimi energetskimi surovinami. Računajo, da v okolici Bero-va in Delčeva leži v zemlji okoli 50 milijonov ton lignita s kalorično vrednostjo povprečno 2.000 kcal. Največji del ugotovljenih rezerv se nahaja v površinskih slojih. Računajo, da bodo do konca leta pričeli eksploatirati lignit na lokaciji Ratevska Širina pri Berovu, kjer naj bi nakopali letno okoli 120.000 ton lignita.

V naslednjih letih tega srednjeročnega obdobja pa naj bi pričeli kopati premog tudi pri Pončarevu, Rusinovu, Vladimirovu, Budinarcu, okolici Delčeva, Makedonski Kamenici, Kratovi in Probištipu, pa tudi pri Krivi Palanki. Raziskovalna dela potekajo intenzivno in tehnično ekonomska študija za površinsko eksploatacijo premoga bo kmalu nared.

Gradnja hidroelektrarne Vrhovo

Že nekaj let se pripravlja slovensko elektrogospodarstvo, da bi zgradilo vrsto vodnih elektrarn na Savi in Muri. Priprave okrog pričetka te gradnje pa potekajo razmeroma mnogo počasneje, kot so sprva predvidevali. Prebivalstvo, pa tudi družbeno-politične skupnosti ter razne organizacije, imajo k nameravani gradnji precej pripomb. Tu so predvsem kmetje in kmečke organizacije, ekologi oziroma naravovarstveniki, prometniki itd. Organizirali so precej posvetovanj tako v Posavju kot v Prekmurju. V Brežicah so imeli decembra posvetovanje, na katerem so govorili o pripravi na gradnjo sedmih savskih elektrarn. Pri roki so imeli prve zagotovitve in izkušnje o izdelavi prvega izvedbenega prostorskega akta za hidroelektrarno Vrhovo. Ugotovili so, da je gradnja te HE pred vrati, toda osnutek še ni bil primeren za javno razgrnitev. V občini Laško oziroma krajevni skupnosti Radeče, v katere sestav spada Vrhovo, so namreč pred zadnjimi meseci izoblikovali določene pripombe, ki se nanašajo na posamezne dejavnosti in varovanje okolja. Gre za izdelovanje železniških propustov, nabrežin, cest, zgraditev čistilnih naprav in reševanje kanalizacije v Radečah itd. Pomisleke imajo tudi glede na predvideno

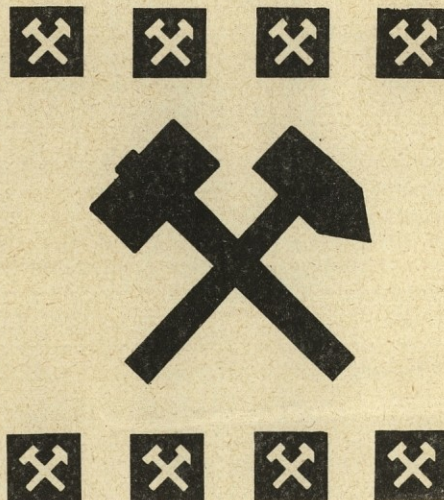
rušenje nekaterih objektov, na vplive zajezenja vode na podtalnico, varovanje kmetijskih površin in gozdov, skrbi pa jih tudi, kako bo s prečrpavanjem fekalnih vod, da ne bi HE Vrhovo postala slovenska greznica.

Podobne pomisleke imajo tudi na območju Mure.

Pripravljalna dela v rudniku Benica

Koncem preteklega leta so pričeli delavci lendavskega podjetja Gradbenik z zemeljskimi deli za bodoče odpiranje rudnika premoga Benica pri Lendavi. Prve tone premoga naj bi nakopali že letos. Na tem območju so poleg gradbenikov angažirani tudi Geološki zavod, ki ugotavlja, kako je z vodo ob premogovnih plasteh. Gre namreč za določitev tehnologije rudarskih raziskav, ki se bodo pričele na tem območju v naslednjih mesecih. Med Lendavo, Petiševci, Benico in reko Muro bodo namreč pričeli odpirati rudnik kvalitetnega lignita. Delavci se pri izvajanju odpiralnih del srečujejo s številnimi težavami, predvsem tehnične narave. Dela na raziskavah in eksploataciji bo imel na skrbi REK FLL iz Titovega Velenja. Iz približno 15 m globoke jame, ki jo delajo lendavski gradbeniki, naj bi zgradili do aprila dva vpadnika do globine 80 m, severnega in južnega, ki ju rudarji potrebujejo za pričetek zadnjih raziskovalnih del in s tem tudi sicer simbolični prvi izkop lendavskega lignita. Vpadnika bosta oddaljena drug od drugega blizu 1 km, rudarji pa bodo med seboj povezani s progo – hodnikom, ki bo glavna transportna pot v bodočem rudniku. Ta naj bi pričel s prvo eksploatacijo leta 1987. Za vsa dela bi letos potrebovali 860 milijonov din. Rudnik naj bi zaposlil okoli 800 rudarjev, ki pa naj bi nakopali v bodoče med 500.000 do milijona ton lignita z vrednostjo 3.500 do 3.800 Kcal oziroma 14.500 J. Premog naj bi v glavnem odkupila mariborska podjetja in bodoča mariborska toplarna. Po doslej ugotovljenih rezervah je na razpolago najmanj 120 milijonov ton premoga.

(t. l.)

Zanimive in pomembne raznoterosti

Najnižji osebni dohodek

Izvršni svet SR Slovenije je 26. dec. 1985 sprejel odlok, s katerim določa, da je najnižji znesek, ki zagotavlja materialno in socialno varnost delavca, 30.000.—din. Odlok je stopil v veljavo 1. jan. 1986.

Od 1. februarja višje stanarine

Skupščine stanovanjskih skupnosti v Sloveniji so sprejele družbeni dogovor o skupnih izhodiščih za oblikovanje stanarin in najemnin v letu 1986. Po teh izhodiščih se bodo stanarine in najemnine v Sloveniji dvignile s 1. februarjem 1986 za 43 %. Naslednje zvišanje stanarin v letu 1986 bo predvidoma sledilo 1. julija. O tem pa bodo sprejemale skupščine stanovanjskih skupnosti anekse k temu družbenemu dogovoru. S temi aneksi se bodo opredelili, za koliko odstotkov se bodo stanarine in najemnine dvignile v posameznih občinah.

Karavanški predor — začetek gradnje

Skupnost za ceste Slovenije je seznanila javnost, da je komisija za izbiranje ponudnikov za gradnjo cestnega predora skozi Karavanke na relaciji Hrušica (pri Jesenicah) — Področca (avstrijska Koroška) končala svoje delo. Za dela na jugoslovanskem odseku predora so izbrali dve podjetji: Slovenija ceste — Tehnika in firmo Polensky — Zoellner iz ZR Nemčije. Nemško gradbeno podjetje je med drugim ponudilo za svoja dela najnižjo ceno. Predor bo v celoti dolg 7864 m in bo sodil v okvir del transjugoslovanske avtoceste Bratstva in enotnosti, ki bo po-

vezovala Tursko avtocesto v Avstriji in Gevgelijo preko Jugoslavije. Z leti bo postala ta cesta nadvse pomembna prometna zveza med Skandinavijo in Srednjo Evropo ter Balkanom in Bližnjim vzhodom. Dela bo financirala Evropska investicijska banka, ki je dala v izbor izvajalcev del tudi svoje soglasje. Z deli na naši strani predora naj bi oba izvajalca pričela januarja 1986, avstrijska stran pa nekoliko kasneje. Sicer pa je bil idejni načrt izdelan že leta 1978. Obstaja možnost, da bo določena dela na tem objektu kot podizvajalec del, izvajala tudi naša DO RGD s svojimi tozdi.

Kraigherjeve nagrade podeljene

Dne 6. jan. 1986 so v slovenski skupščini predstavniki Gospodarske zbornice Slovenije podelili letošnje nagrade Borisa Kraigherja petim slovenskim gospodarstvenikom. Podelijo jih vsako leto v spomin na pobudnike gospodarske reforme, gospodarstvenika in politika, ki se je 4. januarja 1966 ponesrečil v prometni nesreči. Letos so priznanja in nagrade za izjemne dosežke trajnejšega pomena v gospodarstvu prejeli: Miran Goslar, predsednik KPO sozda Mercator — KIT iz Ljubljane, Jože Mirtič, glavni direktor Predilnice Litija, Zmago Trampuž, glavni direktor tovarne Fructal iz Ajdovščine, Dolfe Vojsk, glavni direktor tovarne Elan iz Begunj in Jože Žagar, generalni direktor SMELT-a iz Ljubljane. Slavnostni govornik je bil Andrej Marinc, predsednik CK ZKS, priznanja in nagrade pa je nagrajenecem izročil Marko Bulc, predsednik GZS.

Več denarja ob prehodu čez mejo

Zvezni izvršni svet je sprejel odlok, po katerem je možno od 1. januarja 1986 dalje nesti čez mejo več dinarjev. Naši državljani lahko ob prvem prehodu čez mejo v tujino nesejo največ 5.000.—din, v bankovcih, ki so manjši od 1.000.—din. Pri vsakem naslednjem prehodu pa lahko nesemo čez mejo največ 2.000.—din, z izjemo pri prehodih v tiste države, ki pogosto nakup njihovih valut. V te države bomo lahko nesli le toliko dinarjev, da bomo lahko zamenjali obvezno vsoto. Novosti so tudi za dvolastnike in druge izletnike maloobmejnih prepustnic.

V Jugoslaviji nad 23 milijonov ljudi

Zvezni zavod za statistiko je objavil podatke o številu prebivalstva v Jugoslaviji na dan 31. dec. 1985. Tega dne je bilo v SFRJ 23.212.000 prebivalcev ali 156.000 več kot leto poprej. Slovenija je imela tega dne 1.932.000 prebivalcev ali 8.000 več kot pred letom dni. Največji prirastek so imeli na Kosovu 28,2 %. V celotnem številu prebivalstva je Slovenija udeležena z 8,3 %. Narodni prirastek je največji na Kosovu (24,8 %), v Makedoniji (12,4 %), Črni gori (10,8 %), v Bosni in Hercegovini (9,9) v Sloveniji (4,0), v Srbiji brez SAP (3,3), na Hrvaškem (2,5) in Vojvodini (0,6). Nataliteta in smrtnost padata v vseh republikah in pokrajinah. Koncem stoletja naj bi Jugoslavija štela 25.653.000, od tega Slovenija 2.014.000 prebivalcev.

(t. l.)

MAKEDONSKI PRIRASTEK

V nekaj vrstah

Celodnevna osnovna šola v Trbovljah

V Trbovljah deluje že vrsto let celodnevna osnovna šola v celoti za vse oddelke in razrede. V zadnjem času pa se ta šola vse bolj srečuje s prostorsko stisko. Iščemo vse možne rešitve tudi v raznih drugih zgradbah, ki ne sodijo v sestav osnovnega šolstva v Trbovljah. V izdelavi je projektna študija pri IBT tozdi Projektiva Trbovlje, in to na temelju projektne naloge, ki jo je pripravila komisija oziroma koordinacijski odbor za celodnevno osnovno šolo oziroma vzgojno izobraževalni proces. Prostorsko stisko bodo reševali skupno z Zasavskim srednješolskim centrom Miha Marinko.

Predsedniki revirskih občin ob novem letu

Ob novem letu 1986 so predsedniki skupščin občin Hrastnik, Trbovlje in Za-

Dne 27. decembra 1985 je bil začasno odprt nov del vzporedne ceste v Dom in vrtu v Trbovljah v dolžini okoli 120 m od Kamnikarja do Goloba oziroma v smeri proti kopališču in občini Trbovlje. (Foto: A. Bregant)

gorje posredovali občanom poleg novoletnih želja tudi kratke informacije o uspehih, prizadevanjih, pa tudi o težavah, ki so spremljale delo posameznih občinskih skupščin v letu 1985. Za skupnost revirskih občin pa je te želje in informacije posredoval sekretar skupnosti.

Jože Žibret, predsednik skupščine občine Hrastnik je omenil, da so bila pričakovanja za leto 1985 točna in da so bili osnovni rezultati hrastniških organizacij združenega dela razmeroma ugodni. Izteklo se je petletno srednjeročno obdobje, v teku pa so že priprave na realizacijo razvojnih načrtov za novo srednjeročno obdobje 1986 — 1990. Tudi tokrat je omenil, da se bomo morali v letu 1986 predvsem oslanjati na lastne sile in postaviti prave ljudi na prava mesta. Poseben poudarek je dal tudi bližnjim splošnim volitvam, ki bodo marca letos.

Franc Perme, predsednik Skupščine občine Trbovlje, pa je ob novem letu občane seznanil z najbistvenejšimi premiki, ki so bili doseženi v letu 1985 v občini Trbovlje. Znani so bili precejšnji problemi okrog ogrevanja zaradi težav pri novih kotlih toplotne, kar je v letošnjem letu bistveno boljše. Uspeh je bil dosežen tudi na področju urejanja cest, saj je bilo možno zagotoviti dodatna sredstva, s katerimi so bili urejeni cestni odseki na glavnih cestah od Dreota do Zavraška, modernizirana in asfaltirana je bila cesta iz Trbovelj do Dobovca, urejena je bila cesta v novem naselju Topoletovo in dokončan 120 m odsek nove vzporedne ceste v Dom in vrtu. Potrebni so bili še 120 milijonov din, kar pa ni bilo v celoti zbrano. Zbranih je bilo le 85 milijonov din, s čimer so bila opravljena ta dela. Pri oskrbovanju občanov s pitno vodo je bil dosežen tudi določen uspeh, kar je pokazala vrtina na desnem bregu Save. Črpališče je bilo urejeno in v vodovod se že napaja tudi iz tega črpališča. V načrtu je še ureditev oskrbe z vodo na Dobovcu in v Praprečah. Pač pa se še vedno srečujejo z različnimi ekološkimi vprašanji, predvsem s slabim zrakom. Lani je bil sprejet odlok, na podlagi katerega bi zbirali sredstva za odpravljanje vzrokov največjih povzročiteljev slabega zraka. Vendar pa bo končna rešitev dana z zgraditvijo TE—TO III. Podpisan je bil tudi samoupravni sporazum o zgraditvi nove vozliščne avtomatske telefonske centrale pri PTT podjetju Trbovlje in del te centrale za področje Trbovelj. Dela so stekla. Na koncu je predsednik občine želel vsem občanom mnogo uspehov, zdravja in tudi razumevanja v novem letu.

Jože Ranzinger, predsednik skupščine občine Zagorje ob Savi, je občanom posredoval vrsto podatkov o življenju in delu zagorskih občanov bodisi v ozidih bodisi v kmetijstvu, krajevnih skupnostih, SIS-ih itd. Omenil je, da so bili v preteklem letu doseženi večji poslovni rezultati, s tem pa tudi boljši finančni rezultati. Zagorska občina je na lestvici slovenskih občin precej napredovala, ker je bila prej na zelo nizki stopnji. Ocenil je, da je znašala

Spodnji del Trbovelj z rudarsko stanovanjsko kolonijo III. etaža in na desni z delavniškimi prostori do RGD — TOZD RIG. (Foto: B. Klančar)

realna rast lanskega letnega poslovanja 9 %. Prispevne stopnje so bile približno enake kot leta 1984 in so bile s tem poravnane tudi stare obveznosti. Z razumevanjem Ljubljanske banke — TBZ je bil lanske leto v Zagorju ustanovljen pri bančni agenciji sklad za razvoj drobnega gospodarstva. Ustanovljena je bila enotna občinska obrtna zadruga. Končana je bila izgradnja hotela B kategorije v Medijskih Toplicah, v teku pa je gradnja vzporednih objektov. Med njimi tudi nekaterih športnih. Adaptirana je bila Glasbena šola in dom TVD Partizan, kar je bilo tudi pomembno za nadaljnji razvoj usmerjenega izobraževanja. Zgrajena je bila poleg tega še nova tovarniška dvorana pri tovarni Elektroelement v Izlakah. Precejšnja so bila vlaganja tudi v tovarno Energoinvest Varnost in pa v rudniške oblate. Razumljivo je, da so se tudi v Zagorju srečevali preko vsega lanskega leta s številnimi težavami. Tudi v letošnjem letu bodo na področju Zagorja kar precejšnja investicijska vlaganja tako pri Rudniku Zagorje, kakor tudi pri Varnosti, PTT podjetju, komunalnem in cestnem gospodarstvu, graditi pa naj bi pričeli tudi novo blagovnico pri Grčarju v okviru zagorske Potrošnje.

Ciril Urek, sekretar skupnosti revirskih občin, pa je občane revirskih občin seznanil s prizadevanji skupnosti revirskih občin za nadaljevanje gradnje zasavske ceste, modernizacijo opreme Radia Trbovlje, čimprejšnjo usposobitev dializnega oddelka Splošne bolnišnice Trbovlje, ureditev toplifikacije revirskih občin, pa tudi s težavnimi vprašanji, ki se pojavljajo v zvezi z ekologijo oziroma slabim zrakom.

Črpališče pitne vode ob Savi priključeno

Lansko leto so po naročilu komunalne skupnosti Trbovlje delavci Geološkega zavoda iz Ljubljane navrtali na desnem bregu Save v neposredni bližini mosta čez Savo v Trbovljah vrtino, s katero so želeli ugotoviti, kakšen je pritok pitne vode. Ugotovili so, da je dotok kar precejšen, kasnejše analize pa so pokazale, da je voda primerna za uživanje. Pripravili so črpališče in 27. decembra 1985 je trboveljsko omrežje pitne vode že napajalo novo črpališče.

Sprejeti so bili novi člani ZK

Dne 27. decembra 1985 so v dvorani glasbene šole Trbovlje pripravili gojenci te šole krajši kulturni program v počastitev sprejema novih članov v zvezo komunistov iz Trbovelj. Pri sprejemu so bili navzoči tudi nekateri pomembni družbeno-politični delavci sedanje in prejšnje generacije.

Odprt je novi del vzporedne ceste v Trbovljah

Dne 27. decembra 1985 je bila odprta novozgrajena vzporedna cesta od Kamnikarja pa do Goloba v Dom in vrtu v Trbovljah v dolžini cca 120 m. Po projektu IBT tozdr Projektiva so jo gradili od oktobra do decembra delavci SGD Beton — tozdr Operativa Zasavje, Trbovlje. Investitor je bila Občinska cestna skupnost Trbovlje. V okviru del je bilo treba izkopati cca 60 kubičnih metrov zemlje, navoziti gramoz, izkopati jarke, urediti kanalizacijo, zabetonirati oporni zid, urediti pločnike in ograje, cestno razsvetlavo, položena je tudi groba asfaltna prevleka.

Spomladi letos bodo ta del ceste dokončali s položitvijo fine asfaltne prevleke, asfaltiranjem pločnikov ter vnovično označbo cestno prometnih znakov. Kaže pa se že potreba po tem, da bi na križišču pri Kamnikarju nujno morali postaviti semaforje, ker je do prvih prometnih "prask" na tem območju že prišlo. Z zgraditvijo tega dela ceste, ki je sicer kratek, pa je omogočena direktna zveza po vzporedni cesti do kopališča in dalje do občinske upravne zgradbe, šole Revirskih borcev, pokopališča, srednjih šol usmerjenega izobraževanja, po drugi strani pa tudi z odcepom pri kopališču proti Čečam in Hrastniku.

Gradnja stanovanj v prihodnje

V novem srednjeročnem obdobju 1986 — 1990 je v načrtu Stanovanjske skupnosti Trbovlje, da bi zgradili skupno 529 družbenih stanovanj, poleg tega pa naj bi bilo zgrajenih tudi okoli 50 individualnih stanovanjskih hiš. Za individualno gradnjo nameravajo izdelati zaidalni načrt za pozidavo tako imenovane Hauckovega hriba.

Uspehi in težave delovnih organizacij

Trboveljska Cementarna je lani proizvedla le 367.000 ton cementa. Plana za preteklo leto niso dosegli, ker so imeli številne težave najrazličnejšega značaja. V decembru so stali zaradi oblaganja peči z ognjevarno opeko v dolžini 30 m. Težave so bile tudi s prehodom kurjenja na antracit. Dobavljajo ga iz SSSR in so ga lani porabili 3.000 ton. Letos ga bodo porabili še mnogo več, saj nameravajo zamenjati polovico dosedanjih količin mazuta za proizvodnjo cementa. Lani so postavili tudi novo sušilnico za premog, ki je 6.1. letos pričela z delom.

Tovarna polprevodnikov Iskra je izpolnila lanske letni delovni načrt v višini okoli 90 %. Izvozili so za 5,7 milijona dolarjev svojih izdelkov, kar je tudi določen uspeh. Lansko leto so manj izvozili v ZDA, letos pa nameravajo v to državo izvoziti več. Letošnji izvozni načrt določa izvoz v vrednosti 6,8 milijona dolarjev. Predvidoma 1. junija 1986 bodo odprli nov tovarniški trakt, ki so ga zgradili v glavnem lanske leto. Naložba je veljala blizu 200 milijard starih dinarjev oziroma 2 milijardi novih dinarjev. Lanskoletni njihov celotni prihodek ocenjujejo na 3,9 milijarde din. Ostanka dohodka pa naj bi imeli okoli 600 milijonov din.

Steklarna — Sijaj Hrastnik je lani izvozila v vzhodne države za približno 1 milijon dolarjev, v zahodne države pa za okoli 550.000 dolarjev svojih izdelkov. Je med najpomembnejšimi izvozniki v Zasavju.

Tovarna Kemičnih izdelkov v Hrastniku je preteklo leto zelo razširila svoj asortiment, povečala je izvoz, poskrbela za pravočasno dobavo surovin, letos pa imajo v načrtu, da bodo povečali svoj izvozni načrt. Izvažati nameravajo natrijev tripolifosfat, fosforno kislino, kozmetične izdelke in druge kemikalije.

Izšel je Revirski inovator

Medobčinska gospodarska zbornica je pred koncem lanskega leta izdala zadnjo, to je četrto številko biltena te zbornice, ki nosi naziv Revirskih inovator. Z izdajanjem tega biltena želi medobčinska gospodarska zbornica v organizacijah združenega dela, pa tudi v šolah usmerjenega izobraževanja in drugih organizacijah zainteresirati čimvečje število delavcev in drugih občanov k večji ustvarjalnosti tudi na področju inovacij. Iz zadnje številke lahko povzamemo, da je govor o kvaliteti izdelkov, uvajanju krožkov za izboljšanje proizvodnje, predstavljena je inovacija v Gradmetalu v Litiji, ko so izdelali nov stroj univan 10, pospeševanju inovacijske dejavnosti pri obrtnikih, racionalizaciji dela v pisarnah in razvoju informatike ter računalništva, objavljene pa so tudi zbornične informacije, ki se nanašajo na sofinanciranje inovacijskih projektov ter o pogojih pridobivanja dopolnilnih sredstev. Na koncu pa je objavljen tudi razpis Mehanike Trbovlje za izdelavo avtomata za natikanje PVC tulcev in kabelske čevlje. Revirski inovator se je po začetnem iskanju s prvim letnikom dobro uveljavil med zasavskimi ozidi in šolami.

25 let Revirske delavske univerze

19. decembra 1985 je Revirska delavska univerza Trbovlje proslavila svoj 25-letni obstoj. Priložnostna slovesnost je bila v predavalnici Delavskega doma. Nanjo pa so vabili svoje dolgoletne in stalne sodelavce.

Energoinvest — Varnost sodeluje s Švedi

Zagorska tovarna Energoinvest Varnost ima že nekaj časa v načrtu razširitev svojega proizvodnega programa oziroma svoje dejavnosti. Po skoraj enoletnih razgovorih so se dogovorili o sodelovanju s švedskim proizvajalcem črpalk v eksplozijsko varni izvedbi Flygt. Te kakovostne črpalke so že dolgo znane pri nas, predvsem v rudarstvu, saj smo jih doslej precej uvažali in so v rudarstvu še kako uporabne. Pri nas doslej tega proizvajalca črpalk ni bilo. Sodelovanje med zagorsko tovarno in Švedi bo potekalo na podlagi kooperacijske pogodbe v naslednjih desetih letih za vrednost okoli 14 milijonov dolarjev. Letni promet naj bi znašal v eno stran 2 milijona dolarjev. Gre za kooperacijsko delo pri proizvodnji specialnih črpalk, ki bodo našim bodočim kupcem na voljo za dinarje. Varnost se bo usposobila za izpolnjevanje pogodbenih določil v dveh do treh letih. Računajo, da bodo v drugi fazi do konca leta 1986 že osvojili proizvodnjo nekaterih delov teh črpalk. V zadnji, to je tretji fazi, pa imajo v načrtu, da bodo izdelovali več tipov posebnih črpalk z izjemo tesnjenja, kar pa je najpomembnejše pri črpalkah.

STT razširja svoj program

Strojna tovarna Trbovlje se loteva izdelovanja najrazličnejših novih strojev in naprav. Lotili so se izdelave velikih sit za

odsejavanje lignita v rudniku lignita REK FLL, Titovo Velenje. Tri sita, ki so jih dobavili, so težka po 35 ton in so izredno velika. Izdelali so jih v sodelovanju z zahodnonemško firmo Hein Lehman. Sita so projektirali na Rudarskem inštitutu v Ljubljani. Izdelali pa so jih deloma v matični tovarni v Trbovljah, deloma pa v njihovem tozdu v Sevnici. Sita bodo ugrajena v sklopu tehnološke opreme za drobljenje in sejanje lignita v Pesju. K ugraditvi teh sit sodijo še razne dodatne naprave, to so enovaljni drobilniki, granulatorji, transporterji in dodajalci, zapiranci in kalibrski rešeta. Zmogljivost dveh sit z drobilci vred bo po suhem postopku znašala v eni uri tisoč ton lignita. V glavnem bo ta lignit namenjen za termoelektrarno Šoštanj.

STT pa je odposlala na preizkušnjo tudi dva svoja graderja v Avstralijo. Dva stroja so izdelali tako, da sta primerna za planiranje in druga zemeljska dela. Obstajajo možnosti večjih naročil, če bosta poslana stroja zadovoljila avstralskega naročnika.

Postojanka kmečkega turizma na Senovem

Pod Bohorjem v višini 720 m, pod razvalinami bivšega grada, so lani v občini Krško, krajevni skupnosti Senovo, uredili novo postojanko kmečkega turizma. Gre za Perkovo kmetijo na Perogu, ki naj bi obogatila turistično ponudbo na tem območju, predvsem pa privabljala goste z domačo kuhinjo, pa tudi nepokvarjeno naravo v okolici. Pri gradnji zgradbe in okolice so Perkovi pomagali občina Krško, Posavska banka in drugi.

Zadovoljstvo z dedkom Mrazom

Koncem preteklega leta so v občinah pripravili številne najrazličnejše prireditve ob izteku leta in ob prihodu novega. Tako so tudi v vseh treh revirskih občinah pripravili za otroke in starejše občane vrsto prireditev. Ure pravljic, lutkovne igrice, filmske risanke, glasbene prireditve itd.

V Zagorju so pripravili pravljico igro Trnjuhčica, ki so jo pripravili na šoli dr. S. Gruma. V centru so pripravili pravljice hišice, v avli Delavskega doma pa električno železnico. Dne 30. decembra pa so pripravili novoletni koncert v Delavskem domu z motom "mladi starejšim". Nastopili so otroški in mladinski zbori iz zagorskih šol.

V Hrastniku so pripravili prav tako več prireditev. Prikazovali so risanke in večkrat pripravili lutkovno igrico Snežni mož išče snežno ženo. Pripravili so tudi igrico Trnjuhčica preveč in trije palčki. V Delavskem domu so organizirali razstavo ptic, v poslovni stavbi pa novoletni mladinski ples. Na Dolu pri Hrastniku so 28. decembra pripravili dan v pravljicnem gozdu, 29. decembra pa se je dedek Mraz pojavil na ulicah Hrastnika s svojimi spremljevalci.

V Trbovljah so prav tako prikazovali v Delavskem domu risanke in mladinske filme, mladinsko gledališče Svobode Center je pripravilo igro Kam pa, kam, volk? Lut-

kovna skupina iz vrtca je pripravila lutkovno igro Slikar pripravlja novoletno jelko. V knjižnicah in vrtcih so pripravili ure pravljič, v avli Delavskega doma pa 28. decembra dopoldan srečanje predšolskih in šolskih otrok. V nedeljo, 29. decembra, pa se je pojavil na cesti dedek Mraz od šole Revirskih borcev do šole Ivana Cankarja in po glavni cesti do Delavskega doma. Sodelovala je Delavska godba in skupina mažoret s svojim programom. Izvedli so ga pri šoli Ivana Cankarja, v novem naselju Sallaumines in pred Delavskim domom.

Za novo leto nova stanovanja v Hrastniku

Pri Birtiču v Hrastniku je bil že nekaj časa v gradnji velik stanovanjski blok. Postavili so ga na mestu, kjer je včasih stala Birtičeva gostilna in drugi sosednji objekti. Nov stanovanjski blok s poslovnimi prostori v spodnji etaži, je bil v glavnem dokončan leta 1985. Stanovanjska skupnost Hrastnik je kupcem stanovanj predala ključke, ti pa so jih takoj izročili svojim sodelavcem. Ob novem letu se je torej v nov objekt preselilo 73 družin. Projekt so pripravili projektanti v Hrastniku (ar. Maurovič), izvajalci del pa so bili SGD Beton, tozđ Gradbeništvo Hrastnik. Predračunska vrednost je znašala 450 milijonov din. Investitor pa je bila Stanovanjska skupnost Hrastnik v imenu naročnikov. V spodnjih prostorih bodo imeli svoje prostore Služba družbenega knjigovodstva, trgovina Peko, Jelka za mlečno restavracijo, v njej pa bo tudi kemična čistilnica.

V Krškem podelili priznanja

Ob lanskoletni proslavi dneva JLA v Krškem, ki so jo pripravili koncem druge polovice decembra, so podelili tudi priznanja komandanta teritorialne obrambe Slovenije. Prejeli so jih Vili Logar, Ignac Regovič, Vasilije Maraš in Anton Vodišek. Za dosežke v obrambnih pripravah in ob letošnji uspešni taktični vaji je krajevna skupnost Artiče dobila malo plaketo JLA in plaketo pokrajinskega odbora. 15 priznanj pa je podelil tudi komandant posavskega štaba teritorialne obrambe. V kulturnem delu programa je sodeloval pihalni orkester Svobode Senovo, nekateri umetniki iz Zagreba in recitatorji.

Informiranje v Črnomlju ni zadovoljivo

Občinska konferenca SZDL v Črnomlju je po svojem svetu za informiranje ugotovila, da so občani oziroma delavci v črnomaljskih ozidih slabo informirani oziroma, da je premalo tovarniških glasil. Ugotovljajo tudi, da delovne organizacije in druge organizacije v Črnomlju nimajo razpisane nobene štipendije za študij novinarstva. Predlagajo, da bi v občini Črnomlje združevali sredstva za štipendiranje študentov novinarstva. Ta naj bi skrbel tudi za tovarniška glasila črnomaljskih ozdov. Računajo, da bi se s tem kakovost glasil bistveno izboljšala.

(t. l.)

Naravne in druge hude nesreče

Med naravne nesreče prištevamo potrese, poplave, zemeljske in snežne plazove kakor tudi visok sneg in huda neurja.

K ostalim hudim nesrečam štejemo velike požare, hude prometne nesreče, večje nesreče v industriji in rudnikih ter eksplozije.

Naravnih in hudih nesreč ni mogoče v celoti preprečiti, pač pa jih lahko s hitrim in organiziranim reševanjem omilimo. Reševanje je v celoti zaupano civilni zaščiti v OZD, KS, občini ali na širšem teritoriju ob pomoči organov za notranje zadeve in po potrebi še ostalih (JLA).

POTRESI

Zaradi sprostitev notranjih napetosti v zemeljski skorji nastanejo premiki zemeljskih mas. Ti premiki se iz centra v globini zemeljske skorje širijo v obliki valovanja koncentrično. Točko, kjer je nastal premik, imenujemo hipocenter in točko na površini naprično nad njim epicenter. Valovanje povzroča potresne sunke, ki z oddaljenostjo od epicentra slabijo. Jakost potresnih sunkov v vertikalni in horizontalni smeri merimo s seizmografii, in to pri nas predvsem po Mercali — Cankali — Seibertovi lestvici, ki ima 12 stopenj.

Potresi do 5. stopnje po tej skali na splošno niso nevarni, medtem ko potresi 6., 7. in 8. stopnje povzročijo večje poškodbe stavb, pri čemer se slabše zgrajene stavbe zrušijo. Popolno porušenje stavb povzročijo potresi 9. in 12. stopnje, pri čemer nastanejo tudi veliki premiki na zemeljski površini in razpoke.

Iz ruševin po potresih rešujemo prebivalstvo ob pomoči ekip civilne zaščite, specializiranih ekip in posebej usposobljenega prebivalstva za taka dela.

POPLAVE

Kot posledica dolgotrajnega dežja, hudih nalivov, porušitve vodnih jezov ter pri naglem topljenju snega nastanejo poplave. Poplave povzročijo veliko gmotno škodo, ogrožajo pa tudi človeška življenja. Poplave, ki nastanejo zaradi dolgotrajnega dežja, ne nastanejo nepričakovano, zato se lahko iz ogroženega območja pravočasno evakuira prebivalstvo, prav tako pa tudi živino in premičnine. Z umikom iz ogroženega področja naj se ne odlašajo.

Pri hudih nalivih in neurjih, ko voda zelo hitro narašča, je treba poskrbeti predvsem za hiter umik prebivalstva na vzvišena mesta. V skrajnem primeru prebivalstvo ostaja v višjih nastropjih stavb. El. tok in plin ter vodo je potrebno izključiti na vsem področju, ki je ogroženo od poplave. Pri neurjih preti tudi vdor vode v podzemeljske rudniške prostore. Zato je treba poskrbeti za pravočasno alarmiranje moštva, ki je v jamah, ob vhodih pa narediti brane iz desk in gline.

ZEMELJSKI PLAZOVI

Zemeljski plazovi nastajajo v hribovitih svetih, predvsem tam, kjer v bližini površine obstoji kontakt med vodonepropustno in vodopropustno plastjo. Meteorška voda, ki doteka skozi vodopropustne plasti, ob vodoneprepustni plasti odteka, pri čemer se zmanjša vezava med obema vrstama. Zato začno zgornje plasti drseti v dolino. Eden od vzrokov za drsenje je tudi povečana teža namočene zemeljske plasti na strmini. Predznaki za zemeljski plaz so manjše razpoke in napenjanje korenin kakor tudi gubanje vrhnjega sloja zemlje, razpoke v zgradbah, nagnjeno drevje itd. Če opazimo taka znamenja, je treba takoj obvestiti organ za notranje zadeve pri občinski skupščini. Iz področja, ki ga je zajel intenzivnejši zemeljski plaz, je treba takoj izseliti prebivalstvo in umakniti imetje. Če plaz ogroža važnejše objekte, ceste, železnice, naselja, vodotoke, je treba izvesti ustrezna sanacijska dela po posvetovanju s strokovnjaki za taka dela.

SNEŽNI PLAZOVI

Snežni plazovi nastajajo na strmih neporaščenih pobočjih, predvsem ob visokem novozapadlem snegu. Osebam, ki jih je zajel plaz, skušajo očitvidci pomagati najprej na ta način, da označijo mesto, kjer je ponesrečeni izginil pod snežno odejo, nato pa skrbno pregledajo površino, da bi morda našli kakšno sled za ponesrečenim. Na mestih, kjer je verjetnost, da je ponesrečeni zasut, preiščemo teren z dolgimi palicami. Dela morajo potekati hitro. Osebe, ki rešujejo, morajo biti navezane na vrveh.

Po potrebi je treba plazove umetno sprožiti. Pri reševanju ljudi iz območja plazu po možnosti sodelujejo tudi člani gorske reševalne službe.

VISOK SNEG

Sneg odstranjujejo običajno Komunalna podjetja s svojimi delavci in mehanizacijo. V primeru izredno visokega snega, ko redne službe niso kos tej nalogi, pa je potrebno angažirati enote civilne zaščite in druge službe, izjemoma vse prebivalstvo. Posebno nujno je potrebno odstraniti sneg iz streh, če so količine na strehah nenormalno visoke.

POŽARI

Požari nastanejo zaradi nepredvidnosti oziroma v vojni zaradi delovanja raznovrstnih orožij. Gašenje požarov je obdelano v posebnem poglavju o delovanju gasilne službe. Pri požarih enote civilne zaščite sodelujejo pri reševanju materialnih dobrin in prebivalstva, po potrebi pa tudi pri gašenju.

PROMETNE NESREČE

K prometnim nesrečam uvrščamo železniške nesreče, večje cestne nesreče in letalske nesreče. Pri navedenih nesrečah je večje število ranjenih in mrtvih in tudi velika materialna škoda. V reševanje je treba takoj po obvestilu za nesrečo vključiti tehnične ekipe, specializirane za reševanje oseb iz razbitin, sanitetne in zdravstvene ekipe za oskrbo ranjencev in njihov prevoz v bolnišnico, zadostno število sanitetnih vozil, gasilske ekipe za gašenje požarov, dvigala za dviganje razbitin itd. Delo pri reševanju v primeru železniških nesreč vodijo železniški strokovnjaki, v pomoč pa so jim lokalne enote civilne zaštite in ustrezne strokovne ekipe.

Pri večjih cestnih nesrečah in letalskih nesrečah morajo enote civilne zaštite same organizirati reševanje ob pomoči organov za notranje zadeve.

EKSPLOZIJE

V industriji, pri delu z eksplozivnimi oziroma vnetljivimi snovmi, preti nevarnost eksplozije. Možne pa so tudi eksplozije v stanovanjskih stavbah zaradi eksplozije gorilnega plina oziroma drugih vnetljivih snovi. Izven industrijskih objektov in stavb so možne eksplozije tudi na cestah, če eksplodirajo cisterne, ki prevažajo gorivo. Reševanje v primeru eksplozij poteka enako kot pri reševanju ob potrebi.

(Iz priročnika o osnovah civilne zaštite REK EK)

Športna rekreacija delavcev in občanov

Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem svetu Zveze sindikatov Trbovlje je tudi letos razpisala športno rekreativni sistem tekmovanj v 17 športnih panogah.

Ta razpis so dobile Osnovne organizacije Zveze sindikatov v posameznih tozidih in delovnih skupnostih oziroma delovnih organizacijah. Čas za prijavo je bil 18. januar 1986.

Posamezne Osnovne organizacije Zveze sindikatov so lahko prijavile za športno rekreacijo ekipe za naslednje tekmovalne discipline: smučanje veleslalom in tek, mali nogomet, rokomet, odbojka, plavanje, namizni tenis, balinanje, kegljanje, sankanje, kegljanje — borbene igre, streljanje ekipno in posamezno, košarka, atletika, tenis in šah. V nekaterih disciplinah bodo tekmovali posamezno, v nekaterih pa ekipno.

Novoletni turnir v namiznem tenisu

V soboto, 4.1.1986, je Hišni svet 139 (Sallaumines 3, 4, 5) organiziral 1. tradicionalni turnir v namiznem tenisu za prehodni pokal med stanovalci bloka Sallaumines 3, 4, 5. Namen tega turnirja je bil predvsem v tem, da bi se stanovalci v večji meri povezovali med seboj ter utrjevali dobre medsosedske odnose in si tudi na ta način izrekli in izmenjali novoletne želje. S tem turnirjem pa smo istočasno tudi upravičili potrebo in namen našega TRIM KABINETA.

Kljub temu, da se je na turnir prijavilo le okrog dvajset tekmovalcev, je to za prvo tovrstno prireditev zelo zadovoljivo, kajti vedeti moramo, da so se ga lahko udeležili le stanovalci našega bloka, to je Hišnega sveta 139. Pripomniti moramo tudi to, da se nihče od udeležencev ne ukvarja aktivno s tem športom. Kljub temu so se borili športno in častno. Žal moramo povedati tudi to, da je čast nežnejšega spola na tem turnirju branila le ena udeleženka, za bodoče pa imamo zagotovilo, da se bodo udeležile v večjem številu. S tem tudi apeliramo, naj se ženske in dekleta v večjem obsegu poslužujejo TRIM KABINETA, ker je seveda namenjen tudi njim.

Samo tekmovalje se je pričelo ob 10. uri in je potekalo do 16. ure. Najprej je v prisotnosti vseh potekalo žrebanje parov, nato se je pričelo tekmovalje na dva dobljena seta z izločanjem vse do tekmovalja za tretje in četrto mesto in seveda finalnega obračuna dveh najboljših.

Končni izid turnirja je bil sledeči:

Prvo mesto in prehodni pokal je osvojil Matej Vipotnik, drugo mesto Ilija Čelan, tretje pa Bojan Žibret.

Kot zanimivost lahko povemo, da so vsi trije stanovalci belega vhoda kakor tudi edina udeleženka nežnejšega spola.

Po podelitvi priznanj in pokala pa smo, seveda v prisotnosti udeležencev in organizatorjev nazdravili vsem udeležencem z zdravico iz zmagovalčevega pokala.

Tako tekmovalci kot tudi organizatorji smo se razšli srečni in z največjimi željami, da se še večkrat dobimo skupaj na podobnih ali pa drugačnih tekmovaljih v letošnjem letu in seveda v večjem številu.

Istočasno pa izzivamo ostale hišne svete v naselju Sallauminesa, da tudi oni organizirajo podobne prireditve, tako da bi se lahko v letošnjem letu pomerili zmagovalci posameznih hišnih svetov za skupnega zmagovalca naselja Sallaumines.

Na zaključku tega zapisnika bi se v imenu Hišnega sveta 139 lepo zahvalil Telesno-kulturni skupnosti Trbovlje za nabavo telovadnega pripomočka ter jim obljublamo, da ga bomo smotrno uporabljali v rekreacijske namene. Istočasno se za sodelovanje zahvaljujemo tudi Krajevni skupnosti "IVAN KESE".

Vsem skupaj tako stanovalcem kot tudi vsem ostalim pa še enkrat izrekamo "SREČNO V LETU 1986" z željo da bi še tesnejše sodelovali.

Jože Petauer

Planinske novice

Dne 2. januarja se je udeležilo 4. novoletnega planinskega pohoda na Kum skupno 1.050 udeležencev. Letos so se tega pohoda v organizaciji PD Kum—Trbovlje, udeležili poleg mnogih domačinov in drugih občanov iz Zasavja tudi planinci iz Ljubljane, Maribora, Celja, Gorenjske pa tudi iz Murske Sobote.

Planinski dom dr. Franca Goloba na Čemšeniški planini je začasno zaprt do 15. februarja 1986 in to zaradi bolezni oskrbnice. Dom sicer upravlja PD Zagorje ob Savi.

Od 13. do 19. januarja je potekal v planinskem domu na Mrzlici poceni zimski planinski tabor s planinsko šolo 20 otrok staršev, ki so zaposleni v tovarni polprevodnikov Iskra, Trbovlje. Organizacijo sta imela na skrbi izvršni odbor sindikata te tovarne in Planinsko društvo Trbovlje.

V okviru programa preživetja prostega časa učencev med šolskimi počitnicami od 13. do 27.1.1986 je Planinsko društvo Trbovlje pripravilo več planinskih iz-

letov, in to dne 16. januarja na Janče, 18. januarja na Mrzlico, 21. januarja na Partizanski vrh in 21. ter 22. januarja na Komno. Izlete so vodili mladinski in planinski vodniki ter mentorji. Prav tako so hrastniški in dolski planinci pripravili v tem času izlete na Kal, v Gore in na Kopitnik.

Koncem decembra 1985 so trije člani trboveljsko-postojnske mini alpinistične odprave, ki jo tvorijo Matevž—Lenarčič (PD Trbovlje), Bogdan Biščak in Rado Fabjan (PD Postojna), preplezali v Fitz Royu v argentinski Patagoniji v neposredni bližini Ognjene zemlje novo smer v južni steni v najtežavnejših razmerah. Podrobnejši vesti in podatkov zaenkrat ni.

Dom revirskih in savinjskih borcev na Vrheh je od 15. decembra 1985 zopet redno oskrbovan. Z njim začasno upravlja zasavska kmetijska zadruga — tozd Maloprodaja, Trbovlje, oskrbniške posle pa opravlja tov. Florjanc.

(t. l.)

Žreb je odločil

Pionirska nogometna šola „NK Rudar” Trbovlje

Nogometni klub Rudar Trbovlje je s svojim dosedanjim delom in uspehi sledil interesom delovnih ljudi, občanov, mladine in pionirjev občine Trbovlje. Uspehi so odraz tesne povezanosti delavcev združenega dela, staršev in šol.

Nogometni klub Rudar dosega svojo masovnost predvsem s sodelovanjem s šolami, kjer deluje v sklopu celodnevne osnovne šole tudi krožek nogometa. Že vrsto let organiziramo med letnimi počitnicami, letos pa tudi prvič med zimskimi počitnicami, "šolo nogometa". Šola naj pri tem ne pozabi, da se morajo otroci tudi igrati, v ospredju je igra — nogometna igra, nad katero bdijo trenerji in men-

torji. Vrine vsakega športnika, tudi nogometaša, so pridobljene delovne navade, vztrajnost, poštenost pri doseganju čim boljših rezultatov, vendar mora tudi poraz prenesti športno.

Otroci so razporejeni v več skupinah glede na starost, zanje pa skrbijo trenerji. Na treningih in vajah je največ poudarka na tehničnem znanju, kajti pokazalo se je, da je nogometna tehnika najvažnejša za razvoj nogometaša. V sklopu treningov so tudi pogovori o sami igri oziroma napakah.

Prijave so možne vsak ponedeljek ob 16. uri v prostorih NK Rudar pri tovarišu Sivku.

Jani Drnovšek

Uredništvo našega glasila je prejelo do vključno 10. januarja 1986 za nagradno križanko ob novem letu, objavljeno v številki 12/85, skupno 17 rešitev.

Reševalcem, ki so pravilno rešili križanko, podeljuje uredništvo tri knjižne nagrade, ki jih prejmejo:

1. nagrado: Ludvik Golec, Vreskovo 6, 61420 Trbovlje;
2. nagrado: Zdenka Dremel, Debelakova 16, 61430 Hrastnik;
3. nagrado: Katja Šergan, Novi dom 33 b, 61420 Trbovlje.

Vsem trem nagrajencem čestitamo. Knjižne nagrade bomo poslali po pošti.

Rešitev noveletne nagradne križanke

Vodoravno:

ZAGORJE, NOVO LETO, AMADEUS, ALIBUNAR, PODRAST, VESELICA, ANAA, ZT, OS, REGEN, TAM, KOK, ARISTID, MN, ALIANSA, BAZA, LISTINA, STANOVANJE, VALETA, OLIVIA, PESA, RK, KAVOVINA, VARSTVO, TET, KARAVANA, MARATONEC, MRK, ATENE, RJA, GRLO, ALIBI, MAT, SUM, ELIA, OAS, SOKOT, IRIS, LET, IVKOV, TAT, VA, OZNAČITEV, ARGON, KRHELJ, NAO, IC, VADNAL, BOROVLJE, HRASTNIK, IS, BO, ALEC, SPA, VODKA, ŠP, PALI, TED, PINOT, ŠČIT, OBISK, IL, ENOTA, PERIKLES, AG, MIRALEM, TAI, IMPALA, NA KUKAVICA, ORK, DO, NEIL, ALADIN, NORA, POT, JOŽE, BAN, OKSID, PANEL, ELAN, EC, SNOPE, ION, JEZA, RI, LIDO, VIAREGGIO, PODUTIK, JERMEN, ORIKS, ARALICA AS, ICA, NANA, KAMELA

Navpično:

ZAPATA, KAMION, KABEL, AMONAL, KATARZA, STIMULACIJA, GADAMIS, ARETINO, PELIKAN, DES, ODRA, AT, VAN, SA, HAD, RAD, SOR, REA, KNA, OVES, ČIR, AVION, MI, JUS, OSNOVA, ULICA, PELINKOVEC, EST, KAOLIN, MET, SVINEC, SPINA, VINAR, TEVTONOMANIJA, ZABAVA, JE, VANDOT, ODER, TRANI, MALI, DIKTATOR, EON, IZJAVA, IVANKA, ARA, IGRA, SAE, AR, AKRA, ŠPIK, POGIN, OT, PRAG, OGLIŠČE, PANIKA, SILVESTROVO, SPIRIDON, OS, NAV, DIASTOLA, NB, TIMOTEJ, OLE, SLAVNOST, OB, KP, LEPAK, VIS, TE, OE, AKROPOLA, ZORA, OBER, IT, CASTRO, ABEL, ADAM, LULE, NART, LO, HVALISANJE, ULE, ENIGMA, KEMIK, ELLIS, EOL, TIL, TACEN, TRBOVLJE, KANIŽARICA, ORAN, KITAJEC, GALENIKA

(t. l.)

Na Dolu pri Hrastniku teoretično in praktično o smučanju

V prvi polovici januarja je sekcija za tek na smučeh pri PD Dol pri Hrastniku pripravila predavanje profesorja Cveta Pavčiča iz Ljubljane o teku na smučeh. Ob predavanju je prikazoval tudi ustrezne filme. Tečaj pa je bil v Gorah.

Karate turnir je mimo

Dne 21. decembra so pripravili v Trbovljah XIII. karate turnir v počastitev dneva JLA, v organizaciji trboveljskega karate kluba. Na njem je sodelovalo 39 moških, 7 žensk in 13 klubov. Pri moških je zmagal Peter Pejkunovič iz Titovega Velenja, domači up Zdravko Romih je osvojil 6. do 8. mesto. Med ženskami je bila najboljša Metoda Podpečan iz Kranja. Pred okrog 350 gledalci so nastopili mladinci — pionirji iz Dola pri Hrastniku ter domači pionirji iz Trbovelj in boksarji iz Hrastnika.

Pionirji — rokometiši Rudarja — zmagovalci

Sredi januarja letos je bil v dvorani Golovec v Celju novoletni rokometni turnir za pionirje, letnika 1972 in mlajše. Prvo mesto je zasedel Rudar iz Trbovelj.

Sankaško prvenstvo Slovenije na Dobovcu

V soboto, 18. januarja dopoldan je bilo na Dobovcu na naravni progi Trotovnik republiško prvenstvo v sankanju. Prijavljeni tekmovalci so tekmovali s tekmovalnimi sanmi — enosedi in dvosedi in samotekničnimi sanmi s tričlanskimi ekipami. Tekmovanje je organizirala sankška sekcija Smučarskega društva Kum Dobovec, ki je bila ustanovljena pred dvema

letoma. Proga je dolga 1650 m, višinska razlika med startom in ciljem pa je 218 m. Za tekmovalce se je prijavilo 70 tekmovalcev iz 21. slovenskih klubov in treh klubov iz drugih republik.

Obisk slalomske tekme v Kitzbuehlu

V nedeljo 19. januarja se je 273 reviranov udeležilo slalomske tekme za svetovni pokal v Kitzbuehlu — Avstrija. Udeležbo in prevoz je organiziralo Športno društvo Mlinše, ki ga vodi predsednik Franc Vidergar. V ceni je bila vračunana tudi vetrovka iz Topra in klobuki, vse v enaki izdelavi. Organizatorji računajo, da bodo lahko prihodnje leto nastopili na podobnih prireditvah še v večjem številu. Žal pa niso bili ob svoji prvi karavani v Kitzbuehlu deležni večjega veselja, saj sta tako Križaj, kakor tudi Petrovič in ostali z izjemo Čizmana odleteli s proge že v prvem teku.

Prenovljena Marela

Smučarsko središče Marela v Kisovcu pri Zagorju je znano. Smučarji so ob pomoči zagorskega združenega dela uredili 18 ha smučišč, postavili sedežnico in dve vlečnici, ki lahko prepeljejo okoli 20 smučarjev na uro. V zadnjem obdobju pa so obnovili in povečali svoj dom tako, da nudi prostor 120 smučarjem. Smučarski center Marela je tesno povezan z Medijskimi Toplicami, posebno še v zadnjem času, ko je bil zgrajen v preteklem letu nov hotel. Z vzajemnim delom gostincev in smučarjev so pripravili tudi razne turistične in smučarske aranžmaje za zimski čas.

Kadrovske vesti od 1. 12. do 31. 12. 1985

PRIHOD

DO RRPS

TOZD RRP Trbovlje

Anton Koban - tehnični vodja TOZD, Mirko Zupan - lesni nadzornik, Ilija Zerčič - vozač, Alija Zukanovič - kop. pom., Peter Cvetkovič - zun. delav., Enver Lukavačkič - vozač, Jože Pečnik II. - izl. jal. iz premoga

TOZD RRP Hrastnik

Ivan Guček - vzdržev. v topl., Janko Oberžan - učnik, Stanislav Zorenč - učnik, Jože Hribar - čuvaj jam. mahaniz., Bojan Završnik - učnik, Franc Drnovšek III. - črpališčnik, Janko Sapor - el. tehnik, Alojz Kandolf - kov. jam. mahaniz., Franc Jeran - učnik, Jože Skok - učnik, Miran Hribšek - učnik, Rado Konečnik - učnik

TOZD RRP Zagorje

Marjan Borišek - nadzornik, Viktor Lapuh - nadzornik, Andrej Bregar - kovinar, Galib Osmanovič - kopač, Rahman Bajrektarevič - kopač, Radiša Đurič - del. na sep., Stanislav Bolte - učnik, Boško Majstorovič - kovinar, Alojz Brodnik - učnik, Radovan Križnik - del. na sep.

TOZD Separacija Trbovlje

Matjaž Špajzer - izv. sred. zahtev. vzdr. opr., Branko Mlakar - nakl. jalovine, Jano Sotenšek - spenjanje voz, Zlatko Čaver - nakl. jalovine, Milan Bokal - izv. sred. zahtev. vzdr. opr., Paljko Vrška - sprenjanje voz

TOZD RŠC Trbovlje

Ludvik Sukič - vzgoj. v dij. domu, Jožo Topič - kopač, Vikica Kužnik - ek. tehnik, Peter Rozman - kopač

DS SS DO RRPS

Ladislava Kramžar - višji upravni del. - prip., Dušan Gabrijel - sodel. pri izdel. enost. načrtov

DO TET

TOZD PEE

Ivan Jurečič - delavec

DO RGD

TOZD RIG

Edvard Hafner - pom. del. v delav., Sead Okič - jam. elektrikar, Nevenka Filipič - čistilka, Joško Jan - vozač, Rolando Bedenik - teh. oper. prip. dela, Salko Devedžič - rud. nadzornik, Karel Pajtak - vozač, Ivo Šipič - rud. nadzornik

TOZD IMD

Ivo Zakrajšek - strugar, Brane Plahuta - strugar, Andrej Gričar - strugar, Božo Slatinjek - najzahtev. ključ. dela

ODHOD

DO RRPS

TOZD RRP Trbovlje

Ante Bendra - kop. pom. - v JLA, Ibrahim Drek - kopač - v JLA, Marko Kukovič - izl. jal. iz prem. - v JLA, Samo Florjanc - vozač - spor. pr., Marjan Plevnik - vozač - v JLA, Martin Lapuh - vozač - v JLA, Omer Merdanovič - vozač - v JLA, Matjaž Planinc - vozač - v JLA, Peter Cvetkovič - izl. jal. iz prem. - v DE ESD, Mehmed Đonlagić - kop. pom. - v JLA, Matej Maleš - jam. elekt. - v JLA, Hazim Mehmedović - vozač - v JLA, Zoran Poznič - lesni delav. - spor. pr., Peter Cajlinger - vozač - v JLA, Miloje Stepanović - vozač - spor. pr.

TOZD RRP Hrastnik

Milan Veber - učnik - discip. odp., Ernest Glinšek - pom. del. v del. - spor. pr., Avgust Motoh - učnik - discip. odp., Joško Bunderšek - učnik - discip. odp., Tunjo Knežević - učnik - v času posk. dobe s str. DO, Enes Hadžić - učnik - discip. odp., Anto Filipovič - učnik - v JLA, Salim Avdič rud. teh. prip. - v JLA, Bogomir Ulaga učnik - v JLA, Ciril Virk - učnik - v JLA, Lado Rupar - pom. zun. del. - v JLA, Marjan Lapornik - učnik - umrl, Lojze Kosec - učnik - v JLA, Robert Izlakar učnik - v JLA, Branislav Topič - učnik v JLA, Marko Crnoja - učnik - v času posk. dobe s str. DO, Janez Štajner - učnik - discip. od., Božo Zakšek - učnik v času posk. dobe s str. DO, Sašo Prašnikar - učnik - spor. prek.

TOZD RRP Zagorje

Anton Koban - teh. vodja DE jama Kot. - na RRPT, Ismet Avdič - učnik - spor. prek., Andrej Lebar - učnik - spor. prek., Štefan Horvat - učnik - spor. prek., Danilo Žilnik - učnik - samov. pr., Franc Vozelj - vzdr. jam. meh. - v JLA, Roman Prelogar - del. na sep. - v JLA, Mirsad Nišić - del. na sep. - v JLA, Bahrija Fejzić - učnik - v JLA, Franc Hace 5. - učnik - v JLA, Aleš Drnovšek - učnik - v JLA, Jože Vodišek - kov. jam. meh. - v JLA, Samir Hozič - kop. pom. - v JLA, Miladin Dragič - kop. pom. - v JLA, Anton Razboršek II. - del. na sep. - v JLA, Bojan Savenc - učnik - samov. prek.

TOZD Separacija Trbovlje

Ivan Hrovat - strež. kompr. - inval. up., Huso Smajič - del. na sep. - discip. od., Franc Simončič - del. na sep. - discip. od., Pavel Kajič II. - del. na sep. - discip. od., Boris Selko - del. na sep. - v JLA, Matjaž Šintler - del. na sep. - v JLA, Janko Tašker - del. na sep. - v JLA, Faik Meštrič - del. na sep. - v JLA, Sašo Kink - del. na sep. - v JLA, Marko Kaluža - del. na sep. - v JLA

TOZD RŠC Trbovlje

Mika Štitič-Tadič - kopač - samov. prek., Alija Zukanovič - kop. pom. - na RRPT, Čedomir Todorovič - kopač - v JLA, Jasmin Hodžić - kopač - v JLA, Zoran Gavranovič - kopač - v JLA, Miloš Topalovič - kopač - v JLA, Bogdan Simerl - vzgoj. v domu - v JLA

DS SS DO RRPS

Simona Hribernik - pom. lab. opr. - za dol. čas, Drago Malovrh - dipl. ing. stroj. - spor. prek.

DO TET

TOZD PEE

Branko Daradan - delavec - spor. prek., Bojan Pistotnik - el. tehnik - v JLA, Tomaž Dolar - delavec - v JLA

DO RGD

TOZD RIG

Viktor Lapuh - kopač - spor. prek., Marjan Borišek - kopač - spor. prek., Fejzo Kukič - kop. pom. - inval. up., Gabib Osmanovič - vozač - samov. pr., Rahman Bajrektarevič - vozač - samov. pr., Stane Bolte - vozač - samov. pr., Rasim Čaušević - vozač - samov. pr., Anđelko Pindrič - vozač - spor. prek., Nermin Čurič - vozač - v JLA, Martin Mokotar - vozač - discip. od., Slobodan Obradović - kop. pom., v JLA, Milan Šarac - vozač - samov. pr., Edhem Kišić - vozač - samov. pr., Fahir Smajilović - vozač - samov. pr.

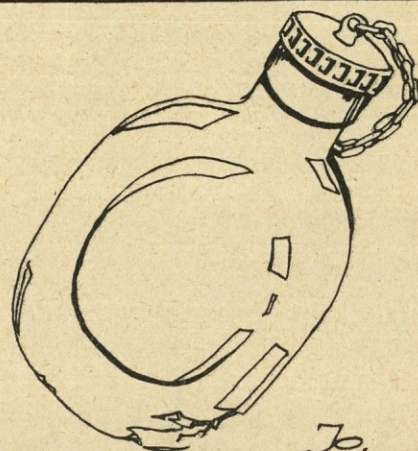
TOZD IMD

Franc Gorišek - ključav. - umrl, Roman Obreza - elektrikar. - v JLA, Štefan Felicijan - ključav. - v JLA

TOZD GRAMAT

Renata Kantužar - zlag. opeke - samov. pr.

Sonja Božič

Humor in anekdote

— Ko sva se poročila, Milka, sem tale suknjič še lahko zapel, reče mož svoji ženi. — Pa saj se vendar nisi tako zredil, Pavle, da bi ga ne mogel zapeti, pravi ona. — Veš, takrat je suknjič še imel gumb.

Igralec dvori mladi baletki: — Ne delajte si utvar, mu reče ta, kajti podobna sem stolpu iz Pise. — Ne razumem ... — Vedno sem naklonjena, nikoli pa ne padem.

Metka je na počitnicah pri teti na delu. Zvečer pravi teta: — Metka, zdaj pa moraš v posteljo, tudi piščančki so že šli spat. Metka pa se brž znajde: — Ja, res so šli, ampak koklja je šla z njimi!

Mati gre s svojim sinkom k zobozdravniku. Deček se od strahu joče. Mati ga miri: — Ne bodi taka mevža. Zaradi enega zoba. Mali jo vpraša: — Mami, ali je zdravnik tudi tebi že izpulil kakšen zob? Mama odvrne: — Seveda, ampak ne samo enega, temveč na stotine!

— Ali ste videli tistega moža, ki je že teden dni na obisku pri Mlakarjevih? Pomislite, pravijo, da je spiritist! — Kaj pravite? Spiritist? Bom že morala bolj paziti na svojega moža, da se ne bo družil z njim, saj že zdaj preveč pije.

— Vidite tistega moža tam doli? Da bi vedeli koliko solz je že posušil. — Ali je tak človekoljub in dobronik? — Ne, pač pa lastnik tovarne robčkov.

Fant sreča miličnika in se ponorčuje: — Ali veš, kakšna je razlika med oslom in policajem? Miličnik: — Ne vem. Vem pa, da bo osel šel naprej, ti boš šel pa z mano.

Mož reče ženi: — Želim odpotovati na Havajske otoke. Žena: — Pomisli, dragi, koliko to stane! — Nič. — Kako to misliš? — Ker samo želim. Želje so pa zastonj.

Tratnik pride domov s pogreba svoje tašče, s katero se ni nikoli dobro razumel. Ko ravno odpro vrata, prileti s strehe opeka, ki ga skoraj zadene v glavo. — Aha, pravi sam pri sebi, vidim, da je tašča že prišla tja čez.

Rutar s škatlo za violino pod pazduho čaka na avtobusni postaji. Nekdo od čakajočih ga vpraša: — Ali igrate violino? — Ne, ali morda kaj slišite?

Prometni miličnik ustavi avtomobilista, ki je v krožnem prometu zapeljal v napačno smer: — Ali niste videli puščice? — Puščice? Kaj so tukaj Indijanci?

Milan Kovač

Domača lekarna

Dandanes se v domači lekarni naberejo različne vrste zdravil, bodisi zaradi pogostejših bolezni v družini ali zaradi stalnega nakupovanja zdravil brez recepta, ki morajo biti vedno na razpolago. Zato je zelo pomembno, kje in kako zdravila shranjujemo in kako dolgo jih hranimo. V domačo lekarno sodijo:

- zdravila, ki nam jih predpiše zdravnik za ozdravitev;
- zdravila, ki jih dobimo v lekarni brez recepta;
- sanitetni in pomožni material (toplomer).

Zdravila, ki nam jih predpiše zdravnik, uporabimo vsa v predpisani količini in po

navodilu. Če zdravila ne porabimo v celoti, ker smo na primer prej ozdraveli, ga zavržemo.

Zelo široko izbiro imamo tudi med zdravili, ki jih lahko kupimo brez recepta. Vendar naj bo ta zaloga minimalna in naj služi le kot izhod v sili.

Pomembno je, da imamo v domači lekarni kakšno zdravilo proti bolečinam (analgetik), ki lahko umiri blažje glavobole in zobobole ter podobne bolečine. Tak zdravila so npr.: Aspirin, Plivadon, Gaffetin tablete.

Pozimi in pomladi smo mnogo dostopnejši za razne bolezni, saj je hrana, ki jo uživamo, vitaminsko revnejša kot poleti in jeseni. Zato imejmo na razpolago razne

vitaminske preparate, kot so: B — complex, vitamin C itd. Tudi kapljice za nos proti nahodu Nafazol, Benil ter kapljice za pomiritev želodčnih krčev in bolečin — Hofmanove kapljice naj ne manjkajo v domači lekarni. Pomembni so tudi čaji (odvajalni, za mehur in ledvice, prsni, kamilice), prašek ali krema za rane — Dermotiol, Jecoderm krema proti opeklinam, Synopen mast proti alergijam. Predvsem pa naj ne manjka steklenička alkohola za razkuževanje ali hladne obkladke.

Pri roki imejmo vedno tudi zaščitno kremo (borvazelin ali vitaminsko kremo). V domači lekarni pa naj bo poleg naštetih zdravil tudi telesni termometer, povoji različnih velikosti, obliži z ali brez gaze (Hansaplast, Mikropor), sterilna gaza, vata, majhne škarje ter pinceta.

Temperatura prostora, kjer shranjujemo zdravila, naj ne bo višja od normalne sobne temperature 20 — 22 stopinj Celzija, po možnosti na temnem, suhem prostoru, nedostopnem otrokom. Zdravila naj bodo vedno zložena tako, da je vedno možen hiter pregled nad njimi. Ker prenekatero zdravilo veže nase vlago iz zraka, jih po uporabi vedno temeljito zapremo. Če tega ne storimo, lahko zdravilo prične razpadati, s tem pa se učinkovitost zmanjša ali pa so tako razkrajena celo smrtno nevarna.

Zatorej veljajo za domačo lekarno tri osnovna pravila: zdravila hrani na hladnem, temnem in suhem prostoru.

Če zdravilu poteče rok uporabnosti, ali če opazimo, da je zunanji izgled spremenjen, ga zavržemo.

To bi bilo na kratko vse o domači lekarni, ki naj ne manjka v nobenem gospodinjstvu.

Marjeta Cerinšek
dipl. ing. farmacije

Glasilu Srečno izdaja sozd Rudarski elektroenergetski kombinat Edvarda Kardelja, n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je časopisni svet — predsednik Albin Hauptman.

Glasilu ureja uredniški odbor: Franci Žgalin (predsednik), Jože Kirič, Slavi Guha, Boris Jesenšek, Štefan Štrok, Vladimir Breznik, Stanko Drnovšek, Dragica Bregant, Janez Oberžan (odgovorni urednik), Tine Lenarčič (urednik).

Naklada 3.400 izvodov.

Tisk KTL — tozd TIKa Trbovlje. Za člane kolektiva sozd REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen. Rokopisov, fotografij, skic, risb itd. ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/74 z dne 9.1.1984 spada glasilu Srečno med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljnega davka od prometa proizvodov.